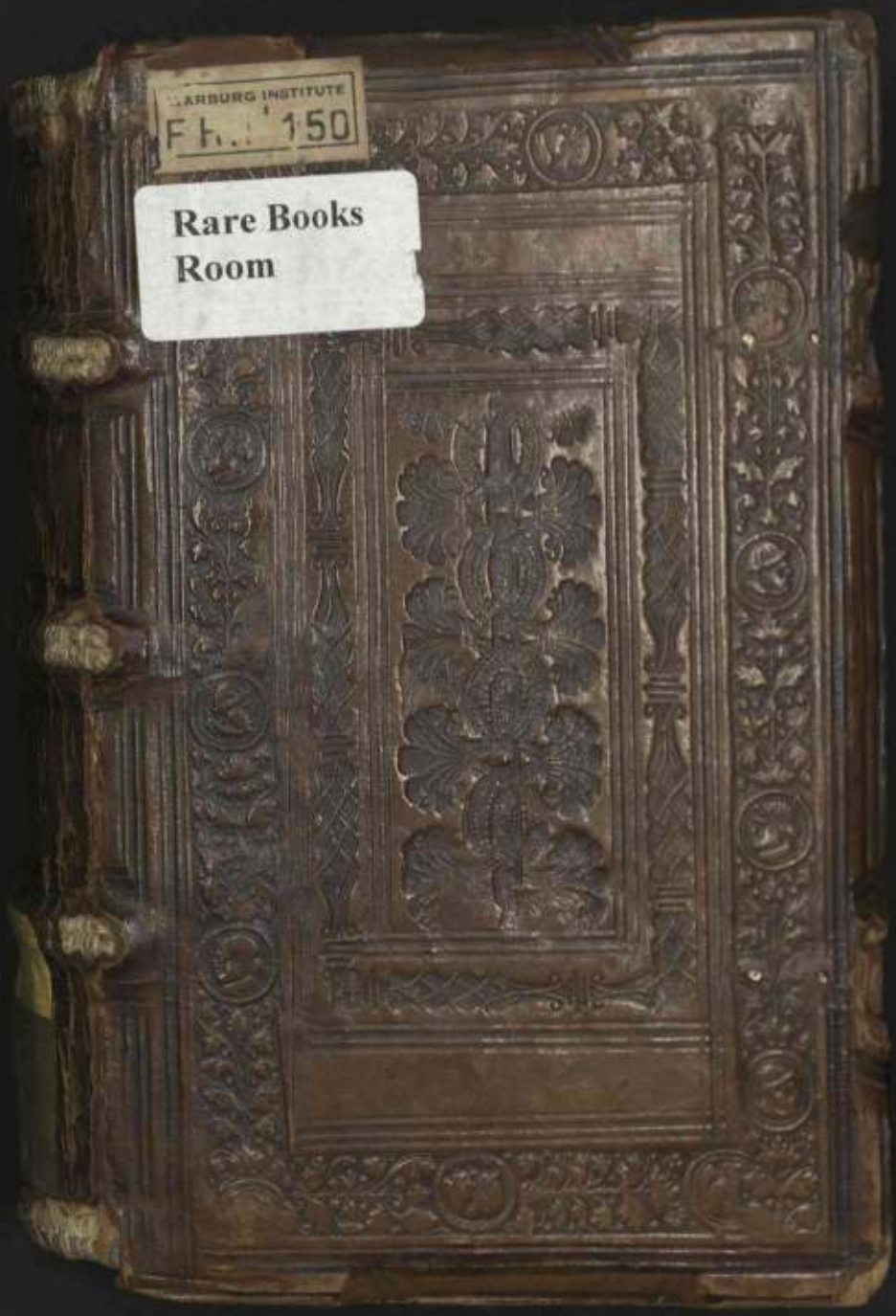

WARBURG INSTITUTE
F. 150

Rare Books
Room

MS. A. 27/983

Jochims Cat. 83. 2503.

Sample

WARBURG

18 0151923 9

F
H
H
150

1874

The first of these is the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

This is due to the
 fact that the
 government has
 been unable to
 secure the
 necessary
 funds to
 carry out
 its policy.

DE FUGI-
ENDIS NOSTRI SE-
CVLI IDOLIS, NOVISQVE
AD VNVM OMNIBVS ISTORVM
Evangelicorum dogmatibus, nefarijsq;
irreligiosorum quorundā moribus, re-
ligiosa, piaq; ad omnes vbiq; Chri-
stianos, pioſque inprimis Con-
cionatores admonitio:

*Auctore VVilhelmo Damasci Lindano, Eccle-
ſie Ruremundens. Episcopo.*

CVI AVCTARII LOCO ATTEX-
ta est popularis Apologia, qua Ecclesia
Christi Catholica defenditur aduersus in-
fanas, immò Sycophanticas adeoq; Satha-
nicas haeticorum Calumnias, quod Idol-
olatrica sit, aut meretrix Babylonica, aut
deniq; Baalitico Imaginum, Sanctorumq;
cultu contaminata, & quod ore impurissi-
mo sacrilegi blaterant, prophanata & con-
ſuprata.

COLONIAE

Apud Maternum Cholimum

M. D. LXXX.

Cum Approbatione:

*in univ. Imper. Univ. per Libr.
Publicam diebus 4.*

D. Iohan. Apost. Iesu Christi Cap. 5.
ἑκείνη φιλᾶται ἑαυτοῦς ἀπὸ τῶν ἰδωλῶν.
Filioli custodite vos ipsi ab Idolis.

D. Hieron. in Comment. in Osee 11.
Singuli hæreticorum habent deos
suos, & quodcunq; simulauerint, quasi
sculptile & cōflatile colunt.

Tertullianus.

*Sicuti Nationes (sive Pagani) manibus ita hæ
retici verbis idola fabricantur. Omne namque
mendacium, quod de Deo (rebusq; diuinis aut
Christianis dogmatibus) dicunt, genus est Idolo
latría.*

Accessit professio fidei Catholice
M. Sebastiani Flafchij Mansfelden. vbi
causas xxij. exponit, cur à Lutherò ad
Catholicos tandem transierit iam se
nex, licet à puero fuerit in Lutheri Sy
nagoga & educatus, & Concionator
non postremi nominis. Hinc L. C. vi
deas Idololum Lutheri apud Germanos
indubiam minari ruinam.

REVEREN-

DISS. IN CHRISTO

DO. ET ILLVST. PRINCIPI,

D. ERNESTO, ECCLESIAE HIL-

lbermensis & Frisingensis Episcopo, ac v-

trinsque Bavariae Duci, & c. *Vilhelmus*

Damasii Lindanus Episcopus Rura-

mundensis Salutem à Christo

Iesu perpetuam.

Reuerendissime Domine, & Illustris-
sime Princeps.

INTER præclara

Domini Dei Elo-

gia, quibus Diuus

Paulus eximius

diuinæ bonitatis

Encomiastes, lau-

des eius assiduus

depredicabat, nul-

lum est, quod meo quidē videre, plus

pijs & afflictis Dei filijs afferat, & qua-

si copiosiore affundat copiae cornu so-

latij verè solidi, quā illud, quo ipsum

suis charissimis in Christo Neophytis

Corinthijs commendat, Patrem mise-

ricor-

PRÆFATIO.

ricordiarum, & Deum omnis cōsolationis. Quod & ipse in suis grauissimis persecutionibus assiduis, durissimisque afflictationibus ferè perpetuis, & calamitatibus tantum non quotidianis experiebatur: Ita & pij omnes, qui modo ad illius exemplum ab vno & solo Deo pendent, & cum Davide in adiutorio altissimi habitant sibi feliciter, in tetrico licèt exilio agentibus non possunt nō gratulari. Cùm enim seriò apud se pij expendunt, & oculatiori studio pressius animaduertunt vniuersa, quæ currente huius misellæ ac breuiculæ vitæ rota, ipsis ex certo diuinæ prouidentia, sine qua ne pilus quidem capitis defluat, decreto ipsis eueniunt, perspicuè vident, etsi dura nunquam premuntur cruce, fortunaque interim exercentur aduersa simul & aspera, non exigua tamen, nec obscura, nec iniucunda subinde sibi offerri solatij spiritualis argumenta. Quibus efficitur vt animum pascant; imò impleant gaudio, quod à Deo, quem D. Paulus hac de causa omnis consolationis vocat authorem, magna in præsen.

PRÆFATIO.

sentium ærumnarum tetricarum quidem illarum mitigationem, & quasi condulcorationem proficiscitur pietate, atque paterna oboritur benignitate.

Huius solatij reuera cælestis (quod omnem sapore mellifluo vincit Ambrosiam, & nectar omne sua inexperitis incredibili longissimè superat dulcedine) si me dixero durante hoc solidorum X. mensium (postquam nos omnibus huius vitæ facultatibus spoliatos diuina prouidentia internecinis hostiū infestissimorū eripuit odijs, ac presentissimis periculis) tristissimo exilio expertem fuisse, verus minimè fuero.

Cum superiore æstate varijs Reuerendiss. Domini Nuncij Apostol. D. D. Philippi Seghæ Ripensis Episcopi literis fuisset in Aulam Illustr. D. Iohannis Austriaci euocatus, meis domi cõpositis Ecclesiasticis negotijs moram non ferentibus, eò me prima opportunitate contuli. Quibus Namurci confectis, vt tunc ferebant tetrica huius Belli ciuilibis simul, cheu vereor, & existialis

P R A E F A T I O.

tialis exordia, ad miseram Christi Domini ouiculas hac pro vitili porrò pasceudas concitato turbidi, curuique Mosè defluxu reuertebat. Verùm apud eas vix duabus, aut tribus concionibus, occurrētibus tunc festis, per Valckenburgensem regiunculam refocillatas, maleuoli quidam istorum non tã Regis Catholici sui, q̃ Dei nostri hostium, me diutius herere nō patiebātur, vnde ab amicis aliquot in tempore monitus, festo S. Laurentij à concione & lōgiore visitatiōe ad Merslen. Præpositurā nostrā recurrentes, semipransus in fugam me componere cogor: quæ ut esset securior, in multam vsq; noctē fuit trās Mosam vsq; vrgenda, quòd milites Statibus Belgicis addicti præter minas non vulgares seuerum iactarent sese mandatum habere de me apprehendendo. Quod minimè vanum fuisse ipsa res mox consequuta loquitur, quando ministros meos 3. aut 4. captiuos, & meos colonos dicta præpositura verberatos, spoliatos, adeoque vnlneratos non modò expulerūt, sed & me fructibus omnibus meissis ver-

PRÆFATIO.

berrimæ, a deo quæ possessione nec au-
 ditum, nec vocatum nobiles aliquot
 iulli & literis quorundam Abbatum
 N & N. instigati expoliarunt. Ruræ-
 mundam redire nos in vicinia hæren-
 tes non sinebant pericula, non solum
 itineris vltioris prædonibus & latro-
 nibus infesti, exordia quæ obsidionis
 Ruræmundensi oppido tunc pullu-
 lantia, sed & atrox pestis, quæ domesti-
 cos quosdam meos iam tentabat, ig-
 ni quæ lethali absumpsit, quibus De-
 um precamur propitium. Proinde
 cum nec domum redire, nec ærum-
 nosis Christi ouibus ad Mosæ recurui
 tractum degentibus liceret vltius
 celestia verbi Dei pabula impendere
 (cum die Sancti Bartholomæi ad con-
 cionem transmosanam egresso in cœ-
 meterio Ecclesiæ Roosteren. nuncia-
 bant varij, visos equites & pedites non
 longè illinc consistentes, vnde oble-
 crantes orabāt, vt me temporibus ser-
 uarem securioribus) coactus fui non le-
 ui huius animi mœrore turbatissimā,
 infesto quæ milite oppletam meam de-
 serere Dicecesim, & ad Coloniensem

PRÆFATIO.

Academiam, ut saltem tranquillioris
ocij & literati, simulque suauioris collo-
loquij esset aliquid, me conferre. Vbi
ut non defuit threnos Ieremiæ, plan-
gendi materia, non vna causâ oborta:
ita & ille Pater Misericordiarum, &
Deus omnis cōsolationis, quem ante
hanc Ecbaſin diximus, suo nos libera-
lissimè fouit ac suauissimè refocillauit
solatio.

Fuit hoc mihi non infeliciter natū,
cūm ex alijs pijs, doctisque viris, quo-
rum eruditis colloquijs, rarisque admi-
randæ pietatis exemplis letabamur: tū
ex humaniss. tua simul & suauissima
Reuerendiss. Dom. consuetudine: qua
me & ignotū, & nunquā de vestra no-
bilissima familia meritū benè, haud a-
liter, quā frater fratrem summa cōple-
xus fuisti beneuolētia, eximijs aliquot
singularis in nos studij argumentis sæ-
pius contestata. Quando igitur Colo-
niæ cum lugentibus illis diuini Davi-
dis Prophetæ collegis super contritio-
ne Ioseph dolentibus, & nos tristem il-
lum meditaremur Threnum Prophe-
ticum, Super flumina Babylonis sedi-

Amos 8.

Psalm. 138

mus

P R Æ F A T I O.

mus & fleuimus dum recordaremur
 Syonis : atque illas funderemus, im-
 mō meditatione assidua recoquere-
 mus lachrymas, libello in reforman-
 dam, suæque auitæ pietati & Canoni-
 cæ vitæ postliminio restituendam Ee-
 clesiam Germanicam iam pridem cō-
 flato comprehensas, En vt de impro-
 uiso Deus Opt. nos incredibili conso-
 lari dignabatur solatio. Appetebat mē
 sis Nouember, qui Kalend. suas illa Sā-
 ctorum omnium solēnitatē habet fe-
 stas; quæ Solemnitas vt diem suo an-
 nuo gaudio pios omnes Dei cultores,
 & Religiosos Sanctorum omniū fra-
 trum nostrorum amatores mirum in
 modum exhilarat: ita geminatam no-
 bis peperit tuo ex factō lætitiā. Nam
 vt te muneri tuo Episcopali, quod nō
 nomē mutum, & ignauam personam
 more fucorum (vt nunc ferē hominū
 istorum sunt mores, prō pudor, & e-
 heu dolor,) sed opus postulat, re ipsa
 redderes idoneum, voluisti tuas Chri-
 stiani Sacrificij primitias in eundem
 diem collocare. Quod si piæ Coloni-
 ensi plebi notum fuisset, proculdubio

P R Æ F A T I O.

milia aliquot plura commendandi Deo Sacrificij huius causâ lætissimi & gratulabundi confluxissent. Ad has cum me conuocare fuerit dignata Reuerendissima V. D. nemo facile verbis consequatur, quantoperè animus fuerit hac spiritali lætitia perfusus: quòd ex isto exemplo sibi polliceretur, & alios inferioris loci nobiles viros ad nunquam satis laudatam Christiani Sacerdotij functionem nunc magis non solum inuitatum iri, sed planè extimulatum.

Taceo plebeios hinc non leuiter in Religione Catholica confirmandos, cum à sanguine Cæsareo & nobilissimo Bauarorum Ducum stemmate prognatum illud in CHRISTI Ecclesia Diuo Petro Christi Iesu Vicario ante annos mille quingentos, à Beato Materno Apostolo nostro dedicata suscipere, adeoq; obire non dubitasti, videant: quod nunc temporis luctuosissimi iuxta Prophetiam Danielis (vti libro primo operis nostri de

P R Æ F A T I O.

de virginitate fusius exposuimus) sub
 adventū Antichristi illius infœlicis est
 Sathanica miserorum eius præcurso-
 rum opera factum populo nostro non
 tam misero quàm præ Apostasiæ ce-
 stro passim insano ludibrium, & pub-
 licum planè opprobrium omni abo-
 minatione sacrilega veluti magis exe-
 crandum. His suavissimus animi
 delicijs isthactam pia ornata nostræ
 Religioſis Catholicæ atque Apoſto-
 licæ causa obortis, dum nos cum e-
 lecto piorum grege illic versaba-
 mur, vt alij cæca ringebantur inui-
 dia, vt Zelo perfidiæ æstuabant,
 & tantum non cum Iulianis & Va-
 lentibus A A. ipsorumque Sa-
 tellitibus sanguinarijs (quorum
 infinita, ô lugendam cæcitatem,
 est natio) impiè subsannabant, ni-
 hil hic attinet dicere. Dabunt mi-
 seri isti, dabunt pœnas CHRISTO
 Iudici, qui opinione citius suas
 vindicabit contumelias istas, bis sacri-
 legas; ni in tēpore ex animo resipiscāt:
 quod

P R Æ F A T I O.

quod ipsis imprecari assidui non defuimus.

Equidem ut munus tuis primitiis dignum præter frigidas preculas, vota-que assidua (quò pingue, gratumque tuum fieret omnipotenti Deo Sacrificium, instar Agni illius Iudaici in Eudelichismū quotidie immolati æquo minus flagranter fusa offerrem, animo reuoluebam, ecquid potiss. Illustriss. V. D. exhibere potis essem, quo meum orbi declararem erga te studium. Quod ubi pressius voluo atque reuoluo, commodum occurrebat me in semicaptiuis scrinijs (nam studiorū ac plurei quotidiani meliorem partē trans Mosam deferere coegerat illa, quam dicebamus festinata fuga) & semilaceris aduersarijs incultam habere Apologiam in itinere autumnali natā, ideoque semiabortiuam: quæ aduersus sacrilegos Sacrificij Christiani hostes passim grassantes Idololatriæ crimine (quò isthæc misera nostra huius tempestatis afflictissime mancipia ore Sathanæ Magistri sui digno illud non yerentur infamare) tuctur, sed popula-

PRÆFATIO.

rioratione. Reliqua enim huius argu-
menti expleat Panoplia nostra suo A-
pologético ad Germanos pridem scri-
pto & Stromatum lib. 3. dudum instru-
ta: vnde qui & locupletiora, & illu-
stiora de Missa Christiana desiderat,
licet petat.

Cum enim conseruandæ Catholi-
cæ per Belgium Religionis causa po-
pulariter ea conscripserim capita, qui-
bus peregrina, prophanaque ad vnum
omnia nouorum istorum Magistro-
rum tâtis furoribus, cheu dolor, oues
Christi Luporum verè Euangelicorū
more deuorantium dogmata demon-
strauimus verè idola esse; quibus non
Deus, sed ipse totus execrandus, omnis
vt dissentionis, ita impietatis author,
Sathan colitur, immò adoratur: muti-
lū nobis videbatur, & Embryonis mo-
re non satis conformatum & expolitū
op^o, ni & altera veluti man^o accederet:
quæ adpersam pijs Catholicæ nostræ
Ecclesiæ dogmatibus foedæ Idolo-
latriæ labem arrepta spongia deterge-
ret. quemadmodum ex catalogo capi-
pitum horum secundi libri videre est.

Argumen-
tum libro-
rum de fu-
giendis hu-
ius tempo-
ris Idolis.

Hunc

PRÆFATIO.

Hunc laborem populo Dei in admonitionem, ut à malo grassantis perfidiæ, quasi sagitta illa volâte in die, simul & impurè vitæ recedat, & in fide auita verè Apostolica & Catholica cõstanter perseuerans faciat bonum, nõ leui opera collectum, licet sub tegmine, licioque crassiore contextum Illustriss. V. D. dedicare gratitudinis & studij orbi declarandi causa videbatur. Hilari ergo vultu Illustr. Princeps hoc munusculum, etsi leuidense suscipere ne graueris, oro, quod ut mihi incunctanter polliceat, facit experta mihi sæpius tua benignitas, quæ cum meruri agens misso tuo sericato vehiculo, colloquij de sacris potiss. studijs habendi causa, euocasset, oblata horum Libellorum capita non sine osculo excipere dignabatur.

Quo etsi nugas meas potiss. itas rudi populo rudius congestas, & incultius propter intextas varias Dæmonum nostro seculo suis mancipijs in friuolum nouorum suorum mendaciorum, quasi firmamentum apparentium historias, miraculaque passim

P R Æ F A T I O.

passim diuinitus edita expositas equidem censeo indignas: tamen propensum Illustrissimæ Vestræ dignitatis in me studium inde non obicure licuit intelligere: quod aliàs & verbis & rebꝰ manifestius declarare non fuit dedignata.

Siquidem apud me hæc post discessum recogitans, persuasum habeo, illud huius libelli argumentum suis distinctum capitibus Illustriss. T. D. tunc exhibitum non tam mei causa, quàm Religionis Christianæ nostræ nomine gratum placuisse, cum tantus in te illiꝰ reluceat, miroq; splendore cum graui iudicio (quod tum ætas, tum assidua rerum sacrarum studia, tum imprimis piorum simul & doctorum virorum colloquia, consilia, exempla, in dies fauente CHRISTO, formabunt absolutius) effulgeat amor, vt pij omnes quotquot tuis suauissimis iuxtà ac pietatem omnem spirantibus fruuntur colloquijs, non mediocriter sese

animo

PRÆFATIO.

animo sentiant exhilaratos; Deo laudem & gloriam fundentes quòd ista hacetate nòdum adulta in te tam eximia virtutum plurimarum expullulare ac gemmare, & in dies felicius adolescere, germinare, efflorescere vident plàtaria. Quæ si Deus Opt. vnà cùm vita longæua dignabitur, & pius clementer conseruare, & benignus largissimè augere (quod loco Illustr. V. D. notissimo in quotidiana liturgia comprecari, vti non semel nec frigidè, postulauit, non desinimus) erit Christo Germanis propitio, vnde nostra Germania sibi meritò in posterum nò mediocriter gratuletur.

Si namq; illa castissimi animi semina diuinitùs immissa magno piorum gaudio lætè gēmantia in suauissimos suos pergant fructus efflorescere, proculdubio Euangelica illa Apostolici seculi et sobrietas, & temperantia, ipsaq; adeo harum filia castitas in omnes facilè iterū promanet Ecclesiæ Christianæ ministros. Sicuti enim Regis ad exemplum totus componitur orbis: ita & domestici Dei efficacius ad viuum sui

P R Æ F A T I O.

Pastoris opere magis quam verbo præ-
 lucentis exemplum suos in melius re-
 forment mores: quorum non satis, &
 vota postulant, castorum infamia
 non pauci nunc passim laborantes, magna
 fieri miseræ istius ruinae Ecclesiasticæ
 pars: quam Deus nostri misertus tan-
 dem auertat, imò restauret citò propi-
 tius. Quantò verò sit in te diuini numi-
 nis cultus non hypocriticus, obscurum
 esse non potest apud eos; quibus vel à
 limine notus est tuus in Deum zelus;
 quo ardere totus visus es, quando sub-
 inde quibusdam referre dignabaris,
 quibusnam verborum formulis si non
 blasphemis, saltem maledicis in Dei
 cultum inuehebantur quidam minus
 Religiosi: quos in primis (modò sui &
 nominis, & loci esse volent memores)
 oportuit esse diuini cultus propugna-
 tores.

Istud tum liquidissimè omnium e-
 quidem intellexi, quando non leuiter
 animum tuum Deo pietate sincera de-
 uotissimum exercebat aliquot Epi-
 curæ impietas, quæ Reuerendis-
 simam V. D. sacerdotio Dei altissimi

P R Æ F A T I O.

se se consecrassent illudentes, suggillabit non tantum pietatis, quam ambitionis gratia. sic enim solent isti, teste D. Iaco. & animales homines, \downarrow $\nu\chi\iota\kappa\omicron\iota$, & humana prudentia non Dei Spiritu acti, cœlestia & Spiritualia ex suo aestimare animo, in alijs hoc ipsum rerum honestarum esse causam, quod sibi consciunt, tali ex causa facturos. Verum his Dei Iudicio relictis, pij omnes ex his, quos diximus, veræ pietatis vnguiculis de Leone (quod dicitur) si coniecturare ausint, non nisi præclara instaurandæ aliquando Catholicæ Christi Ecclesiæ esse pollicenda, me facillè sibi suffragatorem inueniant. Cùm enim Deus optimus collapsum illum, ne dicam euersum, ignava Episcoporum aliquot, dicam incuria, an negligentia, an Epicuræa verius impietate? Apostolicæ per Germaniam Religionis murum tandem instaurare inceperit propitius, atque turrim illam David contra faciem Damasci (de qua sponsus animarum nostrarum, Sponsus, inquam, ille sanguinum Christus Iesus in Canticis Salomonis cantillat perquam suaviter)

Damascus
hostium ec-
clesiæ Chri-
sti est typus.
que sanguis
maris pios
rū Dei ser-
uorum spi-
rant perse-
quutio nes

PRÆFATIO.

ter) siue cōtra malè blandientes simul
 & exitialiter grassantes variij generis
 hæreticorum perfidias reædificare sit
 aggressus, non aliam sibi elegisse (ab-
 sit invidia dicto, sicuti omnis abest a-
 dolatio) videtur isthic familiam, vnde
 certior iuxta ac firmior expectanda sit
 dom^o Dei renouatio, seria simul & so-
 lida. Quæ namque omniū priscorum
 Germanici sanguinis stemmatū ruen-
 ti isthic religioni tantum attulit subsi-
 diij in reformandis Ecclesiæ Pastorib^{us}?
 tantum adhibuit auxiliij in Monasteri-
 is suam ad Regulam reuocandis? tan-
 tum deniq; admouit studij atque fauo-
 ris pij in Academijs rectè atque Chri-
 stianè (quod summa est gloria) instau-
 randis, quantum Illustr. V. D. parens,
 elementiss. & immortalī laude cumu-
 latiss. Albertus Bauariæ Dux?

Huc etiam facit non solū exquisi-
 tissima dulcissimorum liberorum, vt
 & familiarium ac domesticorum edu-
 catio liberalis, imò hæroica non min^o
 quàm verè Christiana: sed cura etiā mi-
 rum in modum sollicita subditorū ad-
 vnum omniū, vt pectus verè paternū,

PRÆFATIO.

omnium salutis in Christo studiosissimum nullo negotio intelligat, quiquis cæco inuidentię glaucomate oculos sibi non gerit suffusos.

Testatur istud cum primus diligens illa (quam vtinam & cæteri huius professionis Catholicę Principes vel Ecclesiastici tandem æmulari non grauentur,) Ecclesiarum Bauaricarum visitatio, Monasteriorum instauratio, Scholarum tot locis illustrium laudatissima gubernatio.

Clamat idem illa Marchionatus Badiensis, ex abominando errorum scedifsimorum orco ad vnum Christi ouile reuocatio, nullis encomiorum laudibus satis vnquam à quoquam laudanda.

Paternis his vestigijs Christianis ac verè Euangelicis, & sanctis adeo exordijs Reuerendissima D. V. insistens, quid animi gerat, quid secretis studijs moliat, quid pectore non leui in Canonicam Ecclesię Christi reformationem destinarit, pijs non est ignotum, quib⁹ tuus vel pertrāsennam notus est animus: vnde quam fausta equidem
mi-

PRÆFATIO.

miseræ nostræ Germaniæ ominor, aut
 cur mihi lætissima quæque, optataque
 in Dei domum instaurandam pollice-
 or in præsentiarum locus non est, vt li-
 tris exponam: ne quid auribus aut Re-
 uerendissimæ V. D. aut Illustrissimi pa-
 tris tui Principis singulari cum fidei
 Catholicæ, tum iustitiæ administrandæ
 zelo præclariss. datum, & muli obganni-
 ant Sycophantæ. Quorum nunc tem-
 poris omnium infelicissimi plena sunt
 omnia. Siquidem progenies ista homi-
 num in dies oritur vitiosior, vt verè
 nunc locum inueniat, quo D. Moyses
 suis obstreperis & refractarijs illis, iugi-
 terque immorigeris exprobrabat Iu-
 deis: Vos surrexistis cum patribus ve-
 stris incrementa & alumni hominum
 peccatorum, vt augeretis furorẽ Dei
 in Israel: quæ virtutes mauult, *μωμιξιδος*
μουμιξιδος, mordere inuida, & dente
 rodere canino, quàm sedula æmulari.
 Quod si ad Illustriss. D. patris tui Bava-
 ri exemplum, aut Principes Germani
 suos vellent Christo educare liberos,
 aut populus eam imitari disciplinam
 familiarem, & moderationem dome-
 sticam

P R Æ F A T I O.

aticam, illa Xenophontica Cyropedia, & Platonica omni Repub. præstantiorem, breui admodum proculdubio meliorem simul & foeliciorem, ac, ni totus fallor, verè auream iterum haberemus, non modò Rempubicam, sed ecclesiasticum etiam ordinem suo Diuino tandem nomini respondentem. Quae de re ne plura nunc dicam, partim me tua inhibet verecundia; partim me hæc indiserta vetat infantia, tantis laudibus canendis sese agnoscens infinitis parasangis inferiorem, ideoque alijs ab eloquentia & dicendi copia instructioribus hac perlibenter arena cedens.

Valeat diu incolumis Reuerendiss. V. D. quam Deus Opt. vt ad sui nominis gloriam Religioni Catholicæ conseruandæ, atque abusibus grassantium hæreseon fontibus repurgandis, & moribus Cleri ad Canonicam vitam reuocandis suo augeat Spiritu verè Apostolico, precibus, licet frigidis quotidie suo illo tibi loco non ignoto supplices deprecari, votisque non frigidis exoptare non desinimus.

PRÆFATIO.

Louanij diebus Rogationum, ubi
nunc decimum huius exilij degimus
mensē, breui letiorem, fauente Chri-
sto expectantes liberationem.

Reuerendissimæ Vestræ Cels.
ad omnia in Christo Iesu obse-
quia semper ex animo deditiss.

Vilhelm. Damasi Lindan.
Eccle. Rurēm. indig. Epif.

CAPITA LIBELLI DE FUGIENDIS
idolis huius seculi.

Caput primum.

Prefatio de fugiendis Evangelicorum nostri
seculi idolis, quæ oraculum illud D. Iobelia,
Residuum crucæ cōedit locusta, de quatuor po-
tissimis Idolorum huius ætatis generibus liquidè
interpretatur, Lutheranismò, Anabaptismo, Cal-
uinismo & Atheismo in dies eò proficiente, ut lo-
cum inuenire incipiat passim illa Christi prophe-
tia, Putasne filius hominis cum venerit, inueniet
fidem in terra?

2. Quàm aptè atque graphicè D. Propheta
Ezechiel Idola nostri seculi depinxerit, & appel-
larit Banioth Teuloth, atque doctiss. 70. p. 272. la-
cera sutilia, & centonibus confarcinata, scædisq;
erroribus conflata.

3. Quòd verbo Dei, & linguarum peritiam ad im-
pia suorum errorum Idola constabilienda hæreti-
ci nunc imperitè non minus, quàm scædè abutun-
tur, ut olim Iudæi sericis phrygiatisque vestimen-
tis ad sua idola colenda, pulchrisque monilibus
exornanda, ubi Catalogum 85. Expositionum in-
ter se contrariarum illius Cap. HOC EST
CORPUS MEVM, exhibet tabella.

4. Simile in alijs quoque dogmatibus euenire
nouis istis magistris: ut de Sacramentorum num-
ro, ubi causa ex D. Rodone Asiatico, D. Iustini

INDEX.

*Martyris discipulo declaratur pugnantis inter
se adeo hereticorum doctrina.*

3. *Evangelicos nostros imperitè admodum sua
confingere atque compingere ruditer Idola dog-
matica, cum contones soleatosque turpiter calceos,
nunc Gabonitarum, ubi veteratoria ipsorum
in ex D. Ireneo depingitur, & tabella oculis pù
Lectoris noua huius seculi hereticorum exponit
Idola: quae liquido declarat, à quibus fuerint &
elimnata, & nunc Euangely titulo renouata.*

6. *Doctrinã Evangelicorũ non esse aliud, quam
abominãdam priscarũ hereseon colluuiem, ac id-
eo qui aliquo istorum dogmatum errore imbuti,
ac pertinaciter sunt persuasi, Deum non habent:
quia Christum eius non habent, sicuti ab Aposto-
la est Ecclesia Christiana initio annunciatus. Un-
de nec Christiani sunt, sed verè Antichristi, te-
ste D. Cypriano.*

7. *Quòd hoc seculo idolum illud magnum ab E-
uangelicis confingitur, summoq; artificio plasma-
tur, cuius apud Esaiam 44. Deus per Ironiam me-
morat. Vbi depingitur quid nobiliorum istorum
Evangelicorum quilibet ad poliendum, dolandũ,
& excolendum hoc Idolum sedula attulerit ope-
re, ut stybio & purpurissa exornatum plures sim-
plicium fratrum à Deo vero colendo seducant,
& diabolo seruituros adducant: Sed hoc ipsum
Evangelicorum Idolum, exemplo illius Azotici
idoli Dagbon ostenditur capite mutilum, mani-
bus truncum, nunc ante Dei arcam (quae Catho-*

I N D E X

lica est Christi Ecclesia) exanime corructo, atque iacere inglorium.

8. *Sicuti olim illi priscei heresiarchæ (quorum prophana dogmata isti Evangelici, imò phantastici ætatis nostræ renouant,) authore ac Magistro diabolo ipsis corporali specie apparente, atque colloquijs erudiente, suam impiam didicere doctrinam, ut re ipsa verum illud Paulinum elogium sibi asserant, sese Demonum inuehere doctrinas, ita & nostri seculi heresiarchas demonstratur, demone authore atque Magistro perspicue fuisse vsos in haurienda & tradenda noui sui Euangelij doctrina.*

9. *Quòd Lutherus malo fuit actus & vsus spiritus, varijs testimonijs publicis confirmatur. sicuti & Andrea Oslander.*

10. *Iohannem Campanum demonum colloquijs, assiduoque malorum Spirituum magisterio vsus, noua & Evangelica inuehere dogmata.*

11. *Quòd Anabaptistæ magistrum suum iactant Demonem, in Gabrielis specie apparentem: quod & de Dauide Georgij demonstratur.*

12. *Sacramentarios demone magistro suum nauum hausisse Euangelium liquida ipsum Zuinglij confessione confirmatur. Vbi de Bucero, & Caluino, & Berengario istorum omnium Patriarcha paucis, an eis defuerit magister Diabolus.*

Quod

CAPITV M.

13. Quod Diabolus corporali specie apparuit quibusdam, quos ad militiam Principis Aurangiae oblati & oblato Daleorum cumulo, inuitavit. Vbi historia narratur, qua iuxta Ruramundam in pago Hertem anno 71. Petrum Visschers Lindium stabulo abreptum, in arborem pirum vicinum euexit: sed acclamantibus nomen Domini Iesu socijs, in terram precipitavit seminecem.
14. Eiusdem rei confirmatio ex actis publicis Reuerendissimi Episc. Laudunens. cum demone habitis, quod sese humana specie Hugonottis suis immiscuerit turbandis rebus Gallicis, an. 1566.
15. Eodem anno grassante sacro per Belgicam Iconoclastarum bello, fuisse passim Geele Brabantica Amsterdami, & alibi demoniacos suis obsessores Spiritibus aliquandiu liberatos, qui apem suis ferrent ministris Calvinistis, strenue adeo rem Iconoclasticam sui mendaciorum magistris per Belgium gerentibus.
16. Calvinistas suo declarasse facto, sese diaboli esse cultores, quando contractis Sanctorum, adeoque Christi Domini SS. Imaginibus, solum sui Magistri Diaboli pepercere Imagini Antuerpia, Ruramunda, atque in Anglia. Imò Diaboli esse suum longo hastili praefixam vexilli loco suis praeferebant cohortibus, quando ex Leyda Hollandica excurrerant, monasterium S. Francisci in suburbano euersuri, anno 72.

I N D E X.

27. *Non deesse Sacramentarios hoc seculo, quos
demonē vera colunt idololatria, & diaboli effigi-
em inter Angelos thurificantes, vel in templorū
fenestris honorificè collocant.*

Epilogus transitionem habet ad sequentia.

Auctarij capita pro Catholicæ Christi
Ecclesiæ Apologia, quod idola non
colit, neque meretrix est illa Baby-
lonica, ne dum Baalitico cultu con-
taminata, prophanata & constu-
prata.

Caput primum.

Imagines Christi, aut Sanctorum Christiane
nō esse idola, quōd Deus ipse quasdam fieri præ-
ceperit: ubi disputatur, cur non & Calumiste
sint Idololatre, qui Coronatos & Ducatos Cruce
Domini insignitos suis in bursis bellè colant, & fi-
guram nominis I E S V S suis imprimunt Du-
catulis Genevensibus in medio radiantis Solis ho-
norigè collocatum, ubi quōdam huius atatis ex-
empla depromuntur, quibus Deus illatam vene-
randis Sanctorum Imaginibus contumeliam in
Iconoclastas est ultus.

2. *Quod pia Sanctorum ad auxilium & com-
precationem inuocatio speciem non habet Idolola-
trie: Vbi illa non obscuris aliquot rationibus illis*

fratue

CAPITV M.

fratur, & à calumnijs Sathanicis purgatur, atq;
templis huius ætatis confirmatur.

1. Sacrificium Christianū hodie latino vocabulo
Missa dictum, nihil habere cultus Idololatriæ, sed
Apostolica omnia et Euāgelica, adeoq; purè Chri-
stiana: & quod Missa fuit nomine Liturgiæ à
DD. Apostolis appellata: quo vocabulo etiamnū
hodie Christiani Græci constanter vtuntur.

2. Ciborum delectum longissimè apud Catholi-
cos à superstitione, nedum ab Idololatria abesse.

3. Catholicos non esse Idololatrias, quòd pidi
quosdam docent à Coniugio abstinere, Deum pu-
tius ac religiosius colendi causa.

4. Rom. Pontificem iniuria idolum appellari,
atque Catholicos ideo appellandos Idololatrias,
quod ei tanquam D. Petri Successori & Christi
vicario sese vniuersi tam principes, Reges, Impe-
ratores verè pū, quam populus agnoscunt & pro-
fidentur iussu Dei subiectos.

5. Quòd Christiani veri admodum vigilanter
sibi cauere debent hoc seculo, vt ne contra illam
Christi Domini cautionem peccent, Si dixerint
vobis, ecce Christus hic, ecce Christus illic, nolite
credere, nolite exire: hoc est de cætu meo per Apo-
stolos collecto, siue de Catholica Dei Ecclesia disce-
dere, aut Apostata fieri: quia non potest Deum ha-
bere patrē (testib. D. Cypriano & D. Augustino)
qui Ecclesiam illam Catholicam non habet Ma-
ritimam.

INDEX

8. *Causse cur tam multi hodie ex omni Christianorum ordine à fide discedunt Catholica, quod hoc seculo praludium agitur ad horrendam illam Antichristi Tragœdiam, generalis à fide Christi Apostasia operatoriam, quia Christiani, potissimum Clerici flagellis istis Dei merito super Belgas effusis, indies sunt nequiores, & Iudæis Phariseis parum dissimiles.*
9. *An profut hodie, aut consuetum sit, asperioribus verbis corruptos nostri seculi moras notare, cum pijs inde oriatur ardentioris orationis occasio, ut Deus suo de regno tollat scandala, eius iram in totum Christi populum infestiores certo certius provocantia.*
10. *Causse exponitur hæreseon tam variarum huius infœlicissimi seculi, nimirum peccata & flagitia, quibus in oronem impietatem non modò hæreticam: sed magicam adeo pertrahuntur. Vbi exponitur, quantum Diabolicam incantationem, atque Sathanicam magiam, Evangelici hoc seculo libris suis in vulgus editis promouerint, & suis adeo exemplis magicis à se fœliciter, ac suis pro votis, ut ipsi scribere non verentur, tentatis illustrarint.*
11. *Defectum vere virtutis, ac vite pie atque Christiane causâ esse, cur tam multi à fide Christi nunc discedant, ac viam venienti illi generali Apostasia per Antichristum introducenda certo præparent.*

CAPITVM.

12. Remedia ostenduntur, quibus contra vigentia passim haereses p̄ viri, suaq̄ salutis amantōs, curissimè muniantur, nimirum doctrina inuiolata Christi per Apostolos tradita, & vita verè Christiana, ubi Erasmi versio castigatur in Dini Petri Epistola.

13. Epilogus ad constantiam in fide Christi Catholica, & in vita verè Evangelica.

FINIS.

*Typographus Candido
Lectori.*

Quoniam exemplar manuscriptū nobis transmissum, admodum tumultuariè collocatum fuit, factum, ut diffidentes, varièque hæreticorum sententiæ de verbis Domini Iesu **HOC EST CORPVS MEVM**, quæ suo loco ipsi opusculo alioqui inserendæ veniebant, per imprudentiam operarum omissæ sint; atqui ne tu, cū authoris labore, tum earundem sententiæ cognitione defraudareris, libuit easdem in finem libelli reijcere, ubi iisdem frui poteris, Vale.

DE FUGI-

ENDIS SECV-

LINOSTRI IDOLIS, NO-

VISQVE AD VNVM OMNIBVS

istorum Evangelicorum dogmatibus : ad

omnes ubique viros Religionis Ca-

tholica studiosos, & pios cum

primis Concionatores

admonitio.

VVILHELMI DAMASI

Landani, Episcopi Ecclesie Ru-

ramundensis.

IFESTVS ille

iuxta ac indefes-

sus nostræ salutis

æternæ hostis dia-

bolus, omnem

mouere funē non

desinit, vt quàm

plurimos ex illa

Christi nauicula pios Dei filios per vn-

dolum illud vitæ breuis ac varijs tenta-

tionum fluctibus tumultuosæ salum

in vitam vsque æternam vectrice ab-

tractos, in suas pertrahat perditionis

A

nallas:

Quanta
calliditate
nunc dia-
bolus sua
zizania
supersemi-
nauit su-
per bonū
Euangeli-
cum semē
à Christo
& Aposto-
lis satum.

nallas: quas capiendis veluti piscibus-
 lis Evangelicis, malis atque putridis
 bique habet insidiosè collocatas. Ro-
 de autem & minus huic tempeitati suæ
 contra Deum & Catholicam Christi
 Ecclesiam concitata aptum ipsi visum
 est, crassos illos Idolorum Paganismi
 errores in orbem iterum inuhere,
 quòd excæcatos ad eò nondum repe-
 riat, quibus *densissimas istas Aegypti-*
orum persuadeat tenebras. Itaque ad
 suas illas, quarum nos paterna cautio-
 ne præmonet sedulo D. Paulus *ταυρωγεν-*
ας καὶ μεθυστρως astutias & insidias multo
 callidissimas conuersus maximã om-
 nium sibi inde pollicetur messem, pijs
 omnibus (prò dolor) meritò deploran-
 dam. Quid enim suo ingenio vt versi-
 pelli, ita fraudulento aptius fallendis
 Christianis hominibus excogitat calli-
 dus ille hostis, dolosus & mille artifex
 quam sub blando Christiani Euangeli-
 titulo imperitioribus & suæ salutis
 ternæ si non incurijs, certè minus equo
 passim curiosis & sollicitis suas demo-
 niorum doctrinas, siue impia hominũ
 mente corruptorum & humanæ pru-
 dentiz

Noua hæ-
 reticorum
 dogmata
 veri nomi-
 nis esse
 Idola.

DE EVGIENDIS IDOLIS. 3

dentia (quæ D. Paulo verè mors dicitur) dogmata obtrudere, quæ si incauti auido hauriât ore, aut improvida suscipiant mente non minus ab æterna exulent vita, quam si nefaria aut Iouis cinedi, aut impudicæ Veneris Idola colant.

Quod ne cui paradoxum videatur age obsecro demonstramus non minus noua dogmata Idoli nomen mereri, quam ipsissima Iouis, Veneris, aut Dianæ Simulachra. Abominatio enim desolationis à Daniele prædicta * & à Christo Domino exposita intelligi potest, ait D. Hieronymus in Mathæum, est omne dogma peruersum. Singuli enim hæreticorum habent deos suos (Idem scribit Com. in Ose. cap. ii.) & quodcunque simulauerunt, quasi sculpile colunt atque conflatile. Nam sicut nationes, siue gentiles manibus (ait Tertullianus vir doctiss.) Ita hæretici verbis idola fabricantur. Omne namque mendacium, quod de Deo (rebusque diuinis) hæretici dicunt, genus est Idololatriæ. Rursus idem Hieron. cō. in Esa. 41. Vt pauca de plurimus delibe-

* & à Christo Domino exposita.

Hieron. Com. in Math.

Tertullianus.

Hieron. Com. in Esa.

mus, ita scribit; Quicquid de Idolis
gentibus diximus, referamus ad dog-
mata prauitatis & ad Principes eorum
hæresiarchas: quod CHRISTO pa-

*ei fortassi
legendum.

* eis veritatis viam, ipsi sequantur et-
rorem, & vento & turbini compa-
rantur. Suffragatur his Adamantius
Origenis illud Ieremiæ, Si faciet ho-
mo sibi Deos, exponens, non solum
de corporeis simulacris, inquit, faciunt
sibi homines deos: sed & de corde con-
fingunt. Qui enim possunt simulare
alium creatorem extra vniuersitatis
Deum, alium Spiritum sanctum, aliū
Christum, alia secula extra hæc, quæ
” cernimus: ij omnes fecerunt sibi deos,
” & adorauerunt opus manuum suarū,
” omnes philosophi qui varia dogmata
” prodiderunt; omnes hæretici, qui au-
” thores ad aliter credendum de Deo mi-
” seris mortalibus extiterunt, fecerunt
” sibi Idola: & animi voluptatem puta-
” uerunt Deum; & conuersi adorauerunt
opus manuum suarum, putantes vera
esse quæ finxerant. omnes igitur tam
de visibili materia, quam de falsis dog-
mati-

matibus fingentes sibi deos corripit nunc sermo diuinus dicens, Si faciet sibi homo deos, & isti non sunt dii. Hac de causa olim Arrium D. Nazianzenus merito *Ὁδὲ λείψμα ερημώσεως* abominatio-
Math. 24.
 nem desolationis iuxta Christi Prophetiam appellauit, quod Arrianis suis verissimum fuerit Idolum. Certe ubi
Hæreticos D. Paulus apud Syros idola vocat
 D. Paulus Epistola sua ad Timotheum hæreticos appellat *γόητας* incantatores, aptissimo Syri vocabulo, eosdem vocant mathaiena, Idola, metaphora à meretriculis ducta, quòd ab amore Dei corda seducant.

Cùm igitur noua & peregrina dogmata veri Idoli mereantur nomina, rectè quod D. Ioannes acclamat, Caute ab Idolis charissimi, ad istos nouè atque peruersæ doctrinæ magistros pertinere conuincitur: qui dogmata ut impia, ita insana in orbem reuolutes, tot idola instaurasse demonstrantur, quot vetera priscorum suorum aorum hæresiarcharum dogmata ab Ecclesia Christi olim damnata ostenduntur renouare. Quæ si quis accuratè sibi studeat in animum reuocare, nu-

merumque subducere, agnoscat notantum hoc iusticissimo simul & luctuosissimo seculo hæreses instar Prophetarum illarum erucarum, locustarum & Bruchorum vineam Dei Sabaoth crudeliter depascere; sed etiam (vt D. Iohel diuino spiritu afflatus prædixit) residuum crucæ locustam com-

Plagæ Iudæorum corporales nobis Dei offendensibus implentur spiritualiter in anima.

medisse: & reliquias locustæ Bruchum deuorasse: & Bruchi residuum Rubiginem aboleuisse. Quod oraculum et si Iudæis ad literam euenisse non est dubium; magis tamen in eo spectandâ equidem arbitror mysticam Theoriam, siue sensum allegoricum: qui nobis Euangelicæ lucis filiis declaret idē in Religionis causa iusto Dei iudicio nunc temporis euenire, quod olim historicè Iudæis in agro, vindemia, ficibus, alijsque huius vitæ suæ rebus. Neque enim minus suam rem satagit diabolus in tollendis homini æternæ salutis remedijs, quàm accidendis & labefactandis, immò perdendis vitæ

D. Iob exemplum quod pijs præbeant usum.

huius misellæ commodis siue auxilijs; quod vtrumque vnus D. Iob Propheta suo satis superque demonstrat exemplo

plo

plo, pijs omnibus in columnam ad-
 uersus vniuersa hostilia Cacodæmonis
 in nos molimina erecto; vnde nos dis-
 camus quàm infesto veros Dei cultor-
 es persequatur odio, vt si non animū
 à Deo auocet, atque in diræ blasphem-
 iæ, siue prophanæ impietatis bara-
 thrum propellat: saltem corpus vexet,
 bonaque temporalia destruat, tollat,
 perdat. Sed omisissis in præsentiarum il-
 lis exitialibus Sathanæ studijs, quibus
 animum ad vitia satagit illicere, pro-
 pellere, intricare; nunc exponamus
 quibusnam artibus effecerit, vt illa Iu-
 dzorum plaga à D. Iohele proposita,
 nobis Christianis, prò dolor, in spiritu
 contigerit multò luctuosissima, & san-
 guinolētis lachrymis pijs Dei filijs lu-
 genda, deslenda, deploranda.

Veruntamen putandum non est
 Deum Opt. suæ obliuisci posse paternę
 in nos clementiæ, ingenitæque suæ in
 homines, etsi offensatores, etsi trans-
 gressores humanitatis atque benigni-
 tatis, vt ad iram, licet iustam, prouoca-
 tus, extrema è vestigio mala pro meri-
 tis infligat: sed vt iudicium decet patrem

Eisdem gradibus Deus nostro populo Christiano suo infligit flagella, quibus olim Judaico populo. molliora primò adhibet pharmaca; deinde asperiora; mox duriora; postremo vrentia & corrosiva; denique deploratis carcinomatibus ardentia cauteria: quando præ ira immodica suum à nobis aufert zelum illum toties per Prophetas Iudæis comminatum, ut ne corrigere quidem rebelles adeò & insanabiles amplius dignetur filios.

Stolida enim est, ne dicam impia, illa vulgi Christiani opinio, qua se miseros reputant, si in calamitatem, ærumnas, exilia, vitæque pericula extrema interdum incidunt: cum hæc indubia sint amoris in nos diuini, immò paternæ dilectionis indicia, quemadmodum rectè à Tertulliano est adnotatum, O seruum illum beatum, exclamat lib. De patientia, cuius emendationi Dominus instat: cui dignatur irasci: quem admonendi dissimulatione non decipit. Et August. Psal. 98. Illi Deus irascitur, quem peccantem non flagellat. Nam cui verè propitius est, non solum donat peccata ne noceant ad futurum seculum: sed etiam castigat, ne semper peccare delectet.

Quod

Quod igitur Iudæis apud Iohelem contigisse gradu quodam diuinę, ideoque iustę ultionis peccatorum, sacrosancta docet scriptura, vt residuum truce comederit locusta, & reliquum truce (crescentibus cum malitię incremento etiam iustę Dei vindictę flagellis) locusta vorauerit; porro residuum locustę absorpserit Bruchus, & Bruchi reliquias ingrauescente Domini manu & plaga acerbiorē pro pertinaciorē in vitia studio deglutiuerit rubigo, hoc apud nostri seculi Christianos spiritualiter, siue malis Allegoricę aut Tropice accidisse mihi equidem videor agnoscere. Nihil hęc enim de sensu literali nobis dicendum arbitror, siue eodē anno sub Ozia, aut Achab, aut eius filio Ioram: siue diuersis hęc plagę acciderint annis, siue hostilis agminis typus fuerit, siue non; quod hęc alterius sint & operę & temporis: sicuti nec commemorare, quibus nos Germanos potiss. Anglos & Gallos corporalibus bellorum, famis, penurię, atque pestis, feruentissimis flagellis, hoc seculo ad piã vitę perditissimę emendationē

(heu frustra) toties ac tam diu clemētissimè Deus prouocarit. Nobis in presentiarum propositum fuit (quod Deus Opt. secundare, suoque auxilio adiuuare, salutariterque dirigere dignetur) fratribus per orbem Christianis declarare quantis plagis, nimirum illis verè Apocalypticis orbem Christianū, verosque Christianæ Religionis cultores nunc tempestatis hoc seculo 1500. percussit, atque adeò sæuioribus indices acerbius flagellare non desinat, vt resipiscant, & vitijs perditissimis ebrijs suis à delicijs euanescentibus ad virtutis colendæ studium tandem euigilent alacriterque accingantur.

Lutherus
cruce in
modum
externas
Religionis
Christi ce
remonias
deuorauit:
relictis a-
pud suos
semilaceris
aliquot ri-
tibus quasi
corticibus
castis, S.

Residuum cruce comedit locusta, inquit apud Iohalem diuinum oraculum. Primum ergo Dei in Iudæos illius seculi offensatores flagellū fuit cruce: quæ herbarum & terræ nascentium olerum folia depascitur, omnem virorem absumens, atque omnem desideratissimorum fructuum spem deglutiens.

Huic pernicioso agris & hortis critiali vermi cruce non immerito compar

paret Lutheranismum; qui instar eru-
 carum virentia horti Christiani folia
 deuorans, omnemque piorum ieiuni-
 orum & rituum monasticorum, atque
 Ecclesiasticarum constitutionum vi-
 rorem venenato ore depascens magnā
 Christiano populo inuexit cladem.

Sicut enim eruca relictis herbarum
 & olerum caulibus folia rodit, virore
 consumit, amœnissimum arborum
 ornamentum destruit: Ita Lutherus
 circa delectum ciborum, ieiunia & pia
 vitæ Christianæ ac in primis monasticæ
 exercitia corrumpenda, & deuoranda
 initio versabatur. Nam & ceremonias
 celebriores, quasi virentia Ecclesiastici
 horti folia conuellebat, & Sacramenta
 (quæ admodum reliquit pauca & in-
 uiolata) quasi salutarem agri Christia-
 ni herbam pias in vitam æternam
 animas pascentem conabatur deuo-
 rare.

Non vniuersam tamen Religionis
 Christianæ speciem demoliebatur in
 pijs Baptismi & sacrificæ Christiani-
 ritibus, sicuti nec sacræ Confessio-
 nis, & absolutionis ceremonias cum
 signa-

Missæ, atque
 Confessio-
 nis, & S.
 Crucis, &
 simillium
 ceremoni-
 arum.

Externas
 aliquot ce-
 remonias

Lutherus
 sibi callidè
 seruauit ad
 simpliciū
 imposturā;
 sed nullo
 salutis eter-
 nę fructu.

Nucleum signaculo sanctæ crucis aboleuit. Vnde
 Christianæ de facilius simplici popello, imposuit,
 pietatis quòd externa rerum sacrarum facies
 Lutherus ferè sit cum Catholicis dogmatibus
 suis etiã eadem: sed exsucca & interna quasi me-
 exiit ri- tibus: quos dulla veritatis, verique diuini cultus
 suis voluit virore destituta, immò ipso pietatis
 ex pluri- Christianæ nucleo priuata.

Dannum igitur à Luthero Catho-
 licæ Christi Ecclesiæ primùm hoc se-
 culo illatum si quis attenta mente cõ-
 sideret, crucæ illius Propheticæ detri-
 mentum quoddam hortis afflatum nõ
 immeritò videbitur. Nam pestilenti
 eius doctrina infectos videre est magis
 pijs ieiuniorum, & peregrinationum,
 aquæ sacræ, consecratorum cereorum
 atque similibus Ceremonias Ecclesi-
 asticas oppugnare, quàm grauiora fi-
 dei Christianæ dogmata. Vnde & om-
 nium facillimè sanentur, & viciniore
 multò cæteris fidei Apostatis, siue se-
 ctarijs sunt, ad recuperandam amissam
 in Christo Iesu salutem, & Ecclesiæ
 Christi Catholicæ concordiam. Illud
 quoq; non absurdum videatur, si quis
 inde asserat, Lutheranismum crucæ
 Prophe-

Cur cum
 Luthera-
 nis facili-
 or spes con-
 cordiæ in-
 staurandæ
 affulgeat.

Propheticè comparandum, quòd ficu-
 teruca herbas hortenses, holera &
 brassicas in primis detondens ad exi-
 gnum quoddam tempus grassatur, do-
 nec eas aut pluvia emaceret, aut his-
 sida pruina decoquat, haud ita diu
 post depasta holerum & brassicarum
 follicula potis subsistere: ita & Luthe-
 ranismus ad quoddam tempus quasi
 effloruit, sed eius virore in horas mar-
 cescente irruentibus in conclusum il-
 lum Ecclesiae Christi Iesu hortulum,
 floridum & pomiferum varijs haeresi-
 acharum quasi procellis Aquilonari-
 bus, nimbofis imbribus, pruinisque as-
 peris, emoritur: degenerantibus passim
 per Germaniam Lutheranis in Calui-
 nistas, Osiádrinos, Illyricos, Svene-
 feldianos, Campanos, Brentianos, aut
 istis execrandas magis aut alterius Sa-
 thanici furoris insanias. Possent & aliæ
 hinc peti similitudines, quas in presens
 omittere præstiterit. Iam secundum
 Dei flagellum in Iudæos immissum au-
 diamus. Residuum crucæ, ait D. Pro-
 pheta, comedit locusta. Sicuti Iudæi
 crucæ noxa hortos vastante non fue-
 runt

Ex D. Hie-
 ron.

II.

Anabaptis-
 mus locu-
 starum mo-
 re flores
 horti hri-
 stiani de-

pascitur, qui simpli-
 cem, Dei popellum
 simulata insignis
 pietatis specie, sin-
 gularitque innocentie
 ac terreno rum fastu
 abiecto, mundique
 contemp- tu seducit.

runt ad resipiscenciam reuocati; ideo
 que acerbiorē meruerunt manu
 Dei plagam: ita & nostra Germania
 impijs Lutheri animicide dogmatibus
 nondum ad serium veræ pietatis studi-
 um excitata grauiorem sibi meruit di-
 uinæ iustitiæ ferulam: qua ad suum vir-
 tutis auitæ colendæ extimularetur of-
 ficium. Hæc plaga D. Ioheli locusta fu-
 it, nobis Anabaptismus. Sicuti enim
 locusta vernantes frugum, olerum, at-
 que arborum flores depascitur: ita &
 Anabaptismus quod in Ecclesiastico
 agro videbatur floridum, & virtutibus
 quasi vernantib⁹ decoratum maximè
 yprauit. Inter omnia enim Ecclesiæ
 nostri seculi membra (absit inuidia di-
 cto) minus aut ebrietate, aut symonia,
 aut ingluuie, aut fœda denique Venere
 nullus peccare videbatur, quā populus
 aut Hollandiæ, aut Phrysiæ, aut Vvest-
 phaliæ: quas orbis plagas ista potiss. in-
 uasit lues execrabilis. Qui enim simpli-
 ci putabantur ornati cum fide, tum vi-
 ta in speciem religiosâ, eos potissimū
 Sathanas hoc suo virulento artificio
 intoxicauit, vt speciē quandam inno-
 centis

centis accipere vitæ non scortando, non
 potitando, non belluando, non vestitu
 superbè luxuriando à verò abstrahe-
 ret, ac quod in eis erat quasi pura fide
 & quadam innoxie vitæ innocentia
 floridum, deuoraret. Notæ sunt tragæ-
 diæ sano capiti magis ridendæ, quam
 deplorandæ, nisi istis furoribus tot ani-
 marum Christi sanguine redemptarū
 perijissent milia, quas passim Anabapti-
 stæ concitarunt: in quas non plebeias
 tantum pellexerunt fœminas, bellas
 iuenculas, virginesque pudicas: sed
 matronas adeò grauissimas, iuxta ac
 opulentas & ætate grandes: quæ isto
 raptæ Enthusiasmo verè Sathanico
 plateatim nudæ discursitabant, speran-
 tes sese in Paradisum è vestigio abripi-
 endas, cœlestique manna in arbo-
 ribus confidentes secundum blan-
 da Mennonistarum, & similibus fa-
 naticorum promissa cœlitus pascen-
 das. Rectè illa diuinæ manus plaga
 locustæ videatur comparari, quod
 sicuti illa semesa derelinquens, per-
 git ad alia plus noxæ floribus illatura:

Ita

Anabapti-
 starum hy-
 pocrisis &
 Enthusias-
 mi.

Ita & pestilens iste Anabaptismus sibi alteram quasi pestem asciscit Calvinismum, vt florentem Ecclesie Christiane hortum magis non modò deformat, sed maioribus etiam euertendæ fidei afficiat detrimentis, quemadmodum ex subsequente illius prophetici oraculi plaga pijs Dei filijs liquebit.

III. Tertium igitur Dei flagellum Iudeis
 Calvinif. ob sua in Deum scelera immissum D.
 mus more Iohel commemorans, Residuum lo-
 Bruchorū cū efflorescē-
 tis Religi-
 onis gem-
 mas deuo-
 rat, omnē-
 que exsu-
 git Christi-
 anismi
 medullam. *infectedi genus Calvinistarum typum non immeritò gerere putandum est, nondum orbis Christianus sæuissimis illis Lutheri & Anabaptismi flagris vexatus, ad meliora cōsilia redire voluit. Ideo & Deus sua exasperare cogebatur flagella: quibus ad resipiscentiam mortales miseri, ac nos Ecclesiastici cum primis reuocaremur. Expullulare igitur passus est impium Sacramentarium errorem, siue Calvinismum, qui Galliam, sicuti & Angliam, Scotiam & Germaniæ partes non modicas depascitur ignauorum more Bruchorū. Sicuti enim Bruchus pro suo ingenio*

vt horridulo inter volandum crepitās
 strepitu, ita tardus & piger, crassisque
 vectus alis quasi corticibus lignescen-
 tibus primas vitium & arborum po-
 miferarum ore vorat gemmas, medul-
 lam ex fugens, cortices deuorans, nul-
 lum relinquens aut fructuum, aut po-
 morum, aut nucum spem; adultas eti-
 am spicas obedere atque curare, ne in
 germen progerminent, solitus. Ita Cal-
 uinismus vbi animos Christiani popu-
 li suo venenato, vereque Sathanico ha-
 litu blasphemiarum afflauerit; & viru-
 lento dirarum calumniarum rostro
 quasi obroserit atque ambederit, id
 quod præcipuum est Christianæ Reli-
 gionis, reddit inutile simul ac infrugi-
 lerum. Quid enim sani, aut pij speres
 in istis impijs, qui non contenti &
 Baptismum Christi ceu non necessari-
 um in exilium tanta diuini nominis
 cum blasphemia expulisse: & Christum
 ipsam suo sancto Sacramēto nisu sacri-
 lego exturbasse, audent & diuinitatem
 non modo Christi Domini imminue-
 re, ac patre minorem facere: sed & sacro
 sanctam Dei Patris omnipotentiam

Caluinista-
 rum imple-
 ras in Chri-
 stum & De-
 um spiritū
 sanctum.

B nega-

negare, atque Spiritus sancti maiestatem ore sacrilego inuadere, ac blasphemij sceleratis proscindere, adeoque sacrosancta Baptismi formula perquam nefarie Cyclopica prorsus audacia excludere? Neque enim istis Bruchis satis est, sese in libertatem Anarchicam vindicasse, nisi & ipsi antique nobilitatis ordinem, immo Reipub. Capita supplantauerint, deuorauerint, abolerint, stirpitusque deleuerint, quod & Geneva suo deplorat exemplo, & Gallia bis misera ex sua sibi trepida in horas metuit domesticæ tragoediæ catastrophe. Qualis enim hæc pijs speranda, cum & epitasis istius fabulæ non modò Gallicanæ toti nobilitati apud Ambosum opp. moliebatur exitium; sed & ipsi Regi Francisco 2. perniciem intentauerit? & ante illum posteris memorabilem diem Sancti Bartholomæi anno 72. ipsis tot suorum myriadibus perniciosum in eundem Regem Parisijs totumque Valesiarum nomen instaurauerit? Quo an aliud monstrant, quam cui Paulinū illud præludit, *Qui tenet teneat, donec de medio fiat?* aliorum esto

Caluinista
rum inui-
dia inter-
necina in
antiquæ
nobilitatis
viros &
ordines
políticos,
& ipsum
adeo Re-
gem diui-
nitus præ-
fectum.

esto iudicium. neque enim Propheta sum, neque filius Prophetæ. Illud sanè non leuis videtur momenti quod Calvinistæ tantam germanitatem & inuent & inueniant apud Turcas, siue infidos illos Mahumetanos, vt cuilibet facile erit æstimare, vtrosque vno ex ouo Sathanico propullulasse.

Quod pijs lectoribus absurdum minime visum iri equidem confido, si incredibilem Calvinistarum in impietate iuxta D. Pauli Prophetiam, profectum animo expendere non grauentur. Quò expeditiorem ad Turcarum Religionem amplexandam (cui non paucos Calvinistas Constantinopoli & alibi esse initiatos viri fide dignissimi referunt) viam præparent, omnia Christianæ Religionis abolent festa, nominatim verò natalem Domini Iesu Christi: de quo ita statuerunt in Synodo Dordracena anno 74. die Iulij, &c. Conclusum est, inquit Cano. 53. de festis, quib⁹ præter Dominicã sese solent à laborib⁹ abstinere, ac in templū conuenire (dat men mit die Sondage allein te vreden sein solle) sola die

Caluinistæ plurimi in Turcarum superstitionem circuncisi transire non dubitant. Ex Synodo Dordracena Calvinistarū, anno 174. Iulij 28. Festa omnia Calvinistæ abolent præter solam Dominicam, etiam natalem diẽ Christi Iesu.

Solis contentum esse oportere illamque sufficere debere. Tamen confuetudo de natali nati Christi erit Dominica illum præcedente agenda in templo, & populus de abolito hoc festo admonendus, eritque de die natali (modò inciderit in diem hebdomadæ, qui concionibus est dedicatus) de materia Christi nati concionandum. Cæterum die Paschatis & Penthecostes poterunt concionatores de Christi Resurrectione ac Spiritus sancti missione docere: quod tamen in libertate ministrorum sit positum.

Umbram
festi Paschalis &
Pentecostes retinēt
Caluinista
admodum
tenuem.

Vides hic lector Christiane quænam futura sit breui toto Belgico nostro Babylonica facies; quam omnia Turcismo affinia: vbi nec dies nati Christi agetur, nec die Paschæ (nisi placeat ministro) aliquid de Christi resurrectione populo annunciabitur. Sicuti ergo abolendo ieiuniū quadragesimæ, atq; abstinentiã à carnibus & delicijs feria sexta, aboleuerunt memoriam Christi passi: ita & abolendo festum nati Christi facile de animis laicorum omnem Christi memoriam deleuerint, potissimè si die Pas-

Paschæ nulla populo fiat Christi in vitam à morte resuscitati per concionatores memoria, vt & nos ad eius exēplam nunc resurgamus in nouitatem vitæ, atque ad lætam illam beatæ resurrectionis spem nunc pijs orationibus, bonisque operibus extimulemus. Volunt & sua illa, ficticia ieiunia (quæ D. Paulus merito *εβελωθησκειας*. Ultroneos & voluntarios cultus vocat) celebranda die Dominico, Cano. 54. quod more Manichæorum aliorumq; priscorū hæreticorū cōtra Ecclesię vsum & SS. canones innouare miseri isti nō dubitāt.

Turcicam hanc barbariem vt magis apud Belgas promoucant, statuunt eadem Synodo, Euangelia Dominicalia, quæ in Papatu iniquiunt, Cano. 39. nolent legi, non esse prædicanda. O Sathanicum odium istorum miserorum, quo sese patiuntur tam manifestè deimentari.

Sic & Campanas omnes paulatim volunt abolitas, quando in officio suo si nebei vetant ne campanarum conuulsus fiat, ad euitanda (inquiunt Can. 2) superstitionis pericula: quorum eti-

relotrifas & ultro-
neor cultus
sibi fingūt
Caluinistæ

Ieiunant
die Domi-
nico Cal-
uinistæ cū
Manichæis

Euangelia
Domini-
calia reijci-
unt Calui-
nistæ.

Campanas
omnes
paulatim
templis
eijciunt.

am causa statuunt, ne concio funebri fiat, vbi fieri non solet.

Organa
cur rem-
plis sub-
mota ve-
lint Calu-
nistæ.

Cæterum organa Ecclesiastica prorsus abolenda statuunt, Cano. 50. quod Paulus I. Corinth. 14. ita doceat: cum D. Paulus Dauidi aut Elizæo refragari nõ sit putandus, qui ex Dei Spiritu istum etiam diuinæ Religionis cultum non parum animos ad cœlestia excitantem & erigentem promoueat. Sed grauiorem sibi causam adferre videtur cur hæc sint prorsus abolenda, quod hoc decretum, inquit homines impij, vtile fuerit, vt in obliuionem veniant, quæ antea populus audiuit. Hoc est, vt omnis DEI ac diuinarum rerum memoria quæ in canticis & organis Deo canuntur semel de mente aboleant ac obliuisci Dei Patrum suorum nouum Caluini, aut alterius hæresiarchæ idolum suscipiant, venerentur, colant.

Scopus
Caluinista-
rum quan-
tum habe-
at impieta-
tis inuolu-
tum.

III.

Atheismus
ad modum
Rubiginis
omnem
Religionis
semerem
depalcitur:
ne quid in
de proue-
niat vsus.

Sed nos modò, his alium aptiorẽ in locum repositis, quartum diuinæ plagæ Iudæis inflictæ genus cõsideremus. Residuum Bruchi, ait D. Iohel, comedit Rubigo; cuius imaginem exprimunt Athëistæ passim per Galliam & Germani-

maniam pullulantes. Sicut enim Ru-^{D Hier.}
 bigo vitium & segetum morbus est, ^{Com. in}
 certa que agri pestis & vera fundi cala- ^{lohelem.}
 mitas, qua vrente vento culmus & sti-
 pula ita adurit, vt nec esui, nec fimo
 inutilis: Ita qui isthac Atheismi Rubi-
 gine corripuntur, nullum sibi miseri
 retinent Religionis diuinæ vsum. Hæc
 igitur rectè nouissima est diuino in o-
 raculo posita manus Dei plaga, qua sui
 populi incorrecta visitat, punit atque
 iuste plectit flagitia. Dum enim superi-
 oribus illis tribus flagellis satis asperis,
 & duris grauibus & sæuis, denique satis
 atrocibus & crudelibus (modò super-
 esset nobis aliquis nostri mali sensus)
 non emendamur. Deus istius nostræ
 tandem improbitatis atque incorre-
 ctæ malignitatis pertæsus eos spiritui
 tradit vertiginis, vt nihil de Deo, nihil
 de cælo, nihil de inferno credant. Qua
 quidem plaga nihil potest miserrimo
 mortaliū generi accidere perniciosum
 magis, aut exitiale. In quod impie-
 tatis Barathrum quam hodie multi se-
 se perditum eant præcipites, plurimi

Luc. 11.

nobis pij viri: imò ipsimet aduersari
 suis contestantur scriptis. Quod vbi
 mecum pressius recogito, illud Christi
 oraculum nunc temporis locum inue-
 nire videre mihi videor: putasne filius
 hominis veniens (inquit) inueniet fidē
 in terra? Ad hanc enim suam impie-
 tatis metam, paulatim deducunt impij
 hæresiarcharum errores, vt tandem
 suo in corde dicat impius, Non est
 Deus.

Rectè igitur & nobis cum diuino
 Propheta Iohele nunc temporis venit
 exclamandum, euigilate, qui ebrij estis
 vino vestro, & plorate, & plangite om-
 nes, qui bibitis vinum in ebrietate.
 Quod non de ebriosis, validisque vini
 potoribus tantum est accipiendum:
 sed de omni hominum impiorū gene-
 re, qui aut dulci quadam fortuna ebrij
 aut vanis inanium voluptatum delicijs
 excæcati, aut blandis euanescentium
 istius carnis oblectamentorum illece-
 bris capti, nihil pensi habent quid cre-
 dant, quid teneant, quid sequantur,
 quo ad beatam post mortem perueni-
 ant vitam: quum præsentem more pe-
 corum

corum licet tantum sibi statuere omni suo nisi persequendam. Quod hominum sane infelicitium genus etsi magis deplorandum est, quam verbis ad sanitatem reducendum; quis enim correxit, quem Deus sui contemptorem despexerit: tamen priora tria genera quia non ita sunt deplorata, quin ad resipiscentiam queant reuocari, ideo hunc Propositio atque distributio huius commentarioli commentariolum de fugiendis huius seculi Idolis Evangelicis scribere visum fuit. Quod ut foelicius efficiamus, initio Idola hæc Evangelica graphico D. Ezechielis penicillo depicta exponemus spectanda. Tum erit Tabella exhibenda, quæ proponat noua istorum Evangelicorum dogmata, quibusnam suis à Patriarchis illa sunt hodie mutati. Denique collatio fiet hæresiarum tam nouorum, quam prisconum, ac demonstrabitur vniuersos magistro dæmone corporaliter subinde ipsis apparente, colloquiisque nocturnis erudiente illam Paulinam Prophetiam hodie implere, quod cauteriata mente abominandas ipsi dæmonum inuehant in orbem doctrinas. 1. Tim. 3.

Diuinus ille Dei Prophetes Ezechiel Iudaico populo singulari Dei beneficio ad leuandam tristem admodum, vereque retricam illius captiuitatis Babylonice miseriam missus, & vt mitiorum eis redderet presentium malorum quibus tantum non interibant, calamitatem, varia eis proponit placandi Dei (cuius furore iustissimo fuere in istud protracti exilium) remedia, vt ad mentem ac verum Dei cultum reuerſi Deum experiantur liberantem, quem tunc sentiebant tam atrociter flagellantem.

Inter alia igitur quæ commemorat flagitia, propter quæ illa extrema quæque patiebantur, etiam hoc ipsis commemorat, sumens de vestimentis tuis, inquit, fecisti tibi Idola hinc inde confuta, *παπτά*, sutilia, centonumque more confarta & fornicata es super eis. Quod in cortice literæ Iudæis sonat de Idolis illis Paganorum, quæ ista gens delicijs diffluens suis, præclarissimis Dei donis, purpura, ostro, bisso, gemmatoque auro exornabat, vt Dei aliquod simulachrum misero popullo

Idola vocant illustris 70. quod D. Hieron. excelsa.

exhiberet, si nos ad Spiritualem referamus Ierolimam, siue Christianam Ecclesiam admiranda quadam Spiritus sanctus præfiguratione ingenium atque genuinam nostri seculi ad noua demonum Idola exosculanda insana libidine gesturientis, nobis depingit indolem. Vestimenta ad ornatum non minus, quam ad vsus necessarios præbuit Deus Optimus Iudæis liberaliter, splendidè iuxta ac copiosè. In horum locum nobis est SS. scriptura diuinitus nobis tradita, quæ Christianis, quorū omnis gloria & decor, iuxta Dauidis Epirhalanium, est intus, non modò est illustri admodum ornamento, sed quotidianis etiam seruit vsibus siue ad hilariorum animorum consolationem, siue ad fortem ac heroicam patientiã, siue ad pellendam mentis languescentis ac verè cõtabescētis tristitiã, siue ad solidū deniq; nobis præstandū animi gaudium. Ex hac uti olim, teste Origene Adamantio, veteres illi hæresiarchæ Valentinus, Marcion, & reliqui istius farinae non tam homines quam beluæ immanissimæ, immò harpyæ voracissimæ

Vestimenta Iudæis donata typus nobis sunt SS. scripturarum.

Orig. hom. in Ezech. 16.

simæ hominum piorum salutis infidantes sua sibi conflabant Idola futilia, dum scripturas diuinas variè dilaniantes, huc illuc, quo suo cuiusque capiti visum est, distrahebant: Ita & nunc huius seculi hæresiarchæ. Quod quia plurimis à doctissimis huius temporis scriptoribus Catholicis est frequenter simul & eloquenter non minus, quam luculenter demonstratum, nos illud in præsentiarum tantum in medium adferemus, quod loca quædam SS. literarum ipsi sensu inter se non minus, quam contra nos contrario dilaniant, ut aliquem phanaticis sui deliri capitis somnijs fucum cõcilient. Deinde quo purpurissam ac stibium quoddam suis nouitatis addant erroribus, etiam antiquitatem iactitare non pudet; scilicet semper fuisse quosdam electos Dei homines qui doctrinam Euangelij, quam isti nunc, si Christo placet, renouatam trepitant, Dei spiritu olim pposuerint atque pro Dei verbo disseminarint. Loca igitur scripturarum quibus cœlestibus Christus suam muniuit & ornauit Ecclesiam, nunc vnum aut alterum

prome-

promemus quibus hæresiarchæ nostri seculi ad sua Idola surilia, siue soleata & quasi frustis varijs consuta conantur vestire, stabilire, atque si fieri queat, inuicta reddere.

Quod Lutheranis, immò, si Christo Cap. 4. placet, Evangelicis istis doctoribus atque sceleratis cum primis Sacramentarijs vsu venire candidus rerum æstimator videt, vt de vnius capituli Evangelici sensu inter se dissentientes adeò pugnantia doceant; Idem & his ipsis fratribus Evangelicis accidit, quando inter se sacrilega suæ nouatæ fidei conferunt dogmata. vt si exempli causa incidat quæstio de Sacramentorum numero: hîc quam variè dissideant, nemo credat; nisi cui notum est quanta vi suos ille vertiginis Spiritus agat, quos iusto Dei iudicio semel possederit. Si namque varia Evangelicorum nostri seculi quis supputare aggrediatur hac vna de re dogmata, inueniet tot esse dissidia, quot ipsa rei veritas impiè dissecta queat tolerare. Cùm enim Catholica Christi Ecclesia septem tradat, Vide Pa-
noliã
lib. 4. ca. 6.
 quæ totidem ab Apostolis fidei Christi-
 stianæ

Numerus
Sacramen-
torum a-
pud Euan-
gelicos va-
rius.

1

2

Vide Apo-
logeti cum
nostrum
tom. 2.
cap. 32.

3

4

5

stianæ ducibus atque authoribus acci-
pit Dei verbo tradita, sex contra ipsam
insurgunt hostilis aciei castra, quæ ve-
ritatem oppugnatura sex modis sibi
loquuntur adueria. Lutherus enim se-
se vnum ait constituere Sacramentum,
si secundum scripturas sibi loquendū.
Caluinistæ, vt & initio renati istius E-
uangelici Sathanici Melanthon primis
suis locis communibus anno 21. ab im-
perito adolescentulo editis, duo con-
tendunt esse Christi Sacramenta. Con-
fessio Augustana non dubitat tria sta-
tuere.

Sicuti & ordinatio Ecclesiastica Du-
cis Iulij Braunsvuicensis, anno 60. edi-
ta & Confessio Vvittenbergensis per
Brentium aliosque Tubingens. con-
scripta: vt & Agenda Saxonica anno
36. per Iustum Ionam, Georgium Spa-
latinum, aliosque consuta. Quatuor
postea eruditior factus Melanthon co-
natur suis locis communibus anno 42.
in vulgus prolatis constituere, Ordinis
Sacramentum prioribus quasi postu-
minio reuocatum atrexens.

Quinarium fortè aliquis nouatorū
nobis

nobis pariet propediem (vt semper in
peius proficit impietas) cum noua in
dies somnare non desinant deliria, ne
ingenio sibi caruisse videantur, nisi nihil
innouare audeant contra suos Magi-
stros.

Senarium Sacramentorum Vvilhel-
mus Postellus afferere audet, qui sua in
Panthenosia scribit semper sex fuisse
credita Sacramenta, licet alicubi septē.

Hanc de Sacramentorum numero
istorum Euangelicorum pugnam (licet
ipsa sua sese euertat inconsistentia) nō
desinunt tamen detortis diuinarum li-
terarum verbis eam stabilire: sed ea,
quam modò diximus, fide verbum Dei
ad suam ipsorum & aliorum infirmo-
rum fratrum perditionem detorquen-
tes, & Idoli speciem arte veteratoria si-
bi mutuò contraria deprauantes.

Phanaticam istam Euangelicorum
inter se bis per omnia dissonantium
pugnam viris Euangelicis indignam
vbi mecum penitus considero, non ali-
am video istius diffidij esse causam,
quam fuerit olim Marcionistarum va-
ria inter se mirificè dissentanea consti-
tuen-

6
Euangeli-
cis nostri
seculi ho-
die vsu ve-
nit, quod
olim infa-
nis Mani-
chæis vt
eodem mē-
dacijs spi-
ritu rotati
doceant
sibi pugna
tia & à se
ipsis dis-
sentanea.

1 tuentes rerum principia. Nam Appe
 2 lesynum constituebat; Potinus cum
 3 suis duo; aliter tamen atque Marcion,
 4 mus ille ponticus merito dictus. Dein-
 de Synerus quidam ingenio acutior,
 tria. Rursus non defuerunt, qui qua-
 tuor asserebant cæcis cum Philosophis
 rerum principia, vnde omnibus ortus
 & generatio. Huius absurdissimi inter
 Marcionitas dissidij causam verissimam
 D. Rhodon Asiaticus nobilissimus Ta-
 tiani Apostatæ discipulus Romæ in
 Schola D. Iustini Martyris ætate A. Se-
 ueri creditus apud Eusebium lib. V. ca.
 13. doctissimè exponit, non se esse aliam,
 quam quòd dogmata sectantur, quæ
 secum ipsa consistere nequeant. Sed
 aureola eius verba libet hic com-
 morare; accuratiusque librare, *διὰ τὸ*

Voces D.
 Rhodonis
 philosophi
 accuratius
 expendun-
 tur, quam
 veram dis-
 sidiorum
 inter here-
 ticos cau-
 sam aperi-
 ant.

*καὶ πᾶς ἑαυτοῖς ἀσύμφωνοι γίνονται ἀποφάσαι
 γνώμης ἀντιποιοῦμενοι.* Propterea, inquit,
 inter se non consentiunt, quòd Alys-
 ton dogma & sententiam, quæ consi-
 stere nequeat, modo inter se cōtrario,
 rationeque sibi mutuò dissentanea sta-
 tuere contendunt. Hæc enim vox D.
 Rhodonis *τὸ ἀντιποιοῦμενοι* significare vi-
 detur

detur: quam Ruffinus, vt pleraque fere omnia, non satis expressit, reddens, affirmare cupiunt. Neque Ioannes Langus medicus nouus nostri seculi Valentinus, est assequutus: qui eadem Rodonis verba suo in Nicephoro recitans conuertit, tuentur ac defendunt. proprius sententiæ scopum attingisse videtur Reuerendissimus Christoforus Anglus egregia vitæ innocentia non minus ornatus quam doctrina varia præclarus, nobisque amicitia Christiana pridem iunctus & nostri apud Dominum (quod equidem spero) modo non immemor, stabilire nituntur: cum illud τὸ ἀντι πugnā. & vt Suidas doctissimè obseruauit φιλονεικίαν ambitiosam vincendi contentionem, & contumacem rixandi mutuò inter se hereticorum peruicaciam sonat: quæ inter isthæc Sathanæ mancipia plerumque semper oriri solet, quando suam quisque opinionem alteri contrariam obnituntur sollicita, æstuante, atque adeò impotente, immò demente victoriæ ambitione statuere. Quod & Lutheranis & Calvinistis, & cæteris ad vnum

Variè notantur interpretum versiones, minus exacte.

Contentionis studium tot parit inter hereticos discordias.

omnibus semper phanaticis, sed nostri cum primis seculi usu venisse ad illorum instar Marcionitarum videmus. Hac igitur in sacra pugna ne victi vquam videantur, varia pro sua quique priuata sententia ex diuinis scripturis promunt testimonia: quibus quod impiè sentiunt, pijs dictis quasi DEI verbo velata & tucata stabilire, immò exornare ac pro ipsissimo Christi Euangelio imperitis impudenter venditare, improbeque obtrudere non verentur: verum qui iuxta D. Pauli monitum didicere verbum Dei *ὀρθοτομίαν* rectè, ordine, ac genino sensu ab electis illis Spiritus sancti organis, Prophetis dico, & SS. Apostolis secare atque exponere, siue interpretari, eos toto aberrare cœlo, quod dicitur, vident perspicue. Neque istud in priscis atque obsoletis illis hæresiarchis tam perspicuum erat doctis illa ætate viris intueri, quàm nostro hoc infœlicissimo seculo hæresin omnium feracissimo: cum isti multo imperitius simul & absurdus, quam illi priores Sophistæ ista noua diaboli sobole & ingenio prestatio-

Multo imperitiores sunt nostri seculi hæresiarchæ, quam illorum aui prisci hæretici.

tiores, & à bonis artibus instructiores, diuina torqueant, & vt D. Petrus ait, depranent oracula ad suam & aliorum perditionem. Nam quí absurda, planeque pijs omnibus abominanda nostratum hæresiarcharum dogmata rectè sibi habet perspecta, luculenter admodum perspicit eos Dei verbū sua spoliata germana & vera sententia imperitis pro Dei verbo obtudere, quod iam adulterino sensu in dæmonum doctrinam est deprauatum & quasi venenum melle oblitum incautis propinatum. Hunc igitur in modum hæresiarchæ omnes potiss. nostræ istius infelicissimæ tempestatis Sacrosanctis abutentes scripturis diuina oracula tanquam sacra Ecclesiæ Christianæ vestimenta in idola quadã sutilia & centonibus imperitissime conflata conuertunt, vt aliud sonare videantur, quàm habet doctrinæ Apostolicæ veritas. eos autẽ verè idola sutilia, siue varijs ex soleis & centonibus confuta colere, inde magis apparet, si dogmata quis secum reputet, quæ nunc Euangelij prætextu nonare non dubitant. Hæc enim

Euangelici
verbū Dei
suo ger-
mano len-
su expo-
siant & in
dæmonū
doctrinas
siue in Ido-
la deprau-
uant.

Dogmata
hæretico-
rum varijs
errorum
centonib.
conflata
sunt ac
pannosus
vestibus
similia,

si quis sibi in mentem seriò reuocet agnoscat liquidò eos Idola verè sutilia, silicacea ac confuta sibi haud ita affabre, vti iactitant gloriabundi, fabricare. Quod magis ex ipsa Hebraica D. Ezechielis voce liqueat, nam appellat Bamoth Theluoth: quod D. Hieron. expressit, excelsa hinc inde confuta; Aquila & Theodotion *ἰμβοίηματα* pannos hinc inde confutos; Iudæi pleriq; versi colores, & alij aliter.

Sed omnium aptissimè illi doctissimi 70. *εἰδωλα ραπτὰ* Idola confuta, sutilia, siue soleacea vt centonum more sint confarta, sine ordine, sine decore, sine iusta etiam, aptaque partium coherencia quemadmodum hæc hebraea vox loquitur, quando in Iosue Historia legitur Gabaonitas venisse indutos calceamenta theluoth, vbi 70. reddunt *χαταπετωλμαζώματα* frustis sup. pecta & petacijs siue frustuliscoriaceis confuta.

Cap. 4.

Sicut ergo calcei Gabaonitarum fuerit repudendum in modum varijs solearum frustis, & sordidis coriorum fragmentis turpiter confuta, centonisque
in

in modum fœde soleata, siue variè cō-
 flata: Ita hæresiarcharum Idola verè
 sunt sutilia, hinc illinc fœde confuta,
 & ex varijs præcorum deliriorum qua-
 sævetustarum simul & sordidarum so-
 leatarum fragmentis, putidisque ramentis
 turpiter non minus quam imperitè
 conflata. Neque enim à præclaro ma-
 jorum suorum ingenio degenerare
 possunt ista nouella impiorum hære-
 ticorum germina, quæ quam absurdis
 & indignis modis diuina tractare ac te-
 merare solent oracula, D. Irenæus bel-
 la admodum demonstrat similitudi-
 ne: Aptare conantur, inquit, his quæ
 dicta sunt (impijs hæreticorum dog-
 matibus) vel parabolas Dominicas, vel
 dictiones Propheticas, aut sermones
 Apostolicos, vt figmentum eorum non
 sine teste esse videatur. ordinem quidè
 & textum scripturarum supergreden-
 tes, & quantum in ipsis est, soluentes,
 membra veritatis transferunt, & tran-
 sfigunt, & alterum ex altero facientes,
 seducunt multos ex his, quæ aptant ex
 dominicis eloquijs malè composito
 phantasmati Quomodo si quis imagi-
 nem

D. Ire l. 3.
 cap. 10.
 Veterato-
 riam artē
 depingit
 hæretico-
 rum, qua
 suorum
 dogmatū
 Idola pi-
 gunt.

Imaginem Regis, imaginem bonam fabrica-
 tam diligenter ex gemmis pretiosis à
 sapiente artifice soluens subiacentem
 hominis figuram transferat gemmas
 illas, & reformans faciat ex his formam
 canis, vel vulpeculæ, & hanc malè dis-
 positam dehinc conformet, & dicat
 hanc esse Regis illam imaginem bonã,
 quam sapiens artifex fabricauit, osten-
 dens gemmas, quæ bene quidem à pri-
 mo artifice in Regis imaginem com-
 positæ erant, malè verò à posteriore in
 canis figuram trãslatæ sunt & per gem-
 marum phantasiã decipit Idiotas,
 qui comprehensionem regalis formæ
 non habeant & suadeant quoniam
 hæc turpis vulpeculæ figura illa est bo-
 na Regis Imago. Eodem modo & hi
 anicularum fabulas assumentes, pôst
 deinde sermones & dictiones & para-
 bolas hinc inde afferentes aptare vo-
 lunt fabulis suis eloquia Dei. Ista D. Ire-
 næi in nouitia hæreticorum dogmata
 vituperatio & inuectiua non videbitur
 à verò aliena, cui nota est Ecclesiasticæ
 antiquitatis historia, quam qui vel ali-
 mine salutauit, agnoscit perspicuè no-
 uum

Hæretico-
 rum dog-
 mata sunt
 aniculariũ
 deliramen-
 ta, merze-
 que stoli-
 dorum ho-
 minum
 fabulæ.

unni istud, Lutheri, Caluini, Serueti & ceterorum phanaticorum istius Antichristianæ tempestatis Euangelium, nisi merum esse prisecorum hæresiarum quasi seplasiariorum & vnguentariorum emplastrum, aut potius execrandam pestilētium errorum ferruginem: qui nihil præter recocta orbi per summam inscitiam, pudendamq; antiquitatis imperitiam obijciant veterum hæreticorum dogmata nunc in fraudem simplicium Euangelij fucō imperitis obtrusa. Quod vt pio lectori veritatis studioso magis liqueat, & pugna istorum inter se inuicem reuera Theomachica, ne dicam Cyclopica, pijs viris magis appareat, en tibi frater in D. Iesū charissime Tabella, quæ fontes tibi aperiat, vnde suas dæmoniorum doctrinas magistri hausere (si superis placet) Euangelici. Hæreses enim suam ad originem reuocasse, confutasse est, D. Hieronym.

Anno

314

1 Arthius: Sacrosanctam Trinitatē nō esse in vnitāte deitatis tribus personis distinctam. Sic Mihaël Seruetus Calvinista, Mathias Illyricus, Ioannes Campanus. C 4 Arrhi-

- Anno 40 VVILHELMII LINDANI
- 320 2 Arrhiani. S. Trinitatem non esse inuocandam in Christianorum Litania: Sic Lutherus cum suis Saxonibus, Chemnitius cum suis Vvestphalis, Calvinus, qui & vocem essentiae Dei & Trinitatis exoptat sepultam.
- 80 3 Carpocrates & Gnostici, vide D. Ireneum. Non esse vnum Deum sed plures. Georgius Draco Caluini discipulus, Petrus Stratorius Polonus.
- 312 4 Arrhiani. Christum esse Patre suo minorem, atque secundum imperij & honoris tenere locum. Calvinus, Beza, August. Marellatus Annotat. noui Testament. per Calvinum & Bezam approbatis.
- 260 5 Sabellius. Christum non esse persona alium à Deo Patre. Michaël. Seruetus, Ludouicus Hetzerus Anabaptistarū Dux, teste Sebastiano Franco. Menno.
- 200 Artemon.
- 260 6 Samosat.
- 318 Arrhius.
- 620 Mahumet. Christum nō esse equalē Deo Patri, nec eiusdem substantiae.
- Hetze.

- Hetzerus teste Sebastiano Franco.
Lutherus modicum tenet de Homoufio, & Trinitatis vox in Theu-
tonico ei non placet, ait lib. contra
Iac. Latomum Louanien. Calvinus
enim negat Deum de Deo, & ex sub-
stantia patris natum, ita in Synod.
Laufanen. anno 1537.
- 7 Basilides. 50
Manichei. Christum naturam hu- 300
manam ex virgine Maria non assum-
fisse. Melchior Hoffman, ait forma
Ecclesie August. anno 56. ædita.
Menno in Colloquio Vvismarien,
Suenckfeldius & Seruetus teste Beza
comment. ad Rom. 1.
- 1 Ioninianus teste August. de hæresib. 380
Beatam Dei genitricem Mariam in
partu non permansisse virginem.
Petrus Martyr. Henricus Bullinge-
rus, Theod. Beza, teste D. Cland. San-
tel. de Eucharist.
- 9 Valentinus. Christum substantiam 60
secundum animam habere æternã.
Seruetus in Dialog. V. vilhelmus Po-
stellus in clauæ absconditorum.
- 10 Nestorius. Christum in duabus na- 425
turis

- turis duarum esse personarum. Ad
 Pastoris, vt ait Georgius Cassander.
 455 II Eutyches: Christum in vna persona
 vnius etiam esse naturæ. Seruetus,
 Suenckfeldius test. Georg. Cassan.
 Ioannes Langius istud somniat post
 eius resurrectionem, libel. cont. Sta-
 phylum.
- 450 12 Macedonius: Spiritum sanctum nõ
 esse Deum neque personam ter-
 tiam S. Trinitatis. Vvilhelmus Farel-
 lus Caluini magister, Caluini stæ pas-
 sim, Ioannes Campanus.
- 350 13 Manichei teste D. Hieron. in præfat.
 in dialog. Pelagian. Hominem non
 esse liberi arbitrij. Lutherus, Melan-
 thon initio, sed nunc contrarium
 022 cont. anno 52. Brentius, Illyricus,
 Caluinus & alij ex dimidio, Chem-
 nitius & alij Semiluther.
- 100 14 Cerdoniani teste D. Aug. ad Quod
 00 Christi requieuisse. Michaël Seruet^r
 teste Caluino actis eius.
- 350 18 Manichei teste D. Hieron. ad Ctesi-
 phon. Legem Dei ex hominibus esse
 impossibilem. Lutherus, Caluinus
 in

in institut. Chemanitius.

16 Pelagiani teste D. August. varijs in locis: Non esse peccatum originale proprie in infantibus. Zuinglius, Seruetus Calvinus, Anabaptistæ. 390

17 Pelagiani August. l. 3. c. 3. cont. Iulianum: Non esse Christianorum infantes peccato contaminatos, sed mundos. Zuinglius, Calvinus, Bucerus.

18 Pelagiani Augustinus ad Quodvult. Christianorum infantes nasci sanctos & hæredes vitæ æternæ non renasci. Bucerus de Refor. Ecclesiæ. Calvinus.

19 Valentiniani teste D. Iren. l. 4. cap. 1. Apostolicam Baptismi formam nõ esse seruandã sed immutãdam. Calvinistæ passim per Belgium anno 66 quod & Beza testatur epist. ad Polo. quosdam spiritum à Baptismo excludere. 60

20 Massiliani, Damasceni de hæresibus Baptismum hominem non perficere & sanctificare, nec diuina Sacramenta accepta verè animi sordes expiare. Calvinus, Lutherus, Zuinglius, 350

60 21 Cerinthus. Circuncisionem plus efficiere Baptismo, ideoque in vſu reuocanda, Lucas Steinberger, & Poloni quidam.

350 22 Maſſiliani Damas. de hæreſib. Peccatum originale in Baptismo non aboleri, aut tolli, ſed manere non impuratum. Lutherus, Caluinus, Chemnitius.

23 Seleuciani & Herminiani apud Auguſt. ad Quodvult. Non eſſe Baptiſmum aquæ neceſſarium. Caluinus in Inſtitut. Beza cum ſua colluic.

24 Proculus Arrhianus apud Epiphani. Concupiſcentiam eſſe verè peccatū in baptizatis. Lutherus, Caluinus, Chemnitius.

210 25 Nouatiani teſte Theod in Fab. Euf. Cæſarien. de Nouato. Confirmationem non habere S. olei illitionem. Bucerus de Reſor. Eccleſ. Caluinus in Inſtitut.

330 26 Donatiſtæ apud Optatum lib. 6. Chriſma conſpuendū & conculcandum. Lutherus, Caluinus in Inſtit. Chemnitius.

27 Beren.

- 27 Berengarius. Eucharistiam tantum 1000
esse corporis Domini signū. Zuing-
lius, Oecolampadius, Calvinus.
- 28 Berengariani teste Amerfano. Eu. 1000
charistiam habere verum Domini
corpus cum pane vero. Lutherus
cum suis, Brentio, Illyrico, Chemni-
tio.
- 29 Eucharistiā sub pa-
nis specie non habere
sanguinem. Lutherani
in Polonia, ait Confes-
sio Polonica. 330
- 30 Eucharistiam com-
mestam nec prodesse
nec obesse. Bucerus.
- 31 Nestoriani apud Cyril. ad Galesyr. 400
Eucharistiā nō habere corpus Chri-
sti extra usum Sacramēti. Lutherani.
- 32 Aërius testibus D. August. & Epiph. 350
Pro mortuis non esse orandum aut
sacrificādū. Lutherani contra suum
Lutherum articulis suæ fidei, Zuing-
liani, Chemnitius degener Lutheri
discipulus.
- 33 Valentiniani teste Iræn. lib. 1. cap. 1. 50
Iovinianus teste D. Hier. l. 2. contra 310
Ioui-

0001 30 Iouin. Nō posse homines Euāgelica
 32 fide p̄ditos peccare, nec Spiritū san-
 0201 33 ctum amittere, neque eis peccata
 nocere. Anabaptistæ, Beza, & Calui-
 nistæ.

300 34 Andiani teste Theod. in hæres. Con-
 fessionem Sacramentalem non esse
 necessariam. Lutherani, Zuingliani.

350 35 Massiliani, Damascenus in hæresib.
 & Albigen. Ordinis Sacramentum
 non esse veri nominis Sacramentū
 nec ordinationibus Ecclesie Cleri-
 cos fieri sancti Spiritus participes.
 Lutherani, Zuingliani, Chemnitius.

450 36 Armeni, Cathari, Flagellatores: Sa-
 cramenta esse hominum figmenta,
 nec conferre gratiam. Lutherani,
 Zuingliani, Chemnitius.

70 37 Gnostici, teste D. Iren. l. 1. cap. 1. Ma-
 trimonium esse dissoluēdum maxi-
 mē ob Religionis adulterium. Lu-
 therus, Calvinistæ passim.

350 38 Iulian. Apostata Fœliciani & Vval-
 denses: Imagines Christi & sanctorū
 esse idololatricas. Zuinglius, Calui-
 nus,

- nus, Lutherani per Bauariam superiorem.
- 39 Claudius Taurinensis: Perigrinationem ad sanctos esse inutilem. Lutherus, Calvinus. 780
- 40 Porphyrius & Eunomius: Miracula esse dæmonis præstigias. Lutherus, Calvinus. 350
- 41 Eustachius Concil. Gangren. } Reliquias san- 200
 } ctorum non esse venerandas. Lutherani. 320
 Vigilanti⁹, teste }
 D. Hieronymo. } Zuingliani.
- 42 Eustachius Concil. Gangren. Tempora Martyrum non esse honoranda. Lutherus, Calvinus. 200
- 43 Vigilantius, teste Hieron. Cathari apud Sebast. Francum & Guido. Sanctos non esse ad auxilium inuocandos. Lutherani, Zuingliani, Chemnitius. 320
- 44 Eustachius: Festa sanctorum non esse colenda. Lutherani, Calvinistæ. 350
- 45 Ceryntus & Iudaizantes: Dominicam diem non esse colendam, sed sabbatum. Carolstadius teste Melanthe articulis Bauar. & Albero. Calvinistæ ad Mosæ fontes. Iouinia. 70

- 360 46 Iouinianus teste Hieron. Virginitatem non præstare matrimonio, nec maioris meriti esse. Lutherus in Epithalamio, Confessio Vvittenbergensis, Chemnitius contra Concil. Trident.
- 359 47 Aërius apud Epiphanium. Non esse ieiunandū certis diebus. Lutherani, Zuingliani.
- 80 48 Simon Magus teste Theodor. & Iren. l. i. c. i. Nos per opera non saluari, sed per fidem, neque ad salutē illa esse necessaria. Lutherus, Illyric⁹, Chemnitius.
- 450 49 Armeni & Cathari. Non esse animarum post hanc vitam purgatorium. Confessio Vvittenbergen. Lutherani degeneres, Zuingliani & Chemnitius.
- 450 50 Armeni. Animas dormire vsque ad iudicium. Anabaptistæ.
- 50 51 Symon Magus. Carnis resurrectionem esse fictitiam. Seruetus, libertini in Gallia, vt ait Calvinus, in actis Serueti.
- 52 Iudæi & Iudaizan. teste August. de Ciuitate Dei. Libros Machabæorum non

non esse canonicos. Lutherus, Chēnitius, Calvinus.

3 Gnostici apud Iren. lib. 9. cap. 6. Deum non esse omnipotentem, neque infinitæ potestatis. Petrus Martyr Italus, Beza Burgundus, Brentiani.

4 Valentiniani apud Irenæum l. 1. c. 1. Deum esse malorum operum auctorem. Calvinus de prædestinat. Melanthon locis commun. prioribus.

5 Pagani: Non esse per Deum iurandum, sed per Solem. Calvinistæ in Polonia, teste D. Hofio epist. ad Colonien.

6 Athæi: Non esse Deum. Beza hoc nomine Parisijs inter condiscipulos malè audiebat, qui plurimos per Galliam, Poloniam, Germaniam scribitur habere contubernales fratres: quod non modò Catholicis, sed & Petrus Viretus Calvinista deplorat suis in Sacrosancta sacrificia Christianorum blasphemijs.

Cui nunc libet prisca hæresiarcha- Cap. 5.
rum dogmata à nostri seculi Euange-
licis renouata considerare, agnoscat

Doctrinā
Euangeli-
corum nō
esse aliud
quam ab-
ominandā
priscarum
hereseon
colluuiem.

de his illud elogiū dici verissimè quod
olim D. Leo ille magnus, de Priscillia-
nistis infœlicissimis istorum proavis
scriptum reliquit. Nihil est sordium in
quorumque sensibus impiorum (in-
quit epistola 91.) quod in istud Euange-
licorum Barathrum non confluerit.
„ quoniam de omnium terrenarum o-
„ pinionum luto multiplicem sibi sæcu-
„ lentiam commiscuerunt, vt soli tantū
„ biberent, quicquid alij ex parte gustas-
„ sent. Denique si vniuersæ hæreses ante
„ nostrum hoc luctuosissimum enaræ
seculum diligentius excutiantur, nul-
lus penè inuenietur error, de quo ista
Euangelicorum impietas non traxerit
contagium: vti ex marginibus huius
tabellæ perspicuum est videre. Quos
impietatis Sathanicæ authores hæresi-
archas miseri nostri Euangelici, si quid
sani cordis habuissent, pridem percul-
sos olimque prostratos facile potue-
rant declinare, ne de sepultis cineribus
rediuua tentarent incendia commo-
uere, vt in eorum transirent infœlix
confortium, quorum tam suæ salutis
æternæ incurij sequi voluerunt exem-
plum.

plum. Vos miror viri Evangelici, quorum imitamini exempla, eorum exitus non timere, aut Ecclesiæ Christi anathemata non formidare? Quod si igitur hic noster labor tabulæ huic non leuiter impensus illis Euāgelicis (quod omen Christus auertat propitius) fortè non profuerit, vt ad sanio rem mentem redeant: poterit tamen fratribus Catholicæ fidei cultoribus non mediocrè adferre cantelam. Siquidem hanc prolixam simul & perspicuam abominandarum hærese- n tabulam fratres in Christo dilectissimi vestris oculis perstruendam propterea potissimū nunc quàm ante annos 20. elaboratiorem proposuimus, vt inde quilibet suæ salutis æternæ non immemor persuasum habeat, quanta vigilantia sibi esse vitandum, ne diabolus mille artifex aliquo istorum errorum quempiam affiliet, aut venenato impiæ ac sacrilegæ doctrinæ afflatu inficiat.

Si enim aliqua istarum hæresium quis corripiatur, atque contumaciter, siue pettinaciter in eadem persistat, nulla ei superest salutis æternæ

Hæreticis
nulla est salu-
tatis spes
quæ non
sunt Christi
sed An-
tichristi
commolitiones.

Vide D.
Cypr. de
vnitate Ec-
cles.
Apoca. 21.

næ spes salua; quòd iam Deum non habeat, quia non tenet Christum eius, vt nobis est ab Apostolis adnunciatus: sed in Antichristi castris militat, parem in puteo illo sulphureo cum adulteris, periuris, Apostatis, & Idololatræ accepturus infelix portionem; nisi in tēpore sibi consulens ad Ecclesiam Christi poenitentiam acturus redeat.

Cum enim quilibet istorum aut heresiarcharum aut ipsorum blasphemias renouantium atque sequentium aliter sibi de Christo, aut de eius Ecclesia persuasum teneat, quàm rei veritas per Apostolos Christianis maioribus nostris prædicata docet, perspicuum est, eos aliter docere, quàm Apostoli tradidere. Vnde in illud sese ipsi liquido conuincunt, anathema Paulinum incidisse: Si quis aliter docet, quàm accepistis, anathema sit? Siquidem Idolum suæ quisque mentis, humanæque prudentiæ (quæ apud Deum est stultitia) toto affectu sequitur, venerabundus colit, pronus adorat, qui aliter, quam Dei verbum nobis per Apostolos annunciatum profiterur, ac fictitia fide credit.

credit. Unde à Tertulliano scitè non minus, quàm præclare dictum legim⁹, Sicut nationes (siue Pagani) manibus; „ ita hæretici verbis Idola fabricantur. „ Omne namque mendacium, quod, de „ Deo (rebusque diuinis, aut Christianis „ dogmatibus) dicunt, genus est Idolo-
latriæ. Hæc res si cuiquam indoctorum fratrum videbitur, fortassè obscurior, aut paradoxa, nos in illorum gratiam non pigebit fusius exponere.

Hæretici
verbis fal-
sacibus no-
ua populis
fingunt
Idola.

Arrhium (vt exempli causa, quod pi-
us) nemo Catholicorum dubitat, iu-
ta censura ab Ecclesia Dei damnatum
& tanquam hæreticum siue anathema
fidelium cœtu proscriptum, diabolo-
que suæ impietatis magistro traditum.
Sed quam ex causa putas obsecro,
mi frater? Certè non alia, quàm quòd
Christum ore quidem confessus aliter
de ipso credidit, quàm Euangelij habet
veritas. Non qualem prædicauerunt
Apostoli, ait D. August. Com. in Ioan.
sed qualem sibi ipse finxit, quia ex sub-
stantia Dei Patris negat ab æterno geni-
tum; asserens fuisse, quando non erat

Arrhius in
Christum
quidem
credit: sed
quia aliter
credit quàm
fuit ab A-
postolis
adnūciatus
ideo dam-
natus est
hæreticus.

Dei filius. Deinde ante creaturas factū
quod Apostolicæ fidei repugnat, cum
sit Patri consubstantialis, licet ea vox
nusquam in scripturis diuinis legatur.
Quod in Arrhio hic vides, idem in om-
nibus ad vnum hæresiarchis, ipsorum-
que discipulis tam nouis, quàm priscis,
est animaduertere.

Caluinistas
idem ma-
net iudicium
certumque
anathema
à Christo,
quod iam
olim Ar-
rhium.

Sicuti igitur Arrhius suum dogma
sacrilegum, Christum non esse Patri
suo consubstantialem, non Deum de
Deo, non ex substantia eius genitum,
sibi finxit, pro Idolo coluit, veneratus
est, adorauit; quod & de Macedonio,
Nestorio, Eutychete, Manichæo est in-
dubitanter sentiendum. Ita & nunc
Caluinistæ anathema sunt à Christo,
quia Christum ex substantia Patris ge-
nitum negant, sicuti & per omnia Ma-
iestate ac dignitate parem & æqualem,
ei secundum honoris & Imperij lo-
cum in cœlo tribuentes. Ideoque Pa-
tri secundum diuinitatem eundem fi-
lium facientes minorem: quod Arrhii
blasphemiam sapit. Sic de cæteris om-
nibus hæresiarchis, eorumque disci-
pulis est statuendum, tam priscis,
quàm

Omnes no-
stri seculi
sectarios
partem cū
Arrhio in-
puteo in
fœnalis
abyssi ha-
bituros
procul du-
bio.

quamistis nouatoribus nostris, cum Christum alium, siue aliam Euangelij doctrinam sibi persuasam habeant, quam Apostoli ab initio Ecclesias docere Christianas. Vnde & D. Cyprianus rectè tales demonstrat non esse Christianos, sed Antichristos, qui aduersa Christo sentiunt.

Porro qui Christo aduersa sentiunt, Cap. 6.

tot sibi vera Idola fingunt, quot falsas sibi doctrinas statuunt. Omne namque mendacium, quod de Deo, inquit Tertullianus, rebusq; diuinis dicunt, genus est idololatriæ. Proculdubio igitur non

ista Euangelicorum doctrina tam dissimilis, tam dissidentanea, tam sibi mutuo disidia pugnans, verissimum est idolū, subdolis Sathanæ ac ministrorū eius imperitia miseri istius populi abuti-
tentiū artibus, nunc passim per Europā tractum. Quod esse omnium verissimum, statim perspicuè videat, quisquis illa Euangelicorū omnium tam irreconciliabilia Euāgelicæ, quā quisq; Syneucāgelicorū arbitratur doctrinæ dissidia prudenter cōsiderarit, atq; accurata cōsideratione, vti res tāti momēti, vnde sal^o pē-

Omnis falsa doctrina verum est idolum.

Euangelici falsam doctrinam statuentes verum cōmuni operantur idolum.

Varia Co- det æterna, expenderit. Liquidò enim
 fessionum hinc consequitur, nouum istud Euan-
 & ordina- gelium, quod principes ferè singuli,
 tionum oppida singula, & populi varij variè
 Ecclesiasti- profitentur varium, & dissentaneis, im-
 carum per mo pugnantis, ne dicam abortien-
 Germaniã tibus toties in lucem proiectis Confes-
 genera sionibus (quæ præter Augustanam, Ti-
 sunt varia gurinam, Saxoniam, Vvittenbergen.
 variantis Manfueden. Anglicanam, Austriacã,
 perfidiz Gallicanam, Antvuerpien. Polonicam
 instrumen- & Bruinivucen. in horas expullulare
 ta, quæ ve- non deünunt plurimæ) orbi protestan-
 rum Anti- tur, non esse verum Christi Euangeliũ;
 christianif- sed verissimum illud (modò verum mi-
 mi pariunt Idolum. hi cum Propheta dicere liceat) Idolum
 Propheticum Esaia 44. quod illorum
 singuli, immane, quo quisque nisu,
 qua quisque molitione, qua quisque
 insana machinatione conantur statue-
 re, ac re ipsa per Europam erigere, ac
 quantum Deus Sathanæ, ita nostris
 moribus non bonis exigentibus, per-
 mittit ad tempus quoddam illos soli-
 dare, atque latam in speciem cum
 Regno illius sacrilegi Ieroboam flo-
 rere.

Cum enim isti vniuersi nouum do-
 ctrinae genus Christianis antea incog-
 nitum & improbatum, quod sibi suo
 quisque pro priuato iudicio fingit Dei
 verbo (vt quidem singuli incunctanter
 asserunt) conforme atque consentane-
 um adferant, & causam alius aliam ad-
 ducant, cur auita sit Religio mutanda;
 cur à consensu totius orbis Christiani
 recedendum; cur demum Romana Ec-
 clesia ipsis necessariorè deserenda, confi-
 deremus paucis, sed attenti obsecro te
 mi frater Christiane, an non & nostris
 Euangelicis noui istius siue Euangelij,
 siue Idoli Antichristiani architectis re-
 ipsa vsu veniat, quod illis varijs Idoli
 Prophetici plastis, argentarijs, excluso-
 ribus, pictoribus, sculptoribus, tectori-
 bus, atque fabris; quos Deus noster tam
 longa non minus, quàm falsa sibi puta-
 uit apud Esaiam oratione ludendos,
 ac verè aculeato sarcasmo irridendos.
 Illic faber argentarius sacrum aurum
 fornacibus incoctum figulinis, canden-
 tibusque emollitum prunis in laminas
 bracteasque facit lentescere. Deinde in
 quam voluit speciem conflatum lima

Varij Se-
 statij hu-
 ius ætatis
 Propheti
 cum illud
 Esaiæ 44.
 commoli-
 untur eri-
 gere Anti-
 christo
 Idolum.

Esai. 44

polit, scalpellis & aculeis repurgat, purgatum incude ac diro malleo complanat, & in viri speciem decorè conformat. Faber lignarius suum simulachrum, tilia, ilice, aut quercu securibus decisum runcina & grossis deradit, norma exæquat, amussi rectangulum facit, circino tornat, & varijs dolabrarum generibus dedolat, leuigat, polit. Alius terebrarum vertigine cauat, trabalibus clavis, vulcanioque malleo nutans Idolum solidat, ne hominum fortè manibus quassatum & conuulsum labefactetur, aut ventorum tempestate aliquando euersum corruat. Accurrunt & Plastræ artis interpolatricis magistri, ac ne qua parte illiud hiet, aut hiulcum videatur, tectorio incrustant arenario, aut marmoraceo, aut ne cariosum sentiantur, admiranda sua mangonizandi arte gipso admodum belle subinde instaurant. Nec ei desunt pictores egregij ementiendi coloris artifices, qui singulari lenocinio stybiam & purpurissam illinant, synopide venustent, pigmentis ornent, fuce decorent;

ne

ne quid Idolo suo tam operoso desit, quod ad illicienda & seducenda simpliciorum fratrum corda facere valeat. An non ad illorum instar & nostri Evangelici, ut nouum suum quisque Idolum, siue sacrilegum nouæ doctrinæ simulachrum à Luthero quasi utero Pyronico conceptum, & artifice corde, licet crassius & inconcinnius compositum statuatur, alius suo instructus Melanthonè logodædalo, quasi aurifabro illud impolitum & rudiusculum sermonis Rhetorici venustate perpoliuit atque inaurauit?

D. Hiero.
Com. in
Esa, ita
pingit ex-
ecranda
hæresiat-
charum
idola: qui
abutuntur
vulgi im-
peritia ut
noua sua
dogmata
indoctis
persuade-
ant.

An non alius suo suffultus Marti-
no Bucero illud ipsum prima facie
subtilioribus Gallis asperum & incul-
tius arte Dialectica, velut ascia, norma
& runcina in conuentu Smalcaldico
affabrè conformauit? ita ut vtrius-
que partis fraterculis putaretur nunc
belle conuenire ac per omnia place-
re. An non alius suo succenturia-
tus furioso Zuinglio, aut seditio-
so Caluino illud variam in speci-
em tornando reddidit formosius,
pluri-

Quorum
opera ho-
mines au-
ribus pru-
rientes no-
uum istud
idolum
Lutheri
conabatur
statuere.
Melanthon.
Bucerus.
Zuinglius.
Caluinus.

Jacobus
Smidelin^s
sive faber-
culus.

pluribusque amabilius? An non alius suo suffarcinatus Jacobo Smidelino in paterna officina prunis adustulatum, lima politum, clavis vncialibus & vulcanio peritissimi patris sui malleo, ne corruat, studet solidare? verebatur enim meritò vir sagax, ne mutuis, iisdemq; intestinis sese cōficerent isti sui Cadmæi fratres dissidijs & laniatibus effertis trucidarent, ac de medio dele- rent: cum iam pridem haud temerè gloriantur alij de ruina Idoli Saxonici.

Stephanus
Doletus.
Petrus Ga-
mus.

An non alius suo fretus Stephano Do- leto, aut Petro Ramo, ac Pyrrhonicis eius discipulis prophano eius dolabra conatur extuberantes etiamnum (vt ille vertiginis Spiritus nunquam suos stare constantes finit) partes dedolare, ac blandiori splendidioris orationis lenocinio leuigare, quo scelicius tan- dem aliqua inter ipsos coëat concor- dia?

Theodor.
Beza.

An non alius nefaria sui Theodori Bezae Vezelij flagitiosissimi quasi do- ctissimi impietatis omnis veriq; Atheis- mi in orbem inuehendi magistri vsus opera, omnia illa sedulo adhibet, quæ ad cariosum illud novæ doctrinæ, siue

Cariosum
Lutheri
Idolum
subinde in
stauratum.

Anti-

Antichristianæ heterodidascalias simulachrum à Luthero quasi vtero pythónico formatum, & lambente cothurnato illo Melanthere in membra quasi humana decorè iuxta ac variè cõformatũ; à Bucero denique & Calvino callidè ad versipelliorem simpliciorum fraudem reformatum, alijsque Syneuangelicis aut ascia, runcina, toro aut dolabella denique politum, & orationis splendidioris fuce, stybio, purpurissâ exornatum, & omni adeò lenocinio deauratum, constabiliẽdum facere videatur? quod si hi architecti & Prophetorum illorum fabrorum Principes nondum suorum dicipulorum auribus prurientium, adeoq; indies noua, ventri dulcia, inguini grata, & sibi placentia postulantium faciunt satis voto, ne quid ad veritatem emendandam putetur deesse, accurrunt & plastæ, qui neutralium quasi partes hoc in Theatro Europæ sibi vendicantes hiantia corporis malè facti membra, iniecto veluti tectorio marmoraceo, faciunt belle coalescere, simul & augustius splendescere.

Neutrales
quam operam statu-
endo isti
Idolo at-
rulerint.

Deni-

Pictores & Denique pictores aduolant (non enim
 verborum defunt iplis pictorij & schilderi, quic-
 nugacium quid libitum fuerit venalitiõ suz
 cultores politæ orationis penicillo pingere, in
 nõ defunt. omnem formam paratissimi) qui gla-
 bras, dissimilefque corporis huius tã
 belle centonum in modũ conflati par-
 tes alijs omni lenocinio, stybioque &
 purpuriffa conformet, ne aliunde fæda
 nouæ doct̃rinæ cicatrix tandẽ appare-
 at. An nõ ex his obiter adumbratis, le-
 uiq; penicillo delineatis idẽ prudentib⁹
 viris agi videatur in pariendo, lamben-
 do, poliendo, pingendo & stabiliendo
 nouo istius Euãgelicæ doct̃rinæ Idolo;
 quod olim idololatras in fingendo sibi
 aut liberi patris, aut cinædij Iouis Ido-
 lo ad viuam viri imaginem conformã-
 do fategiffẽ apud Esaiam Deus con-
 querebatur? Certẽ quod illic Deus ad
 populi sui consolationem læto effert
 ” oraculo, fabri enim eius, inquit, sunt
 ” ex hominibus: oẽs eius particeps con-
 ” fundentur, Plastæ Idoli omnes nihil
 ” sunt, & amantiffima corũ etiã nõ pro-
 derũt eis; id ipsum & nobis Catholicis
 nõ mediocrẽ parit folatiũ, quod indu-
 biam

Certa euer-
 zendi Euã-
 gelicorum
 Idoli spes
 vnde oria-
 tur Catho-
 licis.

biam istius Antichristiani simulachri,
 quod per Europam per annos 50. Sa-
 thanas parturire nō desinit, pollicetur
 ruinā. Omnes namq; fabri huius Idoli
 nihil sunt; omnes plaste ipsi nihil sunt;
 omnes eius participes confundentur,
 aeternaq; affiendi sunt ignominia, ne-
 dum isthaec temporaria: quia quod heri
 adamauit in Luthero Saxonū Aposto-
 lo quidam, cras displicebit, & ad im-
 piū Caluini hostis Sacramentarij officii-
 nam translatus pro Idolo execrabitur,
 quod antea adorabat. Rursus si alius ei
 gratior faber, aut versipellior plastes
 obueniat, qui venustioribus illud no-
 tuz doctrinae Idolum norit incrustare
 marmoribus, aut splendidioribus mā-
 gonizare lenocinijs, gratioribusq; in-
 terpolare pigmentis, & emblematis,
 perendie diris deuouebit: quod dudū
 cū Helueticis & Gallis totus adorauit,
 quod nūc, pro dolor, nō pauci nobiles
 minimè pfitentur, qui libros illos Sa-
 tuana doctore Geneuæ, atq; alibi cōtra
 tres N.N.N. impostores cōscriptos no-
 cturna versant manu, versantq; diurna.
 Denique si fortassis postea ille infelix

Inconstā-
 tia Princi-
 pum in no-
 ua Euan-
 gelicorum
 doctrina
 certam ip-
 sorum lo-
 quitur rui-
 nam.

Vita Cal-
 uini Beza.

Henricus Nicolai nomine uam Atheismi falsar fabulam. H. N. libertinorum, siue, ut quod res est, vno dicam verbulo, indissimulatus Atheismi professor placuerit, an non de fidei Christianæ actum est doctrina? Huc huc collimant omnes nouæ istius heterodidascalias & pseudoeuangelicæ doctrinæ architecti? Quorsum enim arbitreris pie lector toties illa Pandora Confessionis Augustanæ, ut alias taceam, fuit à Melanthonè ac Vvittenbergen. initio eruti quasi ex orco istius Idoli, immutata, decurtata, aucta, adulterata? Quorsum Smidelinus exolecente illa quasi præ senio (nam ætatem sexagenariam infœlix senicula & malè nata, quia abortiente toties matre, languidula & tenella, ferre non potuit sua velut aschia, immò bipennij sua vulcania & gladio vere delphico vniuersos implacabilium inter ipsos discordiarum nodos, conabatur tam insano molimine, oreque Thrasonico semel præcidere, atque consentaneam, si Christo placet, Euangelicorum inter se concordiam (quam homo insulsus audacia bis Cyclopica iactare non erubescit) orbi persuadere? hæc quorsum
 suis

Quem scopum Euangelici initio spectarint, paulatim elucidescit, ac nunc dies clarè docet.

suis ab incunabilis spectarint, obsecu-
 tum nunc amplius verum videre vo-
 lentibus esse non potest, postquam
 Melanthon varios illos post cothur-
 nos Confessioni Augustanæ tanta re-
 ligione, admirandoque scilicet artifi-
 cio indutos suam illam tam diu calli-
 do sub pectore vulpem occultatam,
 atque præclaram illam animi sui Pro-
 theo digni sententiam tandem orbi
 declarauit: quæ ad Comitem Palatinū
 olim scripta testamenti loco nunc à
 Sacramentarijs magna circumfertur
 ambitione.

Philip. Melanthon
 Germaniæ
 Protheus
 acquidam
 Cothur-
 nus.

Huic succenturiantur nunc non par-
 uo manipulo Vvittenbergen. Theolo-
 gi, qui suum nouum Catechismum,
 anno 70. ita scelerato Calvinismi leno-
 cinio pingere, blandisque pigmentis
 condecorare aggrediebantur, vt Idolū
 Lutheranum modò factum sit Calui-
 nianum: quemadmodum post Mans-
 velden. & alios Theologos Chemniti-
 cum reliquis Bruinsvuycen. suo de-
 clararunt scripto: licet Martinus Chẽ-
 nitius locis non paucis ausit contra iu-
 ratos magistros suo veluti tectorio il-

Idolum
 Vvitten-
 bergense
 in horas
 degenerat
 in Gene-
 uense.
 Im bes-
 denden
 von nes-
 wẽ Wits-
 tenber-
 gischen
 Catechis-
 mo/ An-
 no 177.

Iud Lutheri vetus Idolum expolire, immò si verum dicere fas est, nouis subinde vulneribus defœdare, quando contra veram Confessionem Augustinam, & illam primam ac suos Synœgêlicos non pauca defendit tumidi animi simulachra; ne se ab ijs alienum conuincat, qui Sathanicæ dissensionis, impięque discordiæ Deum colunt. Postremò vt breuis sim, nec sui desunt isti nouo Idolo plastæ subdoli, atque incrustatores vasti ab Ezechiele iam olim notati: qui omnia huius Idoli vulnera tam atrociter varia, & tantum non deplorata corpori doctrinæ istius Euangelicæ inflicta nouo tectorio marmoraceo iam conantur collinere, ac veterem tot annorum plus minus sexaginta cicatricem sanari nesciam, sublatis, immò dissimulatis quasi vomicis omnibus in probam quasi integre sanitatis speciem reuocare. Horum pseudoprophetarum partes hac in scena nunc præclaro suæ inaudite conciliationis facinore explent Tigurini: qui omnibus Euangelicis fratribus (ne aliqua saltem deesset concordia

Novi plastæ stabilendo Antichristi idolo accurrunt Tigurini.

Confessio Tigurina.

cordiæ Euangelicæ tandem concilia-
 te species, licet alij non mediocriter
 ad raurim vsque reclamant Syneuangeli-
 (Syneuangelici) pacem sese obtulisse scribunt,
 exceptis solis Brentianis, siue factiosis
 Iacobi Smidolini coniuratis: quod ei-
 us imaginariam illam Sacrosancti Do-
 minici corporis vbiuitatem mon-
 strum pseudopresbytero illo dignif-
 simum nullus hodie, ne inter impi-
 os quidem Sacramentarios, tam
 doctus reperiatur pictor, qui vlla hy-
 potyposi, aut sciographia queat vl-
 lo ementiendi coloris artificio ve-
 rissimilibus fucis informare, aut vllò
 lenocinio viuis coloribus adumbra-
 re, nedum pictæ tectorio linguæ in-
 crustare.

Verum dum post atroces, immò fu-
 nestas, adeoq; sanguinarias Euangeli-
 corum fratrum inter se pugnas isti va-
 nissimi fragilis tugurij (quod in cucu-
 merario videt Propheta Dei) plastæ, si-
 ne Tigurini illi apud Ezechielem parie-
 tarij & tectorij (qui rimas agentem ac
 malè coalitam impiæ atque prophanæ
 nouitatis maceriem, lubricumque

Tigurini
 omnibus
 syneuange-
 licis con-
 cordiæ of-
 culum offe-
 runt exce-
 ptis solis
 Brentianis
 vbiuitari-

15.
 Ioan. Brē-
 rius pseu-
 dopresby-
 ter apostata
 Idolum
 suæ vbiui-
 tatis sibi
 finxit,
 quod Sa-
 cramenta-
 riam perfidi-
 am suaj
 vincit im-
 pietate.

Ezech, 13.
 Tigurini
 euersum
 Idolum co-
 nantur suo
 restituere
 loco vt o-
 lim Azo-
 tio suam
 Daghonē,

1. Reg. 5.
Dagbon
fuit Azotico-
rum & Palaestino-
rum Idoli-
piscis lubri-
ci specie:
quod sym-
bolicòs si-
gnat volu-
ptuariam
hæretico-
rum doctri-
nam ante
Christi Ec-
clesiã eade-
re ac iacere
prostratã.

Idolo Sax-
onico Au-
gustana
Confessio-
ne adum-
brato ca-
put cum
Dagbone
Azotico
vbinam
præcisum,
an Augu-
stæ per Syn-
euangelicos,
an postea per Melanthonem: qui paulò post capi-
talem & principalem de S. Eucharistia doctrinam sacrilege
mutauit, detruncavit, expilauit,

parietem conantur suo tectorio, sed absque paleis, luto sordidante obline-
re, atque incrustare) clamitant sese om-
nibus Euangelicis fratribus pacem nunc
tandem obtulisse, quidnam obsecro
piscis lector faciunt aliud, quàm vt Ido-
lum illud Azoticum Dagon iam pridè
& capite truncum, & manibus muti-
lum ante arcam Dei (qui typus est Sym-
bolicus Catholicæ Christi Ecclesiæ)
prostratum suo conantur restituere lo-
co? An enim nouum illud Saxonicæ fi-
dei, siue Augustanæ Confessionis Ido-
lum suo non fuit capite truncatum,
quando ei tot in ipsis adedò (vbi Pando-
ra illa exoriebatur) Comitibus Augusta-
nis fuerunt oppositæ aliorum Syneu-
gelicorum vt Argentinensium, Constanti-
ensium & aliorum Confessiones? Certè si
de hoc quis meritò dubitet, caput ei
fuit proculdubio truncatum perspi-
cucè, quando ei Decimus ille articulus
de præsentia corporis Domini sub spe-
ciebus panis (inquit prima Confessio
Carolo V. exhibita) fuit subdolè suppi-
latus

latus, & illa aureola eiusdē articuli appendix (quod certissimum fuit Lutheranorum & Sacramentariorum discerniculum, & improbant secus docētes) fuit vasro istorum fabrorum, dolatorum, & panurgorum artificio detruncatum. Manus verò an non liquidò sunt huic Idolo voluptuario (quod suo indicat nomine Daghon, quod piscem sonat, in cænosus voluptatum carnalium paludibus volutantem) præcisæ, quando Lutherò Brentius, olim alter ei Achates, manusque dextra capit suam cum schola Tubingen. dogmatibus fidei non paucis, nec ijs leuibus aduersari? Similiter quando Andreas Osiander cum Schola sua Magdeburgen. & Borussia in primario quasi palmario iustificationis articulo tam acrem & conciliari nescium Lutherò sese obiecit antagonistam? Taceo nunc illas nouas Saxonicas Idoli Saxonici manus, Theologos Lipsenses & Ienenses, qui sua opera illud tot, per annos cum frustra studuissent statuere, nunc ex professo idem nituntur cum Mansuelden. Bremen. Heidelberg. alijsq; funditus euertere.

Duæ Idolo Saxonico manus
Ioannes Brentius & Andreas Osiander
Confessionis Augustinæ primipilares
quando præcisæ.

Fimbriæ
Apostoli
in cœna
Christo af-
fidentis pi-
ctores Cõ-
fessionista
Zeelandi
olim in-
scripserunt.
D. Marti-
nus Luthe-
rus: quod
Idolum
Zeelandi
Caluinista
cum Bagh-
one Palæ-
stino euer-
terunt.

Imaginis
Lutheri
verticem do-
ctorem
Spiritus
sanctum
affingunt
Lutherani.

Illud hic silentio non est mihi præ-
tereundum, quod nota per Belgium
narrat historia, mihi ab oculatis testi-
bus relata. Pictores quidã Martini Lu-
theri studiosi tanto capti erant Confes-
sionis Augustanæ amore, vt eius Au-
thorem Lutherum in tabula SS. Altari
imposita depingere non dubitarint
tanquam Apostolicã Christo Domino
in cœna affidentem atq; verba Domi-
ni de calice laicis communicando in
ipsa cum Apostolis cœna audientem.
Eaq; de ore immò de pectore Christi
sugentẽ; cuius pallij fimbriæ inscriptũ
legebatur D. Martinus Lutherus. Ita
quidem fuit iste Apostolus ab illo Con-
fessionistarum grege, velut Idoli sta-
tua in altari quondam collocata exor-
natus, & in columnam erectus, ac tan-
tum non Dei loco adoratus. Licet ma-
iori quadam ac veluti augustiori san-
ctitatis specie illum honorare volunt
discipuli ad mare Saxonicum, qui e-
gregiam statuam in templis ipsi erige-
re non dubitarũt, cuius verticem colum-
bæ figura Spiritus sanctus Doctor affin-
gebatur. Sed Calvinismo Zeelandiam
infœ-

infœlicissime omnium inundate, projectus fuit ad modum Dagonis illius Palæstini mutilus noui Idoli Lutheri truncus, vna cum sua Augustana Confessione. Cui inter Calvinistas, potiss. Palatinos Heidelbergæ (vbi Lutherus in acum doctrina fuit non modò explosus: sed tanquam hæreticus etiam anathemate damnatus) an alius sit locus, quàm fuit coram arca Domini Dagoni, notius est, quàm vt hic de eo sit differendum fusius. Nonne in hac Protestantium tragœdia pij omnes vident perspicuè Confessionem Augustanam tanquam Dagonis Idoli truncum suo quidem adhuc loco in Azoticis illis Albæ paludibus stare? hoc est, suum quidem habere Idoli nomen sed sine re, ac quæ suo, ad illius instar, & capite & palmis sit truncata? Ita quidem sese gerunt Euangelici, quando suum illud Propheticum & nouitium, siue, vt David appellat, $\eta\eta$ zar $\omega\sigma\iota\phi\alpha\tau\omicron\upsilon$ re- tens & Neotericum humanæ doctrinæ; Deo quæ aduersariæ conantur Idolum mutuis inter se dissidijs labefactatum statuere, pigmentis fucatis

Idolum Saxonicum Martinus Lutherus passim aut aboleretur, aut in Apocalypiticam Calvinicam bestiam degenerat. Vnde libellus de ruina Papatus Saxonici.

Alba vel Elbis Saxoniam interfluit: cui Vvittenberga incumbit. Psal. 80. Deus recens protestantibus est nouum Idolum.

defœdatum palliare, tectorio marmorracco hians atque omni ex parte hilucum incrustare; aut denique sophistico picturatae ac tessulatae orationis lenocinio fœdis priscorum hæresiarum vomicijs deformatum deaurare, ac veluti gemmato auro augustare.

Cap. 7.
Nunquam
pijs defunt
notæ qui-
bus astutas
diaboli
fraudes
suae saluti
structas de-
prehendant
modo sese
sui incuria
non eant
perditum.

Verum quocumque tandem artificio, elaborataq; strophahomines isti, docti quidem & humana eloquentia, disciplinisque varijs haud vulgariter instructi simul & culti, suas dæmoniorum doctrinas palliare, atque fucis veritatem cipientibus exornare conantur: semper tamen pijs Dei cultoribus illorum fraus in primis perniciofa subolefcit facile. Etsi enim istorum Magister Sathanas Dei permiffu sese transfigurans, in angelum lucis omnibus modis studet sua pijs occultare cõfilia, exitialesque dissimulare fraudes: Deus tamen suae memor in homines clementiae, suis electis dat, teste Dauide significationem siue *σημείωσιν*, notam ac signum, quo fraudis hostilis admoniti, cauti que fugiant à facie arcus, siue à graf.

Pfal. 59.

grassante periculo à negotio ambulante in tenebris, & præfenti exitio. Itaque non obscure semper fuere pijs quædam notæ in agnoscendis Sathanæ ministris, modò animum serio aduerterent, atq; peruigilanter suæ salutis æternæ curam gererent. De his omnibus modò non est dicendi locus, illam vnâ tantum hic persequemur, quæ Solis luce clarissimis omnibus malicia non excæcatis, nec peruicacia præfractis demonstrat, hæresiarchas cum præfatos, tum nostri temporis hæreticos, manifesta diaboli opera vfos ad dispergendum Christi Iesu ouile, atque vniuersas eius ouiculas, quod in ipsis erat dissipandas, mactandas, deuorandas.

Magna fuit Sathanæ impudentia, quòd per Montanum hæresiarcham præfatos opera dæmoniorum vsum noua Religionis Christianæ dogmata fuit ausus obtrudere: Sed nunc temporis multò est impudentior, quando non solum suis nocturnis reuelationibus, sed corporali etiam specie visibilem se suis mancipijs Luthero, Zuinglio, Campano, Caluinistis, David Georgio

Collatio hæresiarcharum præfatos dæmonis opera non obscure videntur cum nostri sæculi hæreticis, qui sua cum dæmonibus iactant colloquia.

& Anabaptistis non dubitat ostentare, dulciaque in speciem colloquia familiariter cum eis miscere. Quod enim latenter ac veluti ex insidijs olim per ceteros moliebatur hæresiarchas, per istos tamquam in suæ tragœdiæ hominum saluti infestissima catastrophe quasi aperta fronte agit. Tam erat pijs notum olim Montanum pseudo-prophetam, suas per meretriculas Priscillam & Maximillam opera diaboli novas confingere dæmoniorum doctrinas, vt fuerint non pauci ex Christianissimis viris, qui deprehensa diaboli astutia exclamare, disertisque verbis profiteri non dubitarint sese velle Sathanam pijs Ecclesiæ exorcismis expellere.

Euseb. 5. c.
16. Niceph.
4. cap. 23.

Inter quos primas facilè tenebat Zotas Anchialen. qui teste Aelio Publio Iulio Episcopo Debelten. Colonia Thraciæ (vt Epistola D. Serapionis Antiochen. apud Eusebium lib. 5. cap. 16. extat) voluit Priscillæ pseudopphetidis dæmonem *ἐκβάλλειν*, eijcere: sed illi hypocritæ non permisierunt. Sic

&

& Zoticum presbyterum Comaden.
 & Iulianum Apanen. aliosque illum
 insanum Maximillæ spiritum coar-
 gere fuisse conatos. Sed eius fauto-
 res Temison cum suis illum ab insti-
 tuto prohibuerunt, teste Apollinario
 Hieropolitano. Cæterum vt Theodo-
 rus Montani Patronus à dæmone
 sublimis aliquando rapiebatur, sed
 Spiritu Symonis Magi amulo: ita &
 Montanus & Maximilla furioso Spi-
 ritus sui sefforis impulsu laqueo sibi
 mortem consciuere. Hoc in exem-
 plo equidem ambigo vtrum maiore
 dignum sit admiratione, an quod hæ-
 resiarcha Montanus fuerit ausus tam
 impudenter diaboli opera vti ad do-
 ctrinam Ecclesiæ corrumpendam;
 an quod eius discipuli, quos me-
 rito Ruffinus adultores vocat,
 tanta fuerint mentis cæcitate, vt sce-
 leratum sui certi exitij authorem
 dæmonem illas Prophetissas obsiden-
 tem noluerint pijs Ecclesiæ Chri-
 stianæ precibus & exorcismis profligari.
 Tam enim est misera ac verè
 deploro-

deplorata mortalium quorundam cōditio, vt sua excæcati malitia suæ sefe reddi non patiantur saluti. Equidem mihi persuadere non potui, posse homines non stolidos, aut mentis non emotæ ad eam prolabi impietatem, vt suas hæreses vel conuicti agnoscentes, eas malint obtinere, adeoque propugnare, quàm deserere, execrari, detestari, nisi exemplo minimè obscuro res mihi esset comperta. Cùm in Frisia nouis dogmatibus dolendum in modum deprauata iussu Philippi Catholici Regis Vicarium Reuerendissimi Episcopi Traiecten. & Archidiaconorum agerem, varijs cum suspectis, immò publicè notis hæreticis fuit colloquium, ac frequens dissertatio. Vnus inter eos fuit nominis percelebris, nec ineruditus, qui argumentis à me familiariter expositis cum non haberet, quod prudenter satis responderet, admonitus vt suum agnoscens errorem expueret, animoque eijceret, quicquid hæctenus ab auita Religione, eademque Catholica diuersum hauisset fermenti Euangelici ac verè Pharisaici, hæresiarcharum
aut

aut colloquijs, aut venenatis libellis
lectitandis imbutus, nescis, mi D. Do-
ctor (inquit miser) nescis, quàm suaue
sit parum Lutherizare? Equidem infœ-
lici huic vñ venisse doleo, quod in fe-
bricitantibus deplorare solemus, quã-
do dulce amarum censent, tenebras-
que phrenetici putant lucem; immò
suam cæcitatem iudicant veram esse
perspicitiã. Vera enim animi laborant
phrænesi quadam, qui ita delirant, vt
putent Christo posse conuenire cum
Belial; luci cum tenebris; veritati diui-
ne cum humano mendacio; Apostoli-
cæ doctrinæ cum Luthero, Mennone,
Caluino, Campano. Quo Dei nostris
moribus iratiss. flagello quàm multæ
hominum cædantur hodie myriades,
ita iustissimas peccatorum grauiss. lu-
entes pœnas, infandum prorsus est, ac
penè incredibile. Ad hanc enim clas-
sem omnes pertinent, quotquot ali-
quo Sathanico implicati nouæ doctri-
næ laqueo ab auita claudicant doctri-
na. Quam claudianorum nostri seculi
turbam sanè immensam quis Ieremias
idoneis deploret lachrymis? quis tristi-
bus

Quotquot
in fide aui-
ta & Apo-
stolica clau-
dicant, à
Christo
sunt alieni
& regni
eius extor-
tes.

Qual. bus satis lugeat elegis? cum D. Paulus Dei iussu nobis pronunciat non magis posse ad regnum Dei peruenire, qui sectas sequuntur, siue hæresim ex animo amplexantur, quam qui aut ventri dediti sunt, aut malè casti alienas molunt vxores, aut cupidi rapiunt non sua.

Plaga Dei
nunc eni
or in hæ-
reticos
nostri se-
culi quam
olim,
quod nunc
sunt mul-
to illis æ-
ciores.

Quæ manus Domini plaga multò senior in nostri seculi homines grassatur, quam vllò vnquam orti Christianismi tempore, quantum equidẽ memoria possum recolere. Nam multò apertiora loquẽtis in Luthero, Zuinglio, siue Caluino, Campano, & Anabaptistis Sathanæ signa diuinitus data extant; quam olim in hæresiarcha Montano, aut quouis alio dæmoniorum doctrinas per orbem disseminante. Siquidem nostræ tempestatis hæresiarchas istud publicè ac propalam profiteri non dispuduit. Scribere namque ipsi audent sese familiaria cum diabolo erroris omnis, nedum hæreseos authore colloquia non semel miscuisse perquàm familiariter, vti mox & Lutheri, & Zuinglij verbis fiet contestatum.

tum. Longum foret totam Martini Lutheri tragœdiam texere, quæ istud pijs fusius exponat lectoribus: sed aliundè, qui desiderat, petat, quoniam pacto cœlitus fulmine ictus vouerit sese monachum futurum; & cucullatus à dæmone arreptus volutabatur in choro; quando legente Diacono illud Evangelij: Iesus eiciebat dæmonium quod erat mutum, exclamauit, ego adhuc loquar mundo.

Cæterùm quòd Lutherus malo fuerit actus spiritu tam fuit initio huius exitialis tragœdiæ sub anno Domini 1518. vulgo iactatum, ne dicam publice voce omnibus persuasum, vt Carolus V. vnà cum ordinibus Imperij Rom. Edicto Imperiali tunc Vvormatiæ, post colloquium cum Reuerendissimo D. Cardinale Caietano habitum, pronunciare non dubitarit, videri cum malo Spiritu obsessum. Quod ipse a dæo Lutherus non iuit inficias, vt sua cum suo dæmone Socratico colloquia, & ea frequentia & perquàm familiaria scriptis orbi testata facere non erubuerit, quod paucis eius verbis

Cap. 8.

Lutherum
dæmone
actum istâ
nouisse
tragœdiâ.Ex Edicto
Caroli V.

Ex manife- verbis profuerit pio lectori exposuisse
sta Lutheri Libello suo de Missa angulari diabo-
Confessio- lum & se ait inter sese mutuum famili-
ne.

Anno 1554.

diabolus

noctu Lu

therum

hærentem

& sedantē

adijt. Vide

lib. de Miss-

sa angul.

Tom. 7.

pag. 228.

editionis

Vvitten-

bergen.

ariter nosse, & quod plus vno salis mo-
dio simul commederint. Hunc ipsum
mendacij Magistrum suæ doctrinæ ia-
ctat authorem, qui nocte quadam, ait
eodem libro, ipsum à somno excitarit,
& tanquam in corde alloquens, admo-
nuerit ad scribendum contra sacro-
sanctum altaris sacrificium. Eundem
quoque inducit, secum disputationē,
ac fortiora contra Missam argumenta
proferentem, quàm quæ refellere Lu-
therus potuerit. Rursus libello de Mis-
sa priuata diaboli magistri sui vocem
depinxit, tam grauem, inquit, robustā
ac terribiliter sonantem, vt post colla-
tionem nocturnam cum eo habitam
homines quandoque reperiabantur
mortui; animamque ita reddi anxiam,
vt in vno momento cogatur è corpo-
re migrare; quod sepè sibi etiam propè
accidisse scribit, & tandem sub vitæ fi-
nē, ait Reuerendissimus D. Hofius, re-
ipsa euenit. Probè enim potus & hila-
ris postridie mane in lecto reperiaba-
tur

Mors Lu-
theri qua-
lis hæresi-
archarum
Mötani &
Nestorij.

tur mortuus. Atrociorē vitę istius sacrilegi catastrophę copiosius Reuerendissimus D. Claudius Sainctesius Episcopus Ebroicę. libro de rebus Eucharistię scribit, quod cum Lutherus vesperi egregie potus lecto decubuisse, mane nigricans inuentus est occubuisse lingua exerta, hominis stranguari instar. Sed illud omnium est fide dignissimum, quod scribit D. Ioan. Cochleus. Cum habitu adhuc monastico pium orbi mentiretur monachum in Monasterio Erffordię D. Augustini, & Dominica tertia Quadragesimę illud egeretur Euangelium de surdo & muto dæmonio, repente in terram ipsum cecidisse horribiliter vociferantem, non sum, non sum, ego adhuc loquar mundo. Si non contigit ei ex morbo primitiāli vti olim Mahumeto, illi vero Antichristo, viderint discipuli cuiam causę insanas hasce, aliasque Lutheri magistri sui voces meritò ascribant. Nec defuere viri fide dignissimi, qui si visum fuisse dæmonum corporaliter cum Luthero conuersari adfirmarent. Sanè disertis verbis profitetur, nō

modò familiaria cum diabolo colloquia: sed tam frequentem illius accessum, vt vel dormientem à somno excitaret, ait libro de missò angulari, admonens aduersus Mittam esse scribendum. Addit Reuerend. D. Claudius Sainctesius, Lutherū testari, plerūq; se nocturnam à dæmone pati infestationem.

Osiander.

De Osiandro similia sunt qui narrant. Scribit enim nobis quidam amicus nō obscuri nominis, sese à fide dignis viris accepisse, cū aliquando mēsa accumbebat Osiander, visum fuisse in ipsius Musæo quendam pluteo assidentem, illi minimè dissimulem: qui scripto suo verba scilicet Euangelica dictabat redituro à mensa discipulo.

Cap. 9.

Iam ad alteram istorum nouorum magistrorum classē transeamus, qui dæmoniorum doctrinam teste D. Paulo sequuti, manifesto sunt apparentiū dæmonum magisterio vsi.

Ioannem
Campanū
familiariter
dæmonium
quem Iu

Ioannes Campanus ita hoc execrabili dæmoniorum magisterio passim est nobilitatus, vt de eo non magis plerique hac in vicinia, dubitent, quàm

si quis meridie roget, an sol luceat.

tura scilicet
prophetare
putabat.

Sunt enim qui illū carceri Iuliacen-
sibus annorum (quo sese purgatissimū ad
Danielem & Apocalypsim, si Christo
facet, singulariter intelligendum iac-
erat) inclusum, visitantes & varia Cā-
pani cum illo audire colloquia, & in
fenestra quendam noua & insolita spe-
cie illum alloquentē viderunt. Quod
ne cui supra fidem dictum videatur,
prescribimus quod vir quidam non ob-
scuro ad nos hoc anno 76. sub mensem
Septemb. prescribere dignatus est.

De Campani colloquijs cum caco-
phemone, inquit, aliud nihil scio, quā
quod aliquando ex ore Adolphi Baeris
Cancellarij Cliensis audiui, cu-
eodem carceris aliquando nigram vi-
sisse vmbra, in fenestra prope illum:
quare, ipso custode introēunte disparu-
it. Campanum verò de spiritu quo-
dam familiari multa sibi persuadere:
cum quo habeat colloquia: quamuis
promissis fallacē sæpe deprehēderit.
audiui aliquādo ex ore Georgij Cassā-
ni, quod ab eo rogatus, quare tā fallaci
spiritui crederet? nihil respondit aliud

Ioannes

Campanus
in carcere
per annos
26 deten-
tus à Duce
Clinic, fre-
quenter
cum dia-
bolo mis-
cet collo-
quia.

Georgio
Cassandro
fateretur

Campanus
suas cum
demonib⁹
familiares

quàm quòd spiritus aliquando fallant homines, quamuis vt plurimum vera loquantur. Hæc ille.

Ista Euangelicorum à dæmonibus nostro seculo instructorum exempla, vt magis vera comprobentur, equidē interesse opinor piæ posteritatis nostræ vt quædam illustriora istorum pseudo-prophetarum facinora fusius exponantur. Anno 28. die Purificationis scripsit Campanus quibusdam de euertendo Ecclesiæ Colonien. Episcopatu intra annos quatuor: cuius autographum sese etiamnum habere scribit N. ciuis oppidi non obscuri ad Mosam: quod ita ad verbum ex illius literis semisaxonice nobis visis conuertimus: Si Episcopatus Colonien. intra annos quatuor nō euertitur, dicite Spiritum meum, (scribebat Campanus) non esse Christi: sed mendaciorum, & diaboli. Sin autem euenerit, quod equidem certum habeo, cogemini agnoscere, me veritatis spiritum habere. Quando verò illud acciderit, canite mihi, oscro, illud canticum læti, certè Campanus vera prædixit. Quod si non euenerit

Prophetā
se fatetur
Campan⁹,
& de Co-
lonien. E-
piscopatu
euertendo
prophetat.
intra an-
nos quat-
uor.

rit intra quadriennium, vitæ atq; corporis vobis reus fuero.

Plura istius fanatici quid profuerit commemorare affectati Prophetici spiritus exempla? cùm illius fuerint simillima, hoc est vanissima. Persuaserat miseris rusticis non longè à fluuio Rura degentibus, quod vel hodie res ipsa loquitur, & restantur vicini, ne amplius austeris sese frangerent agriculturæ laboribus; non sese frustra duris vexarent, diutius fatigarent, enecarent, fodiendi, arandi, metendi sudoribus, inulare diem iudicij; breui omnia in inundationibus aquarum delenda, indulgerent genio igitur; molliter sese tractarent, suauius viuerent, quod miselle supererat vitæ rusticanæ; omnia prope diem certo certius peritura. Illi stolidi stolido ac deliro Prophetæ creduli, suos vendunt agellos: qui illos emit, sentit non frustra sese illum aluisse Prophetam. Idem is æruscator quando ad ære anno 74. venisset, quosdam Campani sui alumni offerēs libellos examinandos; persuasum sese tenere mihi narrabat, de illo disertè à Dauide Prophetam

Ex voce
Damesek
vel Masck
sibi suam
fingit Cā
panus
Maesck
quod de se
ait prophe
tatum, vt
& illud. In
uenimus
eum in
campis
sylvæ: cum
a campo
appellare
tur.

pheta Psal. 125. Als die Jongelinc van
Maesck sal komen sayen syn saet: alia-
que plura de Danielis Prophetia sese
habere dicebat breui implenda; quod
tres captivi essent ducendi Electores
Imper. Rom. Istiusmodi delirijs de-
lirus Campanus delirium illum demen-
tabat senem: quæ suo à Spiritu subinde
ad ipsum recursitante, sese habere mi-
ser crepitabat certo futura. Quod si
quis ausit inficiari, non desunt, qui se
suis auribus ex Campani ore narrant
audijsse, cum ei fortè in carcere adesset,
& colloquentem dæmon recursitans
interturbaret. Iterumne (inquit ei Cā-
panus) tu ades? Bist du weer daer? Satis
suo sermone indicans, submolestum
esse importuniorem tam execrandi
magistri recursum.

Cap. 10.
Anabapti-
stas suum
magistrum
demonem
crepant
ac Gabrie-
lem appel-
lant.

Tertia classis Anabaptistas habet,
qui suum Gabrielem Archangelum
mysteriorum suorum abominandorū
iactitare nō verentur doctorem; cuius
revelatione, claraque apparitione pas-
sim profitentur suam sese hausisse do-
ctrinā nouam Euangelicam, quemad-
modum libris VI. contra eos editis scri-
bit

bit Henricus Bullingerus. Plurimum
 hi de Spiritu, inquit, lib. 2. gloriaban-
 tur, qui ita efficax in ipsis esset, vt extra
 se raperentur, & singularia ac diuina
 visa & mysteria quædam cernerent.
 Cum verò Spiritus in eis agere incipe-
 ret, faciem mutabant, gestus habebant
 horribiles, & in terram procidebant,
 perinde quasi comitali morbo labo-
 rant: & in terra porrecti mortuis si-
 miles iacebant, idque longo tempore,
 quandoq; totū ipsorum corpus horri-
 biliter tremebat: aliquando quasi ob-
 tinguissent instar truncorum iacebant.
 Ab extasi a se sua & somnijs euigilātes,
 miranda visiones recenscebant: quas
 spiritus eis patefecisset, & ipsi in alio
 mundo vidissent. Edocti enim erant,
 Anabaptismum sanctum esse, Deumq;
 authorem habere, pædobaptismū vero
 impiū, & à diabolo esse. Quidā Zuing-
 lium apud inferos viderant, alij audie-
 rant à Deo repudiatos & abiectos esse
 omnes, qui Anabaptismum impugna-
 rent. Omnium hæc vox erat, patris vo-
 luntas est, pater iussit, vel dixit,
 omnes aut saltem maior ipsorum

pars videbat diem Domini instare.

David Ge- infœlicissimæ huius ætatis Magistro
orgij. Dauide Georgij notius per Hollandiã
dæmonum opera & magisterio vsũ,
quàm vt sani capitis sit dubitare. Tanta
enim dæmonum familiaritate vsus fer-
tur, vt publicè magus crederetur. Qui
eo insanix est dæmoniacis illusionibus
deturbatus, vt miser sua ipse manu li-
bello apud nos extante rubrica scribe-
re non dubitauerit, sese aliquando in
visione raptum fuisse, Eccè (inquit) &
vidi (sic enim ad verbum barbari illius
sonant voces) ecce & vidi, & audiui Pa-
tris cœlestis (hoc enim nomine mirifi-
cè istud impostorum genus gloriatur,
vt & sagæ solent ferè suum illum con-
cubinum dæmonem appellare) vocem
ad me loquentis; Tu es filius meus, ego
hodie genui te.

Cap. 11.

Nunc quartum huius infaustæ con-
tra Dominum & Christum eius mili-
tiæ ad eam manipulum: qui sese Sa-
cramentarios profitentur. Hi tanquam
peculiariorum istius execrandi mendacio-
rum magistri mancipia hoc imprimis
infig-

insigniter gloriantur doctore. Zuingli-
 us ipse horum si non author, certe pri-
 mus, acerbissimusque impietatis istius
 dæmoniace propugnator, de suo istius-
 modi dæmonis doctoris magisterio
 scribere non veretur. Didicerat ex cu-
 iusdam Bataui scriptis, Est, in significat
 commutare in SS. Eucharistiæ verbis:
 sed exemplum ex sacris literis non sup-
 petebat, nisi Spiritus ille mendaciorū
 magister subministrasset. Restabat, in-
 quit libello (cui supplementi de Eucha-
 ristia titulum fecit) adhuc nō minimus
 conatus, quo scilicet exempla prodere-
 mus, quæ nulla cum parabola coniun-
 cta forent. Cœpimus omnia cogitare,
 attamen aliud nihil exemplorum oc-
 currebat. Vera narro, adeoque vera, vt
 celare volentem conscientia cogat ef-
 fundere, quod Dominus impertijt, nō
 ignorans, quantis me contumelijs, risi-
 busq; exponam. Cum tredecima Apri-
 lis lux appeteret, visus sum mihi in
 somno multò cum tædio denuò con-
 tendere cum aduersario scriba. Ibi tan-
 quam è machina visus est monitor ad-
 esse (ater fuerit, an albus, nihil memini;

Zuinglius
 suum ipse
 profiteretur
 magistrum
 dæmonem
 fuisse in
 somno ap-
 parentem.

fomnium enim narro) qui diceret. Quin ignaue respondes ei, quod in Exodo scribitur, est enim phasē, hoc est, transitus Domini? Protinus ut hoc phasma visum est, simul expergesio, & electo exilio.

Bucerus.

Bucerum quisnam egerit Spiritus, vnus nobis (modò fidem hac in re mereatur) Lutherus fecerit. Cum in colloquio Vvittenbergen. anno circiter ni fallor, 37. Bucerus suum professus de Eucharistia Zuinglianismum, quem non ambigebat sibi, ut iactabat diuinitus reuelatum, corpus Domini verè non esse in Sacramento, seseque certum cum crepitaret, quod istud à Deo didicerat, Lutherus perspicuis respondebat verbis, Quis dubitare possit (inquiens) reuelationem, quam iactat Bucerus, à Sathana esse suggestam? Cui iudicio non malè extremus vitæ Buceri respondet actus: quando in Anglia miser agens animam, suo à magistro eò fuit impulsus blasphemix, ut Iesum Nazarenum negaret esse Christum. Quo autem catastrophes genere infelicem orco transmiserit animam,

In Actis
colloquij
Vvitten-
bergen.
anno 37.
teste D.
Claudio
Sainctefio.

alij narrent veriùs, qui tandem verita-
 tis facti testes scripto exponant, quod
 à se visum alijs referre non dubitarunt.
 Multa enim nunc in gratiam suorum
 magistrorum occultant quidam, quæ
 paulatim sunt cum Catholicæ verita-
 tis lucro & laude in lucem emersura.
 Vnum hoc tamen silentio non est no-
 bis prætereundum quod mercatores
 quidam Coloniae nō ignobiles narrāt,
 se in Anglia à fide dignis cognouisse,
 Bucerum non dissimili manus Dei pla-
 ga interiisse, quo pridem Arrhius ille
 impius. Nam lecto deturbatus, effusus
 per cubiculum passim huc illuc visceri-
 bus, infœlicem non ore blasphemus,
 sed ventre inæstuoso efflans ani-
 mam, horribilibus admodum cruci-
 atibus suum ad mendaciorum magi-
 strum diabolum, cui fidelē adeò & per
 Germaniam perturbandam, & per
 Angliam Calvinismo intoxicandam
 nauauit operam. Calvinus quoque
 suum prædicare genium non dubita-
 nit, cum insignem suam in Sacrosan-
 ctum CHRISTI IESU Sacramen-
 tum maledicentiam infernali cacodæ-
 mone

Bucerus
 Arrhij in-
 star interiit
 effusus per
 cubiculum
 visceribus.

Calvinus.

mone dignam audebat epistola ad Bucerum data, non suæ naturæ tribuere, sed suo ascribere genio, scilicet Socrati eo: à quo istud nouum persuadebatur Euangelium. Si quis hæc fortassis in magistro sectæ Caluinisticæ infirmiora putabit, quàm vt persuadeant, agè lector candide, discipulos Caluini consulamus, qualem nam fuerint nacti magistrum, an non subinde diaboli colloquijs vti consueuerint. Ioannes Knopeus Ecclesiæ Scotianæ fax & certa pernicies, postquã esset pœna Triremium ob cædem Reuerendissimi Domini Botoni Archiepiscopi & Cardinalis Scotiæ suorum pecunia liberatus, ex Anglia secum nobilem & locupletem fœminam (qua simul inquit Archibaldus Hamiltonius Scotus lib. de confusione Caluinianæ sectæ fol. 65. & filia matris pellice familiariter vsus putabatur) Geneuam sese proripit, vbi cū in bonarum literarum studio per ætatem se posse parum proficere intelligeret, ab immundis spiritibus; quorum illusionibus Sabaudia, maximè vero Geneua obnoxia dicitur, pauca quæ suo

tempo.

tempore in Scotia vſu ventura eſſent
 omni ſagacitate explorat. Hæc autem
 ſub mortem (quando ei rictus oris in
 longum ad miram vſque deformita-
 tem extractus, vt faciem canis refere-
 bat, ita eiſdem latratui vocem ſimil-
 limam reddebat) tandem ſuis euomit
 chariſſ. diſcipulis, cum illa Geneuenſia
 myſteria palam recluſit: multa de Re-
 ginæ in Scotiam reditu, de iniuſta po-
 teſtate contra eam eiectam vſurpata,
 & Religionis Catholicæ reſtitutione
 poſt ſuum è viniſ exceſſum profaba-
 tur, donec infœlicem animam corpo-
 ri miſero eſſaret; quod egreſſi eiſ iuſ-
 ſu diſcipuli prouoluti in terram extin-
 ctis luminibus regreſſi deprehenderūt.
 Et infra folio 67. Alios etiam (hi ſunt
 Kollochus miniſter in Laudonia, &
 Villochus nunc apud Anglos) qui licet
 eadem vitæ inſtituta ingreſſi ſunt, cō-
 muniaque, vt ille cum diabolo collo-
 quia pro futuris rebus explorandis ha-
 buerunt: tamen ſub vitæ exitum faci-
 norum admiſſorum clariorem confes-
 ſionem ediderunt, non tantum priua-
 tas cum diabolo pactiones & inita ſæ-
 pius

Calvinista-
 rum fami-
 liaria cum
 diabolo
 colloquia.

pius colloquia professi: sed quod illius (Iohan. Knopei Calvinistarum ministri) suasu & consilio primum ad illicitas artes, tum ad nefariam perpetranda cædem instigati sunt, aperte professi. Carolostadio similiter concionanti scribit Eras. Alberus libro contra Carolstadium Basiliensem concionatorẽ apparuisse dæmonem, viri solito longioris specie, domum eius postea adiisse, de ipso nominatim filium domi repertum percunctatum fuisse, atq; iussisse, Patri diceret, se post triduum reuersurum, qui post illud triduum subitis exanimatus terroribus, dirisq; suæ malæ conscientiæ damnatus aculeis, ad nigra eius tartara fuit abreptus. Verum quid mirandum est, tragœdiam Sacramentariorum nostra ætate renouatam dæmone magistro: cum ab eodem iam pridem ante annos 600. in Berengario istorum patre habuerit ab eodem diabolo exordium. Testatur enim Vvilhel. Bibliothecarius de gestis Anglorum lib. 3. cum in extremis positum Episcopum Carnoten. Fulbertum multi visitarent, & ædium capacitas

Carolsta-
dius Basili-
ensis.

Berengari^o

vix confluentibus sufficeret, ille inter oppositas cateruas oculo longe cōspicatus Berengarium nifu, quo valuit, expellendum, protestatus, immanem dæmonem prope ipsum consistere; multosque ad eum sequendum blandiente manu, & illice anhelitu corrumpere.

Ista pijs Dei filijs abundè fortassis sufficiant, vt persuasum habeant, novas istorum pseudoeuangelicorum doctrinas non alium, quàm diabolum habere magistrum; qui Euangelij prætextu abominanda suorum priscorum hæresiarcharum denuò innouare student Idola: Verùm quo cæteris etiam seruiat noster labor fratribus, qui callidissimæ illius artificis Sathanæ artibus miserabiliter circumuenti, aut à fide aberrant Euangelica, aut ab Ecclesia deuiarunt Catholica, operæ precium facturus mihi videor, si paucis illa perstringam rerum capita, vnde quod diximus, vero fiat similis. Plerisque fabulosa & anilium deliramentorum habentur similia, quæ vulgo isthac ætate dicuntur de apparitionibus dæmonum

num corporali specie, ad fraudem simpliciorum non rarò apparentium. Quod & ego aliquamdiu pro nugis duxi; sed res indies clarius innotescens, aliud sentire cogit. Vnde profuerit hic quædam commemorare, quæ illas dæmonum apparitiones ad fraudem inconstantiorum fratrum, vt à Christo abducantur comparatas, demonstrent non esse fabulosas.

Caput. 12.

Anno 1571

Cùm Vvilhelmus Nassouius Aurrangiaæ Princeps Belgium inuaderet, transitoque Mosâ repulsus copijs Regijs Illustriss. D. Duce Albano militãtibus, ne in Brabantiam penetraret, in Franciam suas miseras trahebat cohortes, fame languidas, inædia exhaustas, rerumque penuria omnium tantum non enecatas, vndique ad eum non pauci confluebant aut perfidiæ, aut sacrilegij, aut predæ causa.

Contigit igitur quendam Rusticane villæ in Merum vico Parochiæ Harten, iuxta Ruræmundam famulum in agro suas facere operas; qui dum quadam victus impatientia rei minimè ex voto succedentis in blasphemias erupit voces

ces rusticis, plebiq̄ue imperitæ, prò dolor, familiares, accessit eum eques nigro hinnienti, oraq̄ue sputanti vectus Caballo, qui post varia promissa in speciem aurea, & ostensa pecuniæ massa magna, illi pollicetur mercedem, modò sese cui colligendarum copiarum potestas facta esset, in Galliam sequatur Principi Auroico militaturus. hæc quo maiorem fidem habeant, præstiterit pijs atq̄ue simplicioribus in Christo fratribus rudius simul & copiosius ex Actis publicis referre, quæ ita habent.

Anno à Natiuitate Domini millesimo, quingentesimo, septuagesimo tertio, vicesima septima mensis Decembris, comparuit personaliter coram Reuerendissimo in Christo Patre, ac Domino nostro, Domino Episcopo Ruræmundensi, prouidus vir Ioannes Wischers de Heythuyfen in Lyn commorans, & in præsentia venerabilium Dominorum, D. Officialis Ruræmunden. & D. & Magistri Gerardi Merani Canonici Ruræmundensis, declarauit suum quondam filium Petrum nomi-

Lyn est
pagus iux-
ta Ruræ-
mundam.

Merum vi-
rus est pag-
hæretici
apud Ru-
remun.

ne, tunc temporis habitantem apud
Medardum meeſter Henrichs/ alias op-
den Berg/ in Merom ſub Parochiade
Hartten, die Sabbati ante Dominicam,
Eſto mihi, anni ſeptuageſimi, fuiſſe pro-
fectum vnâ cum equis, & vehiculo, ad
montem Sanctæ Odiliæ, myricam ad-
uehendi cauſa, & in reditu dicti Petri,
vehiculum fuiſſe fractum, quod cum
reſiceret Petrus, ipſi apparuit quidam
vir equo infidens, atque dicens, Ado-
leſcens relinque tuum vehiculum, &
veni mecum vnâ cum Gœſis verſus
Franciam, ego ſum præfectus duarum
cohortum equitum, tu mihi bene ſer-
uies, ego ſatis pecuniarum, & bono-
rum habeo: cui Petrus reſpondit, quod
non, & ſe debere proficiſci domum, &
animaduertens equum vnâ tantum
habere aurem, ſignauit ſe ſigno crucis,
ac ſtatim euauit prædictus vir vnâ
cum equo. Et poſtquam idem Petrus
vlterius fuiſſet profectus, iterum ipſi
apparuit prædictus vir, dicens vt prius,
cui Petrus reſpondit, debeo eſſe domi,
quia veſperi debeo eſſe vnâ cum alijs
adoleſcentibus in quodam loco, vbi
ſum

Ad ſignū
ſanctę cru-
cis dæmon-
bis proſli-
gatus fugit

sum vocatus, signando se iterum signo Crucis: existente autem præfato Petro una cum alijs socijs in ædibus Henrici *den gen Balderen* in loco de Merom, audiuerunt quendam sibilantem, & postea cum idem Petrus domum rediret, apparuit dictus vir, siue spiritus, iterum sibilans, ad cuius sibilum, Petrus etiam sibilauit, & appropinquans Petro dixit ei, conscende retro dorsum mei equi, cui Petrus respondit, ego bene ibo, & venientes ad domum, siue curiam suprafati Medardi, dixit Spiritus Petro, vt ipse tubam ibidem existentem, dictam vulgariter, *einen ruy hoeren*, inflaret, quod ipse fecit, & spiritus similiter, & accedentes duo alij adulescētes (qui Petrum præcesserant) rogauerunt Petrum, quare ipse tubam inflaret, quibus Petrus respondit, ego debeo conuocare equites, quia incontinenti debemus discedere, & statim misit Spiritus Petrum in quendam lacum ibidem existentem, ex quo ipsum prædicti adulescentes traxerunt, & in equili super manipulum stramineum collocarunt, prope lectum supratactorum

rum duorum adolescentum, ex quo loco prædictus spiritus eum sub equis trahendo per vnum paruulum admodum foramen in aëra abduxit, ac supra arborem pirum collocavit, & cum dicti duo adolescentes Petrum quærent, rogauit eum spiritus, cui vis adherere, & respondit, volo adherere Domino Deo, & huic arbori, & extunc deseruit eum spiritus, multos a boris ramos frangendo: dixit præterea supra-mentionatus Ioannes Vischers in fide boni viri, se præscripta ex ore sui filij Petri audiuisse, & quod idem Petrus ab eo tempore vsque in diem obitus sui, non potuit ferre, quod aliquis iuraret, peieraret, aut malè loqueretur, Actū vt supra.

*Me præfente Egid. Tsunghen, Notario publico
ad præmissa requisito*

Hæc ita sese habere non modò pater dicti Petri narrat, sed variè etiam coloni, qui ex eiusdem Petri narrantis ore audierunt, rerumque tunc gestarum pars non postrema fuere. Equidem his non contentus locum ipsum à visitatione rediens inspexi, arborem illam à stabu-

stabulo, vnde in eam fuerat euectus, meis dimentis passibus circiter XXV. Colonom villæ, familiares ac vicinos de rei veritate sciscitabar: qui rem vt dictum est, ita sese habere affirmabant, addentes sese illa nocte, qua Petrum stabulo creptum in arborem diabolus euexit, postquam nominatim euocasset, atque vt promissa præstaret admonisset, audisse cacodæmonem per plateas discursitantem, tibias rusticanas (quas ex salicum corticibus illic solent bubulei & opiliones conficere) nō obscure inflantem, immō & cantilenas rusticanas non satis pudicas, sed illic vulgares, nobisque tunc recensitas cantillantem. Adhæc cum Petrum demon in arborem pirum euexisset, accurrentes socios acclamasse, *Peter haldt euch den Jesum* / Petre adhaereas Domino Iesu: respondisse, Ego Iesum tenco & arborem, ad quam vocem D. Iesu demon eum de arbore dedit præcipitem, quam & nos meis cum familiaribus ramis satis crassis passim contractis vidimus. De huius rei veritate igitur qui dubitat amplius, per me licet locum

ipsum adeat, arborem, stabulum, villam requirat: agnoscat historiam hanc esse verissimam, quæ demonum apparitiones corporali specie ad fallaciam simpliciorum velatæ, non absurde confirmantur.

Cap. 15.

Porro ne quid pijs supersit dubij, an demones Dei permisso interdum humana specie appareant ijs potissimum, quos in suam accepere diuina sententia potestatem, quod veritatem charitatis, teste D. Paulo, non dilexerunt, receperunt aut retinuerunt, illud hinc profuerit commemorasse, quod in Actis publ. Reuerendissimi D. Ioan. Bursij Episcopi Laudunen. anno 66. cum eadem demone habitis legitur. Vbi ita esse Cl. D. & Consiliarius Regius doctiss. vir Barthol. Faijus, libro cui Euergumenicus & Alexicacus titulum fecit, oratione admodum elaborata, cothurnoque Gallico exulta describit. Cum sacris exorcismis de more Christiano adhibitis (quos verè Apostolicos nunc cum illo impio Vlpiano iuris non Christiani, sed humani perito, sacrilegè ridere quidam sui obliti nominis non verentur)

rentur) & potiss. sacrosancta ostensa Eucharistia, post ieiunia & publicas comprecationes dæmonem cuiusdam matronæ Nicolæ visceribus Reuerendissimus Laudunen. Episcopus nitere-
tur expellere, multa ille agebat & ludicra & terrifica. Astantium enim & nomina edebat, & consilia publicabat, non sine risu, vitiaque exprobrabat; nominatim illius Mangonis, indicato latente sui equi vitio; qui Laudunum à S. Quintini vrbe aduenerat, ut equum venderet: qui inito itinere strenuè incederet, sed eo aliquantulum emenso valde claudicaret; ea tamen moderacione, ut nulli auderet peccata obijcere, quæ per Euangelicam Confessionem sacerdoti factam aliquis eluisset. Nomina igitur & prænomina turbæ ad quatuor millia vndique confluentis cum edidisset plurima dæmon, addens cuius & sortis forent, quendam astantium dicebat, magna exclamans voce, trigessimum interfuisse concionari (Caluinisticæ) quæ paulò ante

Creipij Laudunensium (inquit D. Fa-
ius fol. 54.) fuerat habita.

Ille factum quod omnes astantes la-
tebat minimè inficiatus, aliquem sibi,
socijsque ignotum, sed viridi vestitu in-
signem illuc accessisse suppressa voce,
vt à paucis exaudiretur, cum adieciſſet,
quippe vobis (exclamat dæmon) ipse il-
lo cultu aderam. Hęc doctiss. Fauius Prę-
ses Regiº libro & loco nuper indicato.

Certè dum hæc recogito, inducor
facilius, vt credam, & illas historias à
vero non esse alienas, quæ mihi à fide
dignis pridem narratæ asserunt in Vva-
terlandiã fuisse concionatori Anaba-
ptistico à quibusdam pijs visum astare,
qui cornutum gereret hirtumque ca-
put, quale pictores nostri dæmonibus
solent tribuere.

Cap. 14.
Quod dæ-
mones tra-
gcediam
Belgicam
admodum
sedulo pro-
mouerint

Illud extra controuersiam est, quan-
do Theomachi Calvinistæ per Belgiũ
Gœssæ dicti anno 66. furore plusquam
Sathanico has per Prouincias Templã
spoliabant, SS. Imagines confringe-
bant, Dei altaria euertebant, sacra om-
nia ignibus concremabant, dæmonia-
cos & lunaticos passim fuisse ad quod-
dam

dam tempus liberatos, ac solito habuisse melius, simul & moderatius.

Quibus Belgium notum est, non ignorant, apud Gheelam Brabantiae ad Sacrosanctas D. Dymnae reliquias, daemoniacos singulari Dei Optimi beneficio in hunc usque diem liberari, malisque spiritibus obsessis & tortoribus emancipari. Unde illic semper magnus satis praesto est obsessorum numerus: qui diuinam in horas expectantes clementiam, per aliquot aut menses, aut annos ibi decumbunt. His conseruandis custodes sunt designati, qui ipsorum sedulam curam die ac nocte gerunt, insanientes comprimunt; efferoientes in ordinem redigunt; ridentes, frementes, mordentes, cospuantes, verberantes compescunt. Harum omnium molestiarum Oceano sese illi qui Gheelae Brabantiae, & quae alibi obsessorum curam gerunt, illa Gæssaici anni puta 66. æstate liberatos fuisse glorientur.

Qui hisce fidem non habet, loca adeat, rem à vero non esse alienam deprehendet, dignissimo ex actis publicis fuit

mihi Amsterdamo illustri Hollandiæ
emporio transmissum: quod ita habet.

Diffidiorū
pater dia-
bolus mē-
dacijs Enci-
gumeno
orum rem-
publ. flo.
rensiſſ.
Amsterdā
conatur
perturba-
re, multas
mātro-
nas accu-
sans illorū
orē magicę.
Totum
collegium
orphanorū
inſeſtant
dæmones
anno 66.

Anno 1566. pullulantibus Iconocla-
starum initijs, quæ iam Antvuerpiæ,
& alibi cœperant suos fructus in SS.
Imagines per compita confringendas
edere, dæmones residerunt Amsterda-
mi Lx. amplius Orphanos 8. 10. 12. 13. 17.
annorum pneros & puellas: & eos fu-
ribundos per ciuitatem multis diebus
egerunt, accusantes optimas quasdam
IV. aut V. & primas ciuitatis matronas
eximæ sanctimonie, crimine maleficij
quasi sagas. Plurimi ciues horum cla-
mori furibundo crediderunt. Hi per
plateas vagabundi gregatim discursan-
tes, nullis clausuris contineri potue-
runt, nulla vi cohiberi, nisi veniente
Prætorē Cl. V. D. Petro Petri Gnesio,
& dante vni eorum minimum suum
digitum in manum, & iubente sequi,
pacificè sequebantur omnes, sese mu-
tuo brachijs complexantes & manibus
trahentes & ducebantur, quò ille vo-
lebat. Vbi cum fuissent quieti vnum
aut alterum diem, postea iterum furo-
re correpti eruperunt vi, donec præ-

tor iterum veniret. Idque duravit paulo ante Pascha vsque ad medium æstatis. Hæc fuerunt præludia Gœssilimi: quo inualeſcente tum demum pueris facti, dæmonibus videlicet egressis, & alibi in Gœſſis exagitantis satis superque occupatis; quando tam infano furore anno 66. per Augustum Calvinistæ passim templa Belgica diripuerunt, & SS. Imagines conregerunt, conculcarunt, exusserunt. Vnum mirabile addam; cum multi ex plebeis instanter vt apprehenderentur & darent pœnas per Prætorem à sagis delatis, ille autem negaret diabolo credendum, vna fuit omnium Catharina Ioannis honesta & formosa circiter 17. annorum adducta, quæ iam per dies duos aut tres, vt putabatur, sana visa fuerat. Illâ prætor, cogente populo rogauit, quid nunc sana diceret de sagis accusatis? Respōdit, Sagas esse; additis argumentis vnde sciri possit illas verè esse sagas, loca & limina indicans vbipharmace. Tū prætor, per Deū, inquit, & per Regē, cui sum minister indignus, iubeo, vt an tu dæmō ades, & per eā loqueris,

id ostendas; è vestigio illa in terram prolapsa & coram tota ciuium corona inuerecūdiſſimè prouoluta exclamat, Ita, inquit, adsum, & in maximo pedis digito infideo, cachinnās & sublan- nando illudens, quòd hactenus omnes astantes mendacijs decepiſſet, ac innoxias matronas calumnijs vexaſſet. Hactenus qui rebus illis non modò testis interfuit oculatus, sed gestorū etiam pars magna fuit ipse Cl. V. D. prætor Petrus Gneſius: cuius ex ore fuere nobis hæc concinnata Namurci. anno 78. die 4 Februarij.

Cap. 15.

Caluinistas
ſolam ſui
magiſtri
diaboli
imaginem
reuerenter
habere ac
ſaluam re-
tinere alijs
omnibus
abolitis: &
quo nam
modo paſ-
ſim hono-
rarint.

Hæc eò dixerim, vt à fide alienum non habeatur, diabolos ſeſe turbandis rebus immiſcere, quod ex Cl. V. D. Fajj Regij Conſiliarij hiſtoria nuper demō- ſtrauimus, apud Hugonotas accidiffe, corporaliq̄ue ſpecie ſuis mancipijs vt Luthero, Campano, Zuinglio, Anaba- ptiſtis, Oſiandro, alijsq̄ue ſubinde ap- parere. Quos cum demonſtratum ſit, fuiſſe & Lutheri, & Zuinglij, & Cam- pani & Anabaptiſtarum magiſtros, quid mirum, ſi diſcipuli Caluinistæ po- tiſſ. nouatam per diabolos doctrinam ſequen-

sequentes, vera colant Idola, & sub Dei titulo verè adorant diabolum? Quod sanè paradoxum, supra fidem esse non videbitur, si quis consideret, animoque recogitet attento, quanta sui magistri Sathanæ reuerentia effigiem colant. Narrant oculati testes, quando quæ Leydenses anno 72. Monasteriũ D. Francisci extra Rheni portam in suburbano amœnissimo situm excurrebant euersuri, funditusque aboliturum, quendam vexilli loco imaginem diaboli prælongo fixum hastili prætulisse, vt non obscurum esset spectatori- bus argumentum, cuiusnam magistro suam illam nauarent operam. Certè Calvinistas sacrarum imaginum osiores, multò esse diaboli, quàm Christi imagini æquiores, locis non paucis ipsa comprobant; vbi contractis Christi & sanctorum imaginibus, soli Sathanæ imagini pepercerunt, eam inuiolaram & intactam in templis ac cõpitis relinquentes. In Anglia dum Hispanus quidam templum illud augustissimum D. Pauli Londinen. spectaret, huc illuc oculos conuertens, nul- lam

iam vidit Imaginem. Introgreſſus penitus, vnicam reperit integram, quæ erat dæmonis, qui ſolet D. Michaëlis Archangeli pedibus, de more pijs noſtris maioribꝰ iam olim laudatiſſimo: in memoriam victoriæ de illo cœlis exturbato reportatæ ſubſterni. Rei indignitate percitus, eductum gladium in diaboli inſiſgens imaginem, apagēſis & tu iſthinc, inquit: tibi enim & cū cæteris eſt migrandum. Quod Angli Calviniſtæ imagini diaboli reuerentiæ tribuebant: hoc & Antvuerpiæ in nobili ſuo illo SS. Imaginum bello non ſolum duorum latronum imaginibꝰ, ſed contractis impie atque diſſipatis Domini Chriſti & Angeli, qui dextro pio latroni ſolet ſociari, ſtatuis ſolam diaboli qui ſiniſtro latroni animam impiam exhalanti apponitur pepercunt, quemadmodum hiſce oculis ipſi perdolenter vidimus. Quinetiam vulgus falſe admodum in illos luſit, dictitans, religioſos iſtos viros manus ſuos magiſtro & fratribus merito abſtinuiſſe. Certè cū ad niëam anno 72. rediſſem diœceſim, Gœſſarum incurſioni.

Calviniſtæ
diaboli &
latronum
imaginibꝰ
Antvuer-
piæ parcūt

tionibus perturbatam, templi Ruræmundæ chorum perlustrans, vidi in Altari summo, sublatis vniuersis atque tres per rogos exustis Sanctorum imaginibus, solam imagunculam, quæ diaboli follè gestâtis specie solet D. Genouefæ Virgini appingi: quam ego rapidè manu arripiens, & humi illidens, tu hinc, inquam, migra diabole, qui stare non potes, vnde venerandas Domini tui CHRISTI & sanctorum eius imagines tuos per sacri-legos satellites exturbasti.

Ruræmundæ solâ Sathanzæ imaginem altari impositam Gœssæ anno 71. reliquerunt saluam: quam Lindanus sua manu humi illisa contriuit.

Cæterum ne quis hoc in commentariolo desideret, quod ad rem præsentem attinet, omittere illud sectariorum genus hîc non possumus, quòd hac ætate flagitiorum omnium fecundissima illo dementiæ ac extremæ impietatis est deuolutum, fraudeque Sathanzæ miserandum in modum precipitatum, vt ipsum cacodæmonem adorare ritu publico non vereantur. Ita enim sedulo eum diuinis honoribus colunt, vt vbi nos Catholici more maiorum D E V M nostrum viuum & verum de die inuo-

inuocamus nouies: ita ipsi, teste Reuerendissimo D. Hosio diabolum inuocant per diem decies. Quod minus paradoxum pijs videbitur, si ad cæteros manifestos diaboli cultus, quos hæretici passim suo magistro exhibent, illud quoque cogitetur, ministros Caluinistas in fenestra vitrea templi Delphici, quod vetus vocatur, vbi olim venerabile Sacramentum Sanctæ Eucharistiæ inter angelos thurificantes erat pictum, abstulisse; sicuti & Melchisedechi figuram ex dimidio, atque Sacramenti loco suum inter angelos thurificantes collocasse magistrum mendaciorum diabolum: quæ in hanc vsque horam illic omnibus exstat spectanda. Quis igitur sanæ mentis dubitare modo queat, quin Evangelici nostræ ætatis omnium infœlicissimæ, qui solis nominibus discreti, sacrilegijs suis inueniuntur vniti, nouo suo Euangelio, hoc est verè dæmoniorum doctrina veram orbi pepererint idololatriam? quam re ipsa committunt, quotquot deserto Christi grege in Catholica Ecclesia sub pastore Gregorio XIII. congrega-

Inter angelos thurificantes diabolus in templo Delphico exstat collocatus.

gregato, noua humani ingenij dogmata, siue dæmoniorum doctrinas sibi sequendas, colendas, & ex animo amplectendas persuasum habent: à quo errore phanatico, vereque pernicioso miferos istos ad vnum omnes Euangelicos, siue Lutheranos, siue Calvinistas, siue Campanos & Binabaptistas, liberet Deus propitijs?

Sed istis maledictis, Sathanicisque ^{Epilogus.} istorum Theomachorum Idolis valedicamus, atq; Diuum Joannem vtinam Christiani omnes audiamus monentem: Custodite vos ab Idolis charissimi? Sic & idololatrias tam apud falsi nominis Christianos, quam apud Paganos regnum Dei non possessuros diuino Pauli ore nobis protestatur Deus, quod anathema à suis ouiculis omnibus Iesu Christi filij sui vnigeniti sanguine pretioso redemptis auertat propitijs: quod nos quidem gemitu assiduo apud clementiss. Patrem illis imprecari nunquam desinimus, neque faciente Christo desinemus, dum spiritus hos reget artus.

Hic nunc dicendi finem capiat oratio,

H

tio,

Trāſiſſio
ad Apolo-
giam pro
Eccleſia
Chriſti Ca-
tholica,
quod ido-
la nulla
colat: aut
cultu ſit
contami-
nata Ba-
alítico, ne-
dum do-
ctrinis dæ-
monum
prophana-
ta.

tio, ne ſua fortè prolixitate ſaſtidium
pariat pio lectori: cuius tēdio vt conſu-
lamus, opusculum hoc interſecabi-
mus, vt ab his abominandis, ac verè ex-
ecrandis ſacrilegijs, infandisque in De-
um blaſphemijs, ad ſalutarem alacrior
accedat Apologiam, qua contra iſtas
Sathanicas muniatur calumnias: qui-
bus Catholicam teterrimè infeſtare,
ac ſœdiſſimè de idololatria infa-
mare pleroſque omnes iſtius
ſeculi Euangelicos
non diſpudiuit.

A P O L O .

A P O L O G I A

Ecclesia Christi IESV Catholica,
quod Idola non colit, neque meretrix est
illa Babylonica in Apocalyp. Dei Spiritu
reuelata, necum Baalutico cultu sacrilegè con-
aminata, & à Rom. Pontificibus sceleratè pro-
phanata siue constuprata, quemadmodum Theo-
phylacti isti Evangelici demonum doctrinas pre-
sertim Euangelij in orbem inuehentes, magno boa-
re illi exprobare, atque tragicis clamoribus de-
lucchari non dubitant.

POSTQVAM modo conuicti sunt im-
pij nostræ huius tē-
pestatis hæresiarchæ,
noua in orbem in-
uehere Idola, & ip-
sorum asseclas ve-
ros esse Idolorum,

CAP. I.

impii-
um dogmatum à dæmoni-
um suggestorum cultores, esset nunc
labori optatus imponendus finis,
gratum fore fratribus Catholicis
agnoscerem, calumnias aduersariorū
pertrundere, quibus nos clamitant ido-
latras esse, quod imagines verbo Dei

Imagines
non esse
Idola Chri-
stianis,

Quæ idola
pijs nunc
Euangelici
exprobrēt
demon-
strantur
non esse
idola sed
Dei verbo
consenta-
nea.

vti aiunt, vetitas colimus: homines (vti loquuntur impij) mortuos inuocam⁹, Missam suo cum idololatrâ suppelle-tille, cultuque Iudaico in precio habemus, cibos vetamus; nuptias prohibemus; denique Rom. Pontificem, vt blasphemant, Antichristum sequimur. Quibus calumnijs, quod infirmiores ex plebe Christiana non mediocriter perturbantur, breuiter nunc erit respondendum, vt Catholicam Dei Ecclesiam isthac nefaria, vereque Sathana liberemus calumniarum impudentissimarum cloaca.

Imagines
Sanctorū
non esse
Idola, ne
que verbo
Dei veti-
tas.

Quod ad imagines Christi & sanctorum eius attinet, quas nobis Calvinistæ pro idolis obijciunt, nos satis superque sui purgant fratres Lutherani: qui & crucifixi Domini nostri Christi Iesu imaginem, aliasque, immo sui quinti Euangelistæ Lutheri, cui spiritum sanctum in vertice columbæ specie affingunt, suis in templis reuerēter habent. Quibus cum Euangelicis quia Calvinistæ Christianam, vt opinantur miser, communionem colunt, verè cum idololatrâ communicant, si nos hac
de

de causa sumus idololatræ, quod imagines Sanctorum Apostolorum reuenter obtinemus, ab ipsis vsque Christianæ Ecclesiæ cunabulis nobis traditas, vt in Panoplia est demonstratum, & Apologetico nostro pro Germaniæ concordia conscripto amplissimè expositum. Iussit olim & Deus Moyse æream serpentis, siue volantis presteris effigiem in deserto erigi, viuasq; Cherubin imagunculas cornis, bislinisque Syparijs tabernaculi Aaronici depingi. Quas rerum effigies eiusdem esse conditionis cum venerandis nostris Sanctorum Martyrum, Apostolorum, & cum primis D. N. Christi Iesu imaginibus, nemo sanus inficias iuerit. At quod clamitant, nos affectu idololatrico imagines colere, mera est Caluiniaca suo magistro Sathana mendaciorum patre dignissima: cum mens coram eis piè orantis, siue ad eas sese religiosè prosternentis, non in ipsam referat, quod facit, imaginem; sed in ipsum (vt iam pridem D. Basilius Iuliano apollatæ respondit) archetypon, quod per oculos menti representat. Animus er-

Caluinista
cum Lu-
theranis si
communi-
onem co-
lunt, sunt
& ipsi ido-
latræ.

Vide Pa-
nopliam
& Apolo-
get ad Ger-
manos
Landani.

Serpens
æreus &
Cherubin
propitia-
torij no-
stras piè
tuetur ima-
gines san-
ctorum.

Vide Acta
Concilij
General.
Nicæni se-
cundi.

go non ipsam solum imaginem, sed illud præcipuè aspicit, quod significat, & quo animum sua effigie vocat & religiosè ducit. An enim sese ipsi fatebuntur isthoc idololatriæ crimine teneri Calvinistæ, quando sui Caluini circumferunt venerabundo gestu imagines? An cum ad eius etiam nomen, pijs execrandum, ministri nefarij istius infoelicis gregis seductores, pileum reuerentiæ causâ leuant? Equidem quò istorum nouatorum mores magis, magisq; subinde animi causa contemplor, ne desit quod aduersus impios istos Theomachos mentem hanc ad virtutes acuat, vt in fide Christi ipsa & persitet cōstantior, & istos infoelices magis miseratæ Deum ardentius simul & frequentius pro ipsorum respiscentia oret: hoc expressius sese viris cordatis ardeliones, minusq; prouidos deformatores probare mihi videtur. Accusant nos Babylonici nouæ istius sacrilegæ Samariæ in montibus Gebennæ à nefarijs Pneumatomachis Pauli Samosateni discipulis, Vvilhel. Pharello, Vireto, & nescio quibus alijs præclaris quidem illis infoe-

Caluinistæ
nobis ido-
luni volunt
esse in pe-
store quod
ipsi colunt
in Marfu-
pio. & au-
ratis reclu-
dunt arcu-
lis.

infelicissimi Caluini, Bezae Vazani magistris edificatae cultores, quod idololatrae sumus Catholici, quia Crucis Dominicae figuram colimus; quod effigiem Christi Domini circumferimus, quod nomen Domini IESV honorificis exornamus picturis aut figuris, ad pietatem ac religiosam in primis reuerentiam spectatores exhortantibus.

Quod modo cum Iesuitae faciunt, immo ante istos plurimi ex plebe Christiana, culpam flagitiosam & teterrimam notam idololatrarum ab istis iniustam sustinere coguntur. Cuius nefarii criminis culpam sane pijs execrandam, si ab istis obiectam merito hac de causa sustinemus Catholici, viderit Beza, quibusnam sophisticis strophis, quarum contexendarum artificio inter plurimos nostri seculi Gorgias non est ignobilis, tuos miseros Geneuenses ab idololatriae reatu excuset, quod auream monetam hac cum inscriptione (Lux G. post tenebras, & altero in circulo, Geneua ciuitas) nomine Domini I E S V S in medio fulgentissimi Solis posito exornant.

Geneuenses
tuos coro-
natos no-
mine D.

I E S V S
insigniunt
in medio
fulgentis-
simi Solis:
quod quid
nam est al-
liud quam
imago D.
I E S V in
Sole.

O lucem Geneuen. post tenebras? de qua Deus ore D. Esaiæ clamat, Væ qui tenebras ponunt lucem? & lucem tenebras? Si Domini Christi, aut Sanctorum imagines facere, siue ad reuerentiam domi, aut in templo habere idololatria est Beza, aut Caluino, cur non, obsecro & figuram nominis Domini IESV reuerenter in medio fulgidissimi Solis collocare, & corona splendidissimi syderis ad illustrandam eius gloriam condecorare? Si imagines Christi & Sanctorum effigies sculpere, aut pingere idololatria nobis est, cur non & ipsis accusatoribus, dirisque fratrum criminatoribus, tales figuras aut calamo scribere, aut arte monetaria cudere? Denique si crux Dominica, aut Christi effigies de collo suspensa, siue honorificè in pectore, siue pileo gestata nobis idololatriæ crimen parit, an non & ista tam reuerenter in Solis medio fulgentissimo iubare splendentis imago diuini nominis in bursa delicatuli Caluini posita, aut opulentissimis sacrilegi Beza thesauris recondita erit idololatria? Atqui excipiet versutus

Beza,

Vocabula
& imagi-
nes vna &
eadem
sunt res:
quia idem
repræsen-
tant, &
menti sig-
nificant.

Beza, nos diuinum Domini Christi IESV nomen reuerenter habemus, ac religiosa effigie fulgidissimi Solis rotæ singularis honoris causa imponimus; vos Idolum facitis, dum humanas figuras vestris colendas proponitis. Nos quidem & diuinum D. IESV nomen reuerenter colimus, & sacrosanctas eius siue imagines, siue effigies in pretio habemus: sed vtrumque vna & eadem nobis res est ad mentes rudiorum pie instruendas, & memoriam iuuandam, piaque recordatione de agendis Deo gratijs admonendam. Cùm enim vtrūque tam imago, quàm vocabulum, siue nomen Domini IESV nobis aliud non sit, quàm signum externum, ad rem aliquam in eo latitantem humanæ menti demonstrandam, siue externa specie significandam, & animo representandam, eiusdem necessariò est venerationis, siue cultus, quod diuino Domini IESV signo menti humanae siue per vocem auribus, siue per imaginem oculis exhibito præstatur. Nam idem significant & animo repræsentant imago visibilis, & verbum, siue

Imagines Christi sunt monumenta beneficiorum Dei: vt & verba scripturæ, atque ipsum diuinum Domini IESV nomen.

Non magis idola sunt imagines, quàm voces: eundem significant, vnaque res sunt.

vocabulum auribus illatū, vnde vtrū-
que idolum est, aut neutrum.

Si Calvinistæ non sunt idololatræ,
vocabulum IESVS reuerenter audien-
do, aut nomen Domini IESVS sculp-
tum honorificè eudendo, & veneran-
ter colendo; multo minus Catholici
sumus idololatræ, imagines D. Christi
ad eundē finem & faciendo & seruādo.

Si enim rectè quod quæritur, candi-
de lector, expendas, atque penitius in-
spicias, idem vtroq; & vocabuli & ima-
ginis signo agi perspiciuè agnōscēs: ni-
mirū vt res vtroq; signo denotata, siue
repræsentata, nostro animo fiat nota.
Proinde si illicitum a deoq; idololatri-
cum est, imagines, siue Christi Domini
effigies facere, aut habere, eiusdem erit
criminis & vocabulum, eandem rem
animo repræsentans, siue significans,
honore pio afficere, ac in pretio aliquo
habere.

Quod si nomen Domini Iesu igitur
radijs solaribus exornatum sculpere
Caluinistis impunè licet aut eudere,
aut deniq; calamo scribere ac penicil-
lo depingere; quur nō, precor, liceat vi-

Idem agit
vocalulū
rei, quod
imago et
uldem.

Rerum sig-
na sunt &
voces &
imagines.

ris Christianis more suorum maiorum antiquissimo, puerum Iesum in medio splendidissimi Solis pingere, sculperere, aut describere? Quid enim aliud animo figura hæc significat? quid aliud obsecro repræsentat, cur idoli nomenclaturam hæc mereatur potius, quàm diuinum illud Domini Iesu nomē fulgidissimi Solis radijs illustratum?

Quod si quis rerum harum arbitris probatum fuerit, eandem esse in utroque idololatriæ rationem, ut de utroque tam imagine, quàm vocabulo, pari rationis momento aut asseratur, aut negetur, cur nam obsecro imaginem D. Virginis Mariæ, puerum I E S V M filium dilectissimum gestantis, Sole cinctam, radijsque solaribus honorificè admodum amictam execrandam, pijsque abominandam infano clamore declamat Beza Væzanus?

Puer Iesus
in medio
Solis non
magis est
idolum,
quàm no-
men D. Ie-
su in Sole
coronati
Geneuen.

Iam enim, nisi fallimur, euicimus, tam esse licitum Christianis venerandam pueri I E S V imaginem Solis radijs decoratâ in tabellis depingere, aut de ligno sculperere: quàm Calvinistis Geneuen. diuinum eius nomen Solis radio

radio cinctum auro incidere, aut arte monetaria cudere?

Cui imagini si & D. Virginis matris effigies accesserit, an ex legitimo venerationis cultu fiat è vestigio idololatrica? an non & quædam reuerentia, sed infinitis parasangis inferior debetur venerandæ, sanctissimæ Dei genitricis effigiei, qualis diuini nominis IESV imagini? Certè cum vtramque rem sacram hæc imago animo humano religiosa pietate exhibeat, si pueri D. IESV imago fulgidissimi Solis radio amicta idolum non est, neque D. Virginis matris Mariæ imago radijs solaribus in filij gratiam cincta, siue amicta, idolum esse nequit. Sed hæc absurdiora sunt, quàm que oratione fusiore apud prudentium lectorum aures sint exponenda; adsit modò æquus bonus rerum adeò similibus æstimator, cur magis nobis, nobis, inquam, Catholicis idolum sit crux Christi de pectore suspensa, quàm eadem Franciscis Bezzæ sacrilegi Parisijs pro venditis tot opulentissimis Ecclesiæ beneficijs coronatis incusa, aut Ducatulis nomen Domini

Alia veneratione debetur puero D. iesu, alia reuerentia B. Virgini matri solis iubare honestatis.

Crucis figura non magis est idolum in tabula pi-

ni Iesu splendidissimo fulgentis Solis
radio exornatum exhibentibus Gene-
ua impressa? An aliud, obsecro, idoli
pictum, aliud cufum? aliud papyro in-
scriptum, aliud auro inculptum? Ve-
rissimum igitur illud est, quod PP. in
Concil. 2. Niceno pijs suis Catholicis
venerandarum imaginum cultoribus
præscriperunt,

*Nam Deus est, quod Imago docet, sed nō Deus ipsa:
Hanc videas, sed mente colas, quod cernis in ipsa.*

Quos versus qui candido excipere
dignatur animo, nihil in pijs sanctorū
Martyrum, aut aliorum imaginibus
reperiet, quod meritō pium offendat
animum. Si qui circa eas irrepserit ali-
cubi abusus, aut superstitiosi cultus,
erunt vigilantia Pastorum ad diuinam
Concilij Tridentini normam corrigē-
di & abolenda. Porro hīc non fuerit in-
frugiferum, pijs lectoribus cōmemo-
rare, quib⁹ miraculis Deus Opt. dignat⁹
est suis cultoribus hoc seculo declara-
re, quā sibi gratus est pius veneran-
darum imaginum cultus. Anno illo
Goessaico 66. cū per Belgium passim
Iconoclastæ in venerandas sanctorum
ima-

ta, quam
cusa in co-
ronatis
Gallicis
quos Beza
tanto nu-
mero suis
pro vendi-
tis benefi-
cijs corra-
fit Patisijs
anno 42.

Vide Apo-
log. nostrū
ad Germa-
nos tom. 2.
cap. 11.

Anno 66.
Bulciducis

imagines deservirent, Bulciducis accidit, quosdam D. Antonij imaginem gladijs, ascia, & bipennibus in frustra concidere, vt incendio via publica abolerent, verum quid accidit, non sanè impunè tulere impij, euestigio namq; illa peste, quã D. Antonij iã olim appellamus Christiani (quòd illi depellendæ sint eius, apud Deum pij experti sæpe patronum) corripuntur totoq; vtriusque corpore instar granorũ piperis, pestilens ille ignis ebullit: domũ sese recipiunt infœlices, quorũ plaga socij deterriti, rogũ deserunt trepidi. Tã atroci atq; voraci consumebantur miseri totum per corpus incendio, vt postridie impiã efflarint animam, & funesta reliquerint cadavera variorũ colorũ stigmatib⁹, ceruleis, prasinis atris insignita. Istud tã est tota vicinia notũ, vt plurimos huius rei non solum audierim⁹ concorditer historiam ad viuũ depingentes, additis etiã tã sacrilegorũ, quã familiarium nominibus: sed publici etiã viderimus Notarij fide nõ indigni neq; obscuri testimoniũ. Sed horribilius est, quod anno 76. in Gallijs vsu venisse scribunt,

scribunt, cuius talem historiam Parisijs impressam vidimus, quæ hîc ruditer est transfusa.

Anno Domini 1576. 21. Iunij dū Dux Alenſonius frater Regis Franciæ eſſet Anno 76.
in Gallijs.
in vrbe Caſtillon, & excubiæ pedestriū copiarum in villa, quæ dicitur Soulci, à dicta Ciuitate vno plus minus miliari distāte, agerētur, tres milites malè feriatî deprehēderūt præ foribus tēpli imaginē B. Antonij in petra erectā, ac post multa scādala, ludibria & diçteria in eā cōgesta, caput quidem imaginis galea, manus verò armarūt hallebardia, talia cū execrādîs blasphemijs euomētes, tu, si quid vales, si qua tibi potestas, in præsentiarū nunc eā demonstra cōtra nos, ac te defende. Quo dicto suis armis imaginē impetunt multis içtibus. Quibus nō contenti, vnus eorū bis, aut ter displosa bombardâ, imaginem illā oppugnare aggreditur, ac eius faciē intermentū & inferius labrū iaculatus globulo tormētario lacerat sacrilegus. At nō impunè. Nā eodē momēto ille impi⁹ magno eiulatu exclamās, horridum que eiulans, totus, inquit, ardeo, totus combu-

comburo, statimque prolabitur mortuus in terram. In cuius facie eodem loco, vbi imaginem globo violarat, vice reddita ignis scelerum vindex, qui totum inde os replebat, velut via facta erumpens perluxit eum deuorans, etiam cum iam miseram exhalasset animam. Secundus autem non minus sentiens Dei omnipotentis manum, exclamat quoque, ignis vim se ferre non posse, volensque intestina tormenta per aquam effugere, in torrentem proximum præcepit insilire; nec Dei tam præsentiam effugit. nam statim aquis submersus & suffocatus interiit.

Porro tertius cernens suorum miserabilem exitum sui, impositus ac totus exanimis humi affligitur, ac deportatus in proximam domum, totus feruentissimis febribus æstuabat, adeoque violentis, vt miserum de se spectaculum omnibus exhiberet. Cuius miseria permoti cognati, amici maximè & commilitones Catholici, ad templum velut ad asylum confugere, Deo Patri (sacerdote perquisito) sacrificium mediatoris solemniter cantu coram imagine B.

Antonij immolare, ac vnanimiter ca-
 teruatim proruentes tam milites, quã
 dicti loci incolæ, Deum summa animi
 deuotione pro miseri fratris salute cõ-
 precari, postque sacrificium, & multas
 preces afflictum inuisere, præmissisque
 multis alijs orationibus aquam ei be-
 nedictam sacerdos aspergebat. Euesti-
 gio ille miser, sibi redditus crimen ag-
 noscit, Dei misericordiam inclamat, ac
 manus tendens in cœlum humilibus
 ac magnis precibus suum errorem
 professus accusans, omnium depreca-
 tiones supplex ambit, vt pro ipso De-
 um clementiss interpellent. Nec defuit
 diuina misericordia: nam statim pristi-
 næ valetudini ac menti restituitur, ea-
 que etiamnum hodie fruitur. Hæc ve-
 raciter sub oculis plusquam trium mi-
 lium hominum palam gesta docent,
 quam reuerentiam venerandis Sancto-
 rum imaginibus debeamus. nam et si
 numen in illis nullum sit: tamen eorũ
 nobis refricans subinde memoriam,
 quos representant, ac ad gloriosa Dei
 in suis Sanctis opera collaudanda, eo-
 rumq; pia patrocinia imploranda, ple-
 rosq;

rosque Christianorum exstimulant.
 Quin & contumelia illata ipsis in Dei
 seruos, immò in communem Domi-
 num redundat. Qui hic aliquando etſi
 filere videatur, non tamen ſilebit ſem-
 per. Haëtenus ex libello illo anno 76.
 Pariſijs impreſſo apud Vvilhel. Mer-
 lin. Neque deſunt noſtratia ſigna, qui-
 bus ingratham DEVS ſibi veneranda-
 rum imaginum euerſionem fuit hoc
 ſeculo conteſtatus. Cum Hermannus
 Modét ſeditioſorum fax apud Haſſel-
 len. Hasbania: Leodien. nocte quadam
 bis ter in templum veniſſet, vt SS. ima-
 gines confringeret, fuit lucernarum
 lumen bis ter exſtinëtum: deniq; cum
 rogam immanem excitafſet, vt inie-
 ctas in eum SS. imagines exureret, fuit
 ille rogi inieëtis venerandis SS. imagi-
 nibus haud aliter ſubitò exſtinëtus, quã
 ſi copioſiſſimo fuiſſet imbre perſuſus.
 Ita quidem Deus Opt. ſacras imagi-
 nes & tutatus eſt, & alicubi vltus:
 quemadmodum fide digniſſimi viri
 nobis narrare, etiam ſeueriter ſub Dei
 iudicio admoniti non dubitarunt:
 quorum plura exempla ſuis temporibus

Anno 66.
 Haſſelt
 Leodien.

bus Ecclesiastica dabit historia. Sed nunc ad cætera, si Christo placet, Christianorum Idola contemplanda est transeundum.

In calumniam ab istis iterato diaboli gloriæ Sanctorum inuidi studio rapitur, quòd Sanctos Dei Apostolos & Martyres ad auxilium, siue ad comprecationem vocamus, vt nostris precibus accedant comprecatores. Miræ est, planeque pijs omnibus deploranda, & lachrymis deflenda istorum miserorum cæcitas (vt nunc illam diffimulemus blasphemiam, quòd amicos immò filios Dei cum CHRISTO viuentes & regnantes ore sacrilego audent cum Iuliano apostata impio appellare homines mortuos, cum D E V S noster sit non mortuorum, sed viuorum D E V S. Ioan. 3.) quod pium admodum Ecclesiæ Catholicæ opus, vnde ipsi & adiuentur salutariter, & si volent sanentur adeo, in Sathanicam vertunt calumniam. Cum enim hæc Sanctorum inuocatio exemplis orta sit Apostolicis, & perspicuis verbi DEI senti-

CAP. II.

Sanctorum
inuocatio
non est
Idololatri-
ca;

Vide Apo- tentijs nitatur, liquidissimisque Or-
 loget. no thodoxorum, & eorum antiquissimo-
 strum & rum testimonijs fulciatur (quæ si forte
 Stromata. quis desideret, nostra ex Panoplia, ei-
 Unde cog- quisque Apologetico & Stromatibus
 noscant petat licebit) impia censerit nequit ab
 sancti vota ijs, qui saluum sibi nomen volunt
 nostra. Christianum. Nam Sanctos Dei ami-
 Sanctus agnus D- cos agnum Christum sequi docet di-
 ignus D- lucerna est. uina scriptura, quos ex illustrante illi-
 quem ille sequuntur. us pia reuelatione (quæ lucernæ typo
 Apoca. 12. in Apocalyp. notatur) nihil ignorare
 concorditer tradunt sancti scriptores,
 quod scire ipsorum, aut nostra interes-
 se queat: quemadmodum ex factò D.
 Moysis Christus Dominus Ioan. 5. de-
 monstrat, Est qui vos accusat apud Pa-
 trem meum Moyses. Iudæis incredulis
 Christus Dominus exprobrat, quod
 D. Moyses facere non potest, nisi nota
 ipsi esset suorum contribulium perfidi-
 dia, & obstinata in Christum Dei fili-
 um tot miraculis planè diuinis illustrè
 infidelitatis voluntas; nolens cum pro
 Messia vero agnoscere; quem iuxta
 Prophetarum oracula misit cœlestis
 pater. Quod si ante redapertum cœli
 norat

Ab exem-
 plo D.
 Moysis qui
 Iudæorum
 negotium
 apud Deū
 agit.
 Ioan. 5.

A minori:

norat Moyses, quanto nunc illustrius dolendum suæ Judaicæ gentis statum habet perspectum? Non enim quenquam viuere, opinor, adeo impium qui non maiorem Sanctorum esse gloriam cum agentium: ubi uentium. . . indies expectabant Dei gloriam: quæ ipsos per Christi sanguinem noui Testamenti è carcere, in quo non erat aqua, iuxta Prophetæ Zach. 9. miraculum educeret, atque in cœlestem patriam tandem beatos perduceret.

Proinde maligni fuerit, immò inuidi planè ingenij, plus tribuere D. Moyfi in limbo adhuc agenti, quàm Sanctis Apostolis, & Christi martyribus, qui iuxta Christi promissum nunc cum ipso apud patrem in cœlis viuunt beati. Hi suam plenam expectantes fœlicitatem, quæ citra corpus in terris reliquū perfectæ esse nequit, (cùm diuinum accipiant responsum ut sustineant, donec impleatur numerus fratrum suorum. Apocap. 12.) proculdubio, quia ex salute fratrum saluandorum sua propedi-

em perficietur salus, optataque finis
soluetur numeris foelicitas, hoc ar-
tius pro eis orant, quò ampliore em-
ex beato illorum cõsortio, sicuti de
secunda beatitudinis celestis stola co-
pctant beatitudinem.

solum ex ~~piiorum~~ fratrum votatione
posita statu, sed ex ar-
latione sibi habeant nota & ~~per~~ de-
(quod D. Augustinus de cura pro mor-
tuis cap. 14. exponit fusius & luculentius)
inuidi fuerit hominis tantum sibi
inuidere, atq; malignè amoliri patrocini-
niũ; quod totũ ubiq; & ab ipsis Ecclesie
Apostolicæ vsq; cunabilis vsitarum vi-
det frequentare, pijsq; Litanijs ambire
populum Christianum.

soꝝyñ &
affectus
paternus
Apostolo-
rum in lu-
os discipu-
los Rom.
& alios nõ
illis perit.
D. Cypria-
nus rogat
D. Coine.

Huc facit quòd naturalis illa soꝝyñ
affectusq; paternus, quem erga suos in
Christo & fratres, & filios, & discipulos
sancti Apostoli & DD. Martyres ge-
runt, ipsis cum Christo regnantibus
non perit; non pijs fibris eripitur; nõ
dum cordibus mira in homines beno-
uolentia flagrantib⁹ emoritur: sed con-
ad comprecandum, & pro nobis sup-
plicat

plicandum extimulat. Vnde & D. Cornelio D. Cyprianus aurea illa simul & postrema ad ipsum epistola mutua sui apud Dominum post decursum instantis agonis stadium memoriam commendans, Memores nostri inuicem firmus (inquit) concordēs atque vnanimēs, vtrobique pro nobis semper oramus, pressuras, & angustias mutua charitate releuemus: & si quis isthinc nostrum prior diuinæ dignationis celeritate præcesserit, perseueret apud Dominū nostra dilectio, pro fratribus & sororibus nostris, apud misericordiam Patris non cesset oratio. Eundem affectum pietatis & ceteris manere Sanctis lib. de mortalit. docet clariss. Frequens nos illic turba desiderat, iam de sua immortalitate secura, & adhuc de nostra incolumitate sollicita. Sic & D. August. de suo sensit Nebridio ex hac statione ad cœlestis brauij coronam euocato. Non sic beatæ illius immortalitatis fonte inebriatur Nebridius (inquit) vt nostri obliuiscatur. Plura testimonia qui desiderat, nostram consulat Pano-
pliam & Apologeticum.

lium vt
post mor-
tem me-
minerit sui
apud Chri-
stum.

August. lib.
Confess.

Sanctis tri-
buit me-
moriam &
pium affe-
ctum in su-
perstitibus.

Quem pium in suos fratres & collegas affectum cum tanti viri, & inter Orthodoxos Patres, etiam aduersariorum præiudicio, principem facile locum obtinentes cum in Sanctis Dei hominibus cum Christo regnantibus agnoscant, & ipsos pro se hoc in exilio agentibus esse sollicitos, immò pro se Domino Christo supplicantes, sibi non possunt non persuadere, Sanctis piorum votorum & istarum ad comprecationem orationum esse conscios: quod ipsos pro se facere ambigere non possunt. Proinde ex hac indubitata Ecclesiæ Catholice doctrina verbo Dei nixa, & Orthodoxorum Patrum testimonijs constabilita, nimirum Sanctos non modò pro nobis, nostraque salute esse sollicitos: sed orare quoque, adeoque piorum nostrorum votorum esse conscios, orta, immò continuata est Sanctorum cum Christo regnantium inuocatio. Nam eius originem si quis sedulo peruestiget, agnoscat ex pijs veterum Patriarcharum & Prophetarum exemplis in Christianam promanasse Ecclesiam: quod & D. Chrysostomus

Ex certò
persuasa
sanctorum
erga nos
solicitudi
ne ortus
est sanctos
inuocand
apud pios
Dei cultores
situs.

ex Danielis Oratione cap. II. haud futi-
liter colligit. Quod eo certius pijs ha-
bendum est, quòd Iudæi in hunc vsque
diem nobis concorditer nostros inuo-
cant Patriarchas, Abraham, Isaac & Ia-
cob: quemadmodum ætate Apostolo-
rum, illum epulonem fecisse Christus
testatur, quæ de re Antonius Margari-
ta ex Iudæo semichristianus apud Lip-
sen. factus, lib. de Iudæorum ceremoni-
is fusius, suos imprudens refutans ma-
gistros Lutheranos, Iudæis magis im-
pios. Ad hæc non leuiter hanc piã
corroborat doctrinam argumentum
illud, quod ex Diui Pauli moribus du-
citur: qui non rarò suos fratres preca-
tur, vt pro se orent; sicuti Epistolæ ad
Romanos, ad Hebræos, ad Philippen.
aliæque liquidò contestantur.

Christus
docet Iu-
dæos olim
suos inuo-
casse San-
ctos.

Quod si D. Paulus à fratribus postu-
lauerit, cur non, obsecro, & nos hodie
ab eodem pari iure postulemus, vt no-
stras adiuuans preces vnà nobiscum
precetur vt saluemur? An non mutuã
fratribus pro se olim affliçto & calami-
toso Deum rogantibus reddiderit vi-
cem? At quænam isthæc fuerit inuida

A D. Pauli
exemplo.

eius ingratitude? An nostri nō mouea-
tur modò cōmiseratione? Atqui illam
cōdolentiā, siue mutuā mēbrorū cor-
poris Christi, etiā post misellā istā vitā,
permanere sympathiam, dudū fuit de-
mōstratū. An nostros ignorat forte la-
bores & calamitates; atqui hāc rerū no-
strarū cognitionē vel D Moysen etiam
ante redapertū cœlū in limbo habuisse
docet Christus. Ioan. 5. Ex his verbi

A minori.

**A præjudi-
cio magi-
strorum
istius noui
Euangelij.**

Dei oraculis tā planis, tā perspicuis, si-
milibusq; orthodoxorū Patrū liquidif-
simis sententijs & Bucerus, & Oecolā-
padius, ipseq; adeo Lutherus firmiter
psuasum sibi scriptis suis testatur, inuo-
cationē Sanctorū piā esse, neq; Dei ver-
bo aduersari, tantū abest, vt supstitiosā,
nedū idololatricā dixerint (quod Lu-
therus disertè admonet epistola ad su-
um palatinū) quādo ad auxiliū religio-
sā, inquit, oratione inuocantur, quē ad-
modū manifestissimis ipsorū verbis de-
monstrauim⁹ Apologet. nostri ad Ger-
manos pro Ecclesiarū concordia lib. 1.

**Vide istorū
testimonia
in Apolo-
get. nostro**

**Miraculis
non desi-
nit Deus
confirma-**

Cæterū hāc piā Sanctorū inuocatio-
nē nostris à maiorib⁹ tot per secula to-
to orbe concorditer iuxta Dei verbum
tradi-

traditā, vt Deus Christianis cōfirmaret
 perpetuā, nō desijt quibusdā signis alicu-
 bi vel hoc seculo declarare, sibi esse lō-
 gē gratissimam. Sicuti enim diuinā in
 animas baptizatorum vim S. Baptismi
 corporalibus quotidie nō desinit pijs
 declarare miraculis, quādo pueri Cal-
 uinistarū, aut Anabaptistarū, omniūq;
 Baptismo Christi nō legitimē vtentiū
 emortui nō more nostrorū rigēt, nō le-
 ctio 12. 4. immortalitatē beatę resurre-
 argumentū p̄ Baptismo expectatę
 emollescūt, & instar lintei sed maridi
 Ita quantū matrib⁹ puerperio laboran-
 tib⁹ pia profit illa hacten⁹ parturiētib⁹
 vsitata B. virginis matris ad faciliorē
 mul & foeliciores partu, vno profuerit
 demonstraſſe huius ætatis exemplo.

Quādo ad solatiū puerperarū pię cō-
 ueniūt matronæ Christianæ, solent de
 more laudatissimo coram imagine D.
 virginis inuiolatę matris Marię Chri-
 stū gestantis honoris simul & inuoca-
 tionis gratia cādelā in fidei suę, lucisq;
 animorū symbolū accēdere, vt suis pre-
 cibus Deū puerperę faciant propitiū,

re piā
 Sanctorū
 inuocati-
 onem sibi
 gratissimā.
 Baptismi
 admiran-
 da miracu-
 la in cor-
 pora pue-
 rorum ba-
 ptizatorū.
 Puerperas
 recte D.
 Virginem
 matrem
 inuocari
 testantur
 miracula
 huius æt-
 atis.

ne aut abortiant, aut infœliciter pari-
 ant. Contigit annis superiorib⁹, quan-
 dam mihi notissimam (quæ & matris
 suæ nomine iam pridem non audiebat
 benè in causâ Religionis) puerperio
 laborare, conuocantur cognatæ, affi-
 nes, & vicinæ, vt de more Hollandico
 fieri solet. Vrgentibus puerperij dolo-
 ribus, candelam imagini B. Mariæ vt so-
 let, à quadam cognatarum accendi-
 Puerpera sui veneni, quæ in illam
 facta laborabat, quæ candelam D.
 cœpit excar-
 Mariæ cenderat, exclamans subinde
 tollendam esse; neque se ferre posse ho-
 norem illum imagini fieri, qui Deo
 debebatur. Vbi exclamare misera non
 desinit, inuicem dolores sensim acerbio-
 res, puerumque tandem enixa est ita
 miserum, vt frustulatim in lucem fue-
 rit editus (quemadmodum mihi ocu-
 lata testis narrauit) incredibilib⁹ impiæ
 matris cruciatibus & intollerândis tor-
 mentis. Neque sanè à fide alienum vi-
 deri homini Christiano debet, B. Mari-
 am sine dolore puerperam, sine mœ-
 rore matrem, sine corruptione virgi-
 nem

nem, religiosè ad auxilium de more in-
uocatam, puerperis singulari solatio
succurrere. Audire namque olim me-
mini à quodam viro eximio ac fide
dignissimo historiã, huic loco si refe-
ratur non alienam: quam nec pijs in-
gratam futuram confido.

Contigit ad portas Amsterdamen-
ses ante annos ferè 18. venisse aliquot
fœminas illorum erronum & argyra-
rum, quos Germani *Zigheiners* / nos
vulgò *Aegyptios* vocam^{us}, cum in do-
mos illa nocte in suburbano non reci-
perentur propter rapacitatem, in vici-
num portis horreum, quod illic *den*
Goorenbergh / à frugibus sub dio in a-
ceruos sublimes collocatis, dicunt, se-
cedunt pernôctaturæ.

Quædam illarum puerperij dolori-
bus cum premeretur, prodijt ex antro
sœcia quæ arreptis scopis circum, hor-
reum illud cursitat, & humum verrens
cantillabat, *Her in Maria? Her in Ma-*
ria / quasi B. Mariam ad auxilium labo-
ranti puerperæ inuocans: vbi verò illa
enixa esset, mox, quam dixi, sœcia ite-
rum de horreo prodijt, iterû arreptis
scopis

Fœminæ
temi paga-
ne D. Vir-
ginem pu-
erperij tē-
pore ex re-
liquijs
Christia-
nismi solēt
inuocare
non sine
fructu pu-
erperarum

scopis circumcurſitat cantillans, *Her auß Maria/ Her auß Maria/* quaſi eius opem non amplius deſiderans, cuius beneficio in lucē foeliciter nunc prodijſſet partus.

Quod nunc ſecundo loco recitabitur, longe eſt horribilius, ſed ita vindex Dei ira eſſagitauit. Motibus illis anno Gœſſeorū 66. vix dum exortis, muliercula quædā oppido Hollandiæ *Aspera* parturire cœpit, cōuenere vicina atq; cognata, vbi illa eniteretur difficilius, & grauiffimè nō minus quā periculoſiffimè laboraret, vna circūſtantiū pio ex more puerperā admonet, vt D. Virginem inuocaret auxiliatricē. Cui illa, quid mihi iſtam, inquit, dicis ſcroſam? erat namq; inſœlix Anabapriſtarū delirijs capta, qui ſupra oēs ferè diuos vnā illā Sanctōrū Sanctā Deiparā virginem Mariam execrantur, oderuntq; inſenſuus. Verūm quidnam acciderit, accipe. Pro maledicti blaſphemia, fuit & Dei plaga: qua nefariam ſuæ matris vindicauit contumeliam. Actutum enim illa miſera, quæ ſacroſanctam virginem Dei genitricem Mariam impuræ ſuis nomine

Anno 66.
in oppido
Aspera iuxta
Gorconium.

Suculas
parit tæ-
mina Hol-
landica,
quæ B. vir-
ginem in
puerperio
ſuam &
ſcroſam
blaſphe-
mauit.

nomine blasphemarat, nigellas aliquot in lucem edidit, sed emortuas fuculas, nunc domestica quædam, nobisque notissima hanc in rem confirmandâ profuerit de promere exēpla.

Cùm me puerum (ne domestica Dei Opt. nostram in familiâ collata ingrato prætereamus silentio). grauis gingivarū corripuisset dolor, pia mater mea (cui cū parentibus omnib⁹ Deū precor quotidie propitiū) meis cruciatibus afflictā mei liberandi à malis causā D. Apolloniæ votū fecit, diemq; ieiunio sese coliturā pmisit. ego me illius precibus liberatū doloribus memini: atq; occurrente D. Apollonia festo, me matrem scio admonuisse, ob acceptū per intercessionē Diuæ beneficiū, Deo esse ieiunādū, votūq; soluedū. Illa abblādiēs puerili voto, ieiuniū, fili, inquit illa, in aliū differem⁹ diē, quia sunt carniualia siue, vti vulgus appellat, carnis priuiū. Certè cūm me⁹ frater German⁹ Hadrian⁹ Lindan⁹ Prætor Hagen. in cunis laboraret ex pede sinistro, ac mater vereretur, ne qd incōmodi, aut aliqd claudicationis contraheret, illa mox à chi-

Vota piō-
rū ad San-
ctorum
suffragia
impetra-
dam nunc,
vti & olim,
efficacia,
quod do-
mesticis
declaratur
miraculis
in familia
Lindano-
rum.

rurgo

rurgo periculi admonita, votum Deo obtulit, rogans vt intercessionem Diui Machuti, qui in Ecclesia Traiecten. ad Rhenum solet talibus in periculis ad auxilium & comprecationem implorari, puer malo liberaretur, iuit, vota obtulit, redijt, filium reuersa domum sanatum repperit, ac nos letissimo fuisse perfusos eius redeuntis gaudio commemorari.

Vnum illud ingratae obliuioni tradere mihi foret religio, quod ex religiosa meorum parentum pietate mihi puero ex singulari B. Huberti patrocini-
nio & certo praesidio accidisse vicini nostri meminerunt non pauci. Rabidum agitabant canem ciues Dordraceni, qui per compita obuios suo venenato morsu momorderat. Ille persecutorum plagas, lapides & clauas fugiens aedes paternas transcurrebat.

D. Huberti
praesidium
aduersus
rabidam
canem
puello
Vvilfeldt
Lindano
fuit saluti.

Quotquot illum accursitantem, turbamque insequentem videbant aufugerunt. Ego platea publica meis cum aequalibus ludens periculi ignarus perstiti, pueriliter admirans tantam hominum turbam accurrere armatam, acclamant,

clamant discedam de via. Verùm priusquam ego me subtrahere potui, ille ore rabido frendens, capite in terram pendulo, flammantibus instar lampadum oculis, exerta lingua spumans, caput agitās, iuxta me innoxius transijt, tota spectantium corona obstupescente, quòd me obuium, & tam vicinum intactum prætercurreret: cùm alijs aliquot occurrentibus suum virus venenato morfu infudisset.

Domum reuersus audiui parentes Deo gratias immortales agētes, quòd me D. Huberti tutela & precibus malo tam præsentis eripuisset. Nam ob similia pericula euitanda, quæ tunc temporis non erant infrequentia, licet nunc Deus similia euenire certo suo consilio non patitur, curarat pia mater nos, totamque nostram familiam fraternitati B. Huberti inscribendos. Vnde quotannis cùm sacræ ac venerandæ illius reliquæ illuc de more adferebantur, solet oblationem facere, atque imaginem eius depictam contactu S. reliquiarum sanctificatam honesto loco per ædes colere: quæ res improbis

K quorun-

quorundam, rebus sacris suum adque-
stum irreligiosè abutentium morib⁹,
vti & D. Antonij, D. Cornelij, D. Her-
metis, D. Quirini, & aliorum Sancto-
rum nunc abiit in dissuetudinem, cu-
ius tamen vt origo sanctissimum ha-
bet institutum: ita & effectus varijs ex-
emplis posset demonstrari, plurimis
fuisse saluberrimus.

Huius autem generis similia in ali-
um aptius reponantur locum, quando
de miraculis nostri seculi dabitur scri-
bendi ocium, si Deus voluerit: quo-
rum exempla nec pauca, nec leuia iam-
dudum varijs ex Prouincijs habemus
collecta.

Sed iam ad sacrificium Christianum
accedamus, an meritò Baalitici cultus
(vti blasphemare istos non pudet) ido-
lum dicatur?

CAP. III.
Sacrifici-
um Chri-
stianum
Missa di-
ctum nihil
habet cul-
tus idolo-
latrici.

Qui sacrificium Christianum Lati-
nis Missa, à dimissa Dei plebe ac data
missione, abeundique facultate di-
ctum inter Idola temere accensere au-
dent, equidem apud animum meum
non infrequenter mirari solco, an sa-
ni, nedum Christiani homines nomen

tueri

tueri queat. Certè vt manifesta furoris
 labe non caret, myſteria tam concordi
 conſenſu toti vbique & ſemper à Chri-
 ſtianorum memoria populo Chriſtia-
 no tradita reſpuere, reiicere, & concul-
 care: ita imperitiæ ſummæ eſt, arro-
 gantiæq; cyclopicæ, audere tot liquidis
 ſanctiſſimorum omnium Orthodo-
 xorum Patrum teſtimonijs rabioſa cū
 peruicacia refragari. In hac rabidiſſima
 omnium Sathanæ Chriſtianum ſacri-
 ficium hoſtiliter admodum oppugnā-
 tis acie, Calviniſtæ principem locum
 facilè tenent: quibus ſuccenturiaturi
 accedunt fraterenli Anabaptiſtæ, ab-
 ominando illo Sathanico Collegio
 digniſſima ſoboles, & idonea miri-
 ficè ad cumulandam Antichriſtia-
 nam impietatem ſocietas. Neque
 mirum videbitur, Calviniſtas illo in-
 ſaniæ proſus Antichriſtianæ prolap-
 ſos, qui priorem ipſorum furorem,
 quo corpus D O M I N I myſterijs
 Chriſtianis negant præſens, cogita-
 rit. Certè ſi in ceremonijs Chriſtiano-
 rum (vt hoc tremendum vel angelis

Caluiniſta-
 rum cum
 Anabapti-
 ſtis ſyncre-
 tiſmus in
 articulo
 eucharis-
 tiæ, & ſa-
 crificij &
 neceſſarij
 pueris Ba-
 ptiſmi.

Miſſa verè
 idolum
 fuerit, ſi
 corpus Do-
 mini Chri-
 ſti non ha-
 bet præ-
 ſens.

sacrificium appellat D. Hieronymus Comment. in cap. 2. Malachiæ) corpus Domini nostri Iesu Christi verè, atque vt nunc loqui cogūt aduersarij, sophisticis suis insidijs simplici nostræ fidei fraudem molientes, realiter non est præsens, rectè idolum nostra Catholicorum dicatur Missa. Atqui hoc negare, vno verbo est non modò Patres nostræ Orthodoxæ Religionis ad vnum omnes falsæ adeoque ter sacrilegæ perfidiæ infimulare: sed ipsum etiam Christum Dominum mendacem velle facere; qui disertis asserens verbis suis Apostolis, & nobis sese suum corpus, quod erat crucifigendum, dare ad manducandum, & sanguinem, qui effundendus erat, ad bibendum, suum non dat corpus: sed iuxta istos noui & à Christianorum memoria inauditi Euāgelij magistros autodidactous, & à se ipsos vt natos, ita & doctos, aut sui corporis absentis Symbolum, signum, efficaciam, aut nescio quam figuram, inanemque absentis carnis vmbra, vanamque sui sanguinis laruam. Istud furiosum dogma copiosius refutare, huius

Quanta
impietate
scateat
impij Cal-
uini do-
ctrina de
Euchari-
stia.

ius non est loci: quod viri nostræ ætatis doctissimi plurimis scriptis elaboratissimis doctè non minus, quam solidè, adeoque perspicuè omnibus (qui modò verum videre volunt) demonstrant, argumentisque insolubilibus, prorsusque irrefragabilibus auitè fidei, eidemque Apostolicæ traditioni consentaneè constabilierunt. Hoc igitur posito, nimirum esse ex fide nostra, & (quod ait D. Hilarius) ex D. Salvatoris Christi professione ac testimonio verum Domini Corpus in S. Eucharistia præsens, verequè illis mysticis panis & vini speciebus vi diuina, operationeq; Spiritus Sancti contentum, omnem phanicam superat insaniam, velle nunc hoc sacrificiū Christianis à Christo Domino tam disertis verbis ad offerendum Deo Patri in sui memoriam relictum & institutum, sacrilegè imsimulare, Sathanicoque furore impiæ accusare idololatriæ. Quando diuinos illos Prophetas consulo, quos Deus Opt. nobis Christianis relictos voluit ad Religionis Christianæ patrocinium simul & inuictum præsidium,

Vide D.
Hilarium
de Trini-
tate.

Sacrificiū
Christianæ
Ecclesiæ
D. D. Pro-
phetæ ad-
umbrarūt
suis verbis.

obstupescere equidem satis nequeo, ubi homines in sacris literis versatos hac de re ambigere video. D. Esaias altare in medio Aegypti ædificandū Domino Christo pronunciat cap. 37. Accedit ei suffragator Malachias, qui voce diuina reprobans, abolenſque vniuersas Mosaici sacerdotij hostias, vnam prædicit inter gentes, siue illos, qui ex paganismo idololatrigo ad veri Dei Religionem per Christum eiusque Apostolos essent conuersi, nouam nomini eius & mundam offerrent hostiam, idque non vno, aut altero loco, sed toto, inquit, terrarum orbe.

Quod D. Malachiaꝝ oraculum cum PP. Orthodoxi ad vnum omnes (quos per longo catalogo in Panoplia & Apologetico citatos videat qui desiderat) consentanea voce, vnoque ore interpretentur de hoc sacrificio in cœna à Christo Domino instituto (quod Græci Liturgiam ab Apostolis, teste D. Luca 13. cap. Actorum dictam, siue Apolyſin, Latini hanc vocem imitati Missam dixerunt, quasi populi post peractum de more Apostolico sacrificium

Missam
Latini vt
Græci
Apolyſin
dimissio-
nē post sa-
crificium
vocarunt
vocaculo
Religionis
Christiano
proprio.
Apostoli
appellant
Missam. vt
rē Litur-
giæ: qua
est annuum
Græci vo-
cant.

cium dimissionem) satis superque nobis Catholicis est hoc in consensu totius Ecclesiæ tam Græcæ, quàm Latinæ, Syriacæ atque Aegyptiacæ præsidij, ne apud homines non motæ mentis merito accusemur idololatriæ.

Nunc in medium veniat Idololum, quod aduersarij apud Catholicos nungantur in ciborum delectu, in ouorū, carniūque abstinentia collocatum.

Sunt inter Euangelicos, qui eò dementiæ prolapsi deprehenduntur, vt Ecclesiam de idololatria non dubitent accusare, grauiterque ad eò criminari, quod certis ciborum aliquot generibus stas non vtatur diebus, puta quòd ouis & carnibus per Quadagesimam abstinet. Sicuti & alijs aliquot temporibus, potiss. sexta feria, & Sabbatho. Siquidem omnia volunt esse Christianis libera, omnia semper licita, gratiam CHRISTI, quod ait Diuus Apostolus Iudas transfereutes in luxuriam. Sed quanto pe-

rè isti à vera Euangelica libertate aberrant, inde liqueat quòd Diuus Paulus pronunciat, regnum DEI non

CAP. IIII.
Ciborum
delectum
longissimè
à supersti-
tione apud
Catholicos
nedum ab
Idololatria
abesse.

esse escam & potum : sed iustitiam , & pacem , & gaudium Spiritus sancti. Neque enim Christiani in piscium esu collocant sanctimoniam : sed in domandis carnis nostræ cupiditatibus , & refrænantis nostræ voluntatis carnalis affectibus pravis , atque Dei mandato nõ morigeris. Stolidi enim capitis est, existimare Christianos illis Dei donis, carne eius, & vino abstinere quasi impuris & abominandis : quod est Manichæorum delirium ; quibus anathema dicimus : sed quòd à delicijs & oblectamentis , aut cibis carni gratioribus , & libidinem fouentibus, siue illecebrosis insitæque contra mentem rebellionis fomenta præbentibus abstinemus, non nisi virtutis acquirendæ , conseruandæ atque augendæ sit exercitio ; atque laudando veræ in Deum pietatis promovendæ, ac propagandæ atque tuendæ studio : vt mens inuictò salutaris abstinentiæ præsidio adiuta, indomitam, petulcam & effrenem, adeoq; rebellem animæ subijciat carnem, quò suo Deo Christo seruiat purius, facilius, expeditius simul & obsequentius. Porro quanto-

quantoperè animam ad cœlestem illius perpetuæ contra carnem luctæ victoriam iuuet sobrietas, vini abstinentia, & deliciarum, oblectamentorum, licitarumque voluptatum simul & carniū carentia, nemo non in se facile, qui verum dicere volet, experitur: de quo quia diffusius in libris de Apostolico virginitatis atque cœlibatus voto differuimus, nunc illuc pios ablegamus lectores. Scitè admodum à Tertulliano dictum est, monstri fore simile, si cum Cerere & Baccho frigeret Venus. Quod sua pro astutia cùm iam pridem calleat Sathanas, quò suos discipulos in effrænationem proliciat venerem, eos & Cerere & Baccho bellè studet implere, atque ad crepitum vsque tam anteriorem, quàm posticum infarcire, vt Idolo suo Astaroth (quod Venerem fuisse docti viri perantiqui asserunt) sacra faciant incesta, & parum pura. Cui⁹ idololatrię suę cùm permultos hodie inueniat studiosos, in odium eisdem excitat abstinentiæ atque omnis moderationis, omniumque ieiuniorum ab Ecclesia Christi domandæ

Vide lib.
V. de virginitatis & apostolici cœlibatus voto *Lin-*
dant.

Ne frigeat Venus, Bacchum & Cererē colunt nostri aduerſarij ieiunia irridēt: quæ animarū ſunt & medicamenta & adiuuēta contra luctam rebellis carnis.

carnis atque ſpiritui magiſtro ſubigen-
 dæ agendæq; pœnitentiæ gratia inſti-
 tutorum. Quæ ipſa remedia à Dei Spi-
 ritu ſemper ad illā diuinā animæ cōtra
 ſuum corpus luctæ victoriā obtinendā
 oſtenſa, qui pijs cum Patribus Deo gra-
 tis, Chriſtiq; ſpiritu præditis volet ſibi
 in auxiliū adhibere, mirū ni facilè craſ-
 ſas illas nō minus, quàm impuras cor-
 poreas, vereq; beluinas vincat volupta-
 tes, quas irrefrænata & immoderata
 edendi atq; potitandi libido alit, & ho-
 mini exitialiter fouet; niſi moderatrix
 ratio ex fidei Chriſtianæ præſcripto
 perſuadeat, vitam eſſe pijs ſubinde ab-
 ſtinentijs repurgandam, atq; auerrun-
 candam ſimul & refrænandam. Qua in
 re ſanctiſſima & pijs Dei filijs omni
 ſemper tempore vſitata (vt DD. Eliæ,
 Ioannis Baptiſtæ atq; Pauli, Nazareo-
 rum & Rechabitarum exempla eui-
 cunt) qui Catholicos idololatriam fa-
 cere criminatur, abſurdior eſt, quā vt
 pluribus rationibus ſit redarguendus:
 magis ſtagro quā verbis caſtigatorijs
 habens opus; vtpote non tam mentis
 inops, quàm ſenſus cum beluis com-
 munis

munis egenus.

Sicut superius caput de abſtinentia, CAP. V.
 pijsque ieiunijs diabolus in calumni- Non eſt
 am rapit & carnales homines carnali- idololatrias
 um deliciarum amantes contra Eccle- qui à con-
 ſiam ad pias abſtinentias adhortantem iugio ab-
 incitat, ita & coniugium in medium ſtinent
 adducit infanis criminationibus exa- apud Ca-
 gitaturus, quaſi in contemptum eius tholicos.
 quidam, ac velut impuri, ſiue abomi-
 nandi ab vxoribus abſtineant. Eos er-
 go qui blandas coniugij voluptates
 Chriſti cauſa contemnunt, criminari
 non deſinit, quaſi de illorum ſint ido-
 lolatrarum grege, qui ſecundum dæ-
 moniorū doctrinas prohibēt nubere.
 Quam Paulinam doctrinam qui ſibi
 non ſatis perſpectam habent, opinan-
 tur Catholicos à coniugijs abſtinentes
 prohibere nuptias, qui eas approbant,
 quando legitimè contrahuntur, con-
 ſectis nuptialibus ſecundum SS. Cano-
 nes Eccleſiaſticos tabulis.

Quòd ſi non patitur Eccleſia Chri-
 ſti Sacerdotes, aut Monachos nup-
 tias contrahere, non ideo magis di-
 cenda eſt nuptias prohibere; quàm ſi
 non

Monachi
& sancti-
moniales
magis Deo
sunt obli-
gati, quàm
viro sua
vxoꝝ. Vnde
illis licita
esse neque
unt coniu-
gia.

non ferat patrem suam ducere filiam,
aut socrum suo nubere genero; aut vi-
rum, viuente priore vxore, alteram du-
cere. Sicut enim inter hos legitima nõ
sunt matrimonia, quòd gradus obfi-
stunt cognationis: Sic nec inter Mona-
chos & sanctimoniales potest esse ra-
tum coniugium, quòd isti magis sunt
Deo suis obligati votis, quàm vxor
marito.

Hæc Apostolica doctrina cùm sit
vel cæcis manifesta, mirum est, nunc
temporis diabolum ei tot hominum
myriades reddere potuisse infestas, quæ
aut nupturiunt, aut vna, alteraque non
contentæ vxorcula plurimas ambiunt,
aut saltem equorum admissariorum
more adhinniunt. Quæ res in dubio
est argumento, libidinem in plurimo-
rum huius seculi animo flagrare in-
temperanter admodum, atque immo-
deratissimè in corde exæstuarè, quod
illo cæco carpitur igni.

Cæterum quibus aduersarij sophis-
matibus conentur omnibus liberis
persuadere nuptias, longioris foret o-
peris, quàm vt hîc sit tractandum. Qui
cuius

eius tenetur desiderio, nostros libros quinque consulat, quos pro tuendo virginitatis atque Christiani coelibatus voto hisce annis superioribus scripsimus, pro Concilij Tridentini Canone statuendo.

Proinde nunc ad magnum illud Idololum (quod boantes, vereque bacchantes cothurno exclamant tragico Evangelici ad vnum omnes) accuratius considerandum accingamur, quod Romanum isti insani volunt esse Pontificem: quem & verum Antichristum, & abominandum illius Babylonicæ (pro nefariam impudentiam, vereque effrontem inuerecundiam lenonibus dignam) meretricis non dispudet dicere scortatorem, magnumque Idoli Baal sacerdotem.

Cum Christianæ concordie hostis ut infestus, ita indefessus Sathanas fratrum calumniator, siue diabolus merito dictus a tate D. Cypriani noua concitare moliretur Christiani corporis schismata, indefesso satagebat studio, ut Rom. Pontificem Cornelium illustrem admodum Christi Martyrem, in-

CAP. VI:

Rom. Pontificem an merito aduersarij Antichristum fugillent.

uictum

uictumque almæ veritatis testem suo
 Apostolico depelleret Throno, vt sub-
 lato (inquit D. Cyprian. epist. ad Corne-
 lium) nauclero, atrocius in naufragæ
 Christi nauiculæ tabulas grassaretur.
 Nouit enim sua pro veteratoria calli-
 ditate astutus ille Sathan, quàm om-
 nes sui conatus vt vt insani, vt vt imma-
 nes, & ab arte non tam Rhetorica, quã
 sophistica cum primis instructi frustra
 erūt, donec in terris iudex fuerit Chri-
 sti vice omnibus prepositus: cui homi-
 nes Christiani iustam controuersiarū
 dirimendam deferunt cum authorita-
 te solida definitionem, certam & ratã
 tribuunt determinationē. Hoc in Iudi-
 ce quia diabolus certã animo presen-
 tificat, indubiamque non modo sentit
 suæ in homines miseros suis erroribus
 & sacrilegis hæresibus à vero seductos
 tyrannidis calamitatem, ideo ita furio-
 se in Rom. Pont. insanit, furit, baccha-
 tur, haud fanè aliter, quàm si luporum
 ea esset vis, vt suo effero vlularu pasto-
 rem vnã suis cum canibus gregis Chri-
 sti custodibus solo pellant, exturbent,
 profligent. Istud suum infestum studi-
 um

Cur omnes
 huius tem-
 pestatis
 hæretici
 Rom. Pon-
 tificem tã
 infestis ani-
 mis exe-
 crētur. An
 non vt fu-
 tes præto-
 rem & car-
 nificem,

um & aliàs diabolus in Romanum Pontificem non semel tentauit, quando suis nouis dogmatibus per ipsum agnoscebat nigrum subinde fixum Theta: sed nunquam maiori molimine, nunquam pari acrimonia, nunquã simili furore hunc singularem Religionis Christianæ antistitem, inuictumque controuersiarum omnium Dei iussu iudicem oppugnauit. Videt enim suum regnum in miseros mortales, *Math. 24.* quorum refrigescit in horas iuxta Christi oraculum charitas, quia abundat in dies iniquitas, dolendum nobis in modum propagandum, & Christi regnum nostris perditissimis moribus miserum in modum accidendum, ideo suis rebus consultum facit, quod à capite, à quo meritò timet nouatæ suæ titulo Euangelij doctrinæ, ne falsi damnetur, istam exorsus est tragoediam, vt hoc labefactato fidei Christianæ capite non postremo, facilius & cætera, quæ independent, fluctuantibus hominum huius tempestatis, mirè instabilium mentibus suffiretur.

Cæterum vt in capite superiori 2.
Calui-

Caluinistæ insanire manifestò sunt cõ-
 uicti, Christianum sacrificium appel-
 lantes Idolum: ita bis insanire videntur
 reliqui factiosi tempestatis istius Euan-
 gelicæ fraterculi, qui Rom. Pontificem
 non modò Idolum, sed ipsum Anti-
 christum non erubescunt proclamare,
 qui sedeat in templo Dei ostentans sese
 Deum. Istud dogma quam sit à verita-
 te alienum, ipsi suo insano miseri de-
 clarant oppugnandi studio, quando in
 assignanda causa, cur nam ab eo disce-
 dendum sibi putarunt, ipsi non modò
 inter sese ex diametro dissentiant, sed
 quod Caluinistæ pro ætiologia adfe-
 runt, Martinistæ pro ridiculo habent.
 Rursus è contrario, quod Martinistæ
 sua pro euclidiana demonstratione iac-
 titant, Caluinistæ pro anili habent de-
 liramento, siue vt Babylonium ac pro-
 digiosum rident monstrum. propter
 doctrinam enim sacrosanctæ Eucharis-
 tiæ Impij isti Berengariani Rom. Pon-
 tificem execrantur vt Antichristum:
 quod Martinistæ pro mero habent de-
 lirio, ne manifestò dicam furore Satha-
 na doctore dignissimo. E contrario

Varie ad-
 uerfariorũ
 causæ, cur
 Rom. Pon-
 tifices sit
 Antichri-
 stus, ipsos
 insanire
 conuincũt
 dum sese
 ipsi mutuo
 retellunt.

Martinique sibi satis constare nequeunt, quem tandem omnium Rom. Pontificum primum suum fictitium faciant Antichristum: quod aliud alij, atque alij sibi monstrum in illo ordine fingunt, cui abominandum Antichristi titulum primò affigant. Sic & aliæ Sectariorum variorum cohortes alia atque alia sibi comminiscuntur argumenta, quibus sibi infœlices persuadeant Rom. Pontificem illum perditionis esse filium, à D. Paulo prædictum. Quod ut facile foret infinitis argumentis manifestæ ostendere falsitatis, ne insanæ dicam blasphemix: ita vnum hoc loco suffecerit depromsisse syllogismum nō Philosophicum, non Euclidianum, nō denique Ciceronianum, sed Christianum, quo vniuersæ istæ Sathanicæ cohortes domum Dei infestis, præ rabido veritatis odio, animis oppugnâtes, manifestæ conuincantur insanix. Rom. Pontificem Sectarij ad vnum omnes Euangelicorum nomine, nunc per orbem Christianorum dirum in modum (pro dolor) grassantes, sibi suisque persuadere volunt, verum esse Antichristum,

Commen-
 titium Iuū
 Antichri-
 stum Ro-
 manum,
 alij alium
 sibi sonant
 ant qua
 inconstan-
 tia te inui-
 cem refel-
 lunt adeo-
 que confi-
 ciant.

Irrefraga-
 bilis con-
 tra Ecclesie
 Rom. ho-
 stes syllo-
 gismus
 pro Pont.
 Rom.

Achilles
 Euangeli-
 corum ipsa
 rei veritate
 luculenta
 prostratus;

stum, & monstrum illud diris execrandum, pijsque abominandum: cui apud Zachariam Dei voce dicitur, O pastor, & Idolum: quod Religionem à Christo, inquit, & ab Apostolis Ecclesiæ Christianæ traditam adulterarit, immutarit, deprauarit, adeoque falsarit cultu Baalítico & Babylonica illius in Apocalypsi meretricis blasphema doctrina. Atqui scriptores Catholici (in quorum numero infimum meritò tenemus gradum: probè namque nobis conscimus, quàm multa nostris desint, & à doctis viris non iniuria, immò à nobis ipsis illic desiderentur) singula doctrinæ capita, super quibus Romana modò accusatur Ecclesiæ, demonstrant non esse nouitia, non recentia, non à Rom. illis Pontificibus, quos Antichristi Elogio variè insigniunt, conficta, sed concorditer ita toto Christiani populi regno, totoque terrarum orbe semper fuisse doctum, atque adè Christianis Ecclesijs conformiter ab ipsis vique cunabulis per manus traditum.

Istud de singulis controuersiarum
generi-

generibus nunc demonstrare, longissimi foret operis, quo nos & Panoplia suis Stromatum libris 3. post annos XX. auctior, & Apologeticum nos meritò, nisi fallimur, leuare possunt. Alios quoq; huius ætatis, viros doctissimos consulat candidus lector, veritatis Euāgelicę ex animo studiosus. Verissimum inde agnoscat nos à vero nihil dicere alienū. Hoc cum pauci istorum Euangelicorū, qui eruditionis præstantia cæteris antecellunt, agnoscant, aliud sibi fingunt, cum nam Rom. Pont. putent sibi habendum Antichristianum: sed simili plane causa, qua fures omnes ore vno, & carnifices, & iudices seueriores cupiunt sublato: nimirum vt impunè in vniuersorum cum bona, tum corpora grassari queant. Sic & Euāgelici vt sublato errorum phanaticorū & dogmatum impiorum iudice (quē Rom. Pont. à Deo in locum illius Mosaici anhypethyni, & à quo non liceat prouocare constitutum, alibi demonstrauimus) cuique liceat, quod suo cuiusque libeat animo, renouatæ adeoq; impiæ religionis sequi Idolū. A cuius merita ap-

Vide Panopliam & Præfat. in lib. de virginitate ad Gregor. XIII.

pellatione quàm longè absint Orthodoxa Ecclesiæ Christi Catholicæ dogmata, nunc pro huius loci opportunitate satis arbitrarij hominibus est declaratum.

CAP. VII.
Vigilandū
ne à Ca-
tholica
Christi do-
mo disce-
das, aut
desertor
ex eas ad
Antichri-
sti castra.

Quonam
modo eui-
tandi er-
rorum nūc
grassanti-
um laquei.

Math. 24.
Marc.
Lucæ.

Huiusmodi ferè sunt, frater Christiane, lectorque candide, quæ infœlices isti à Catholica Christi domo digressi homines, humanæ sapientiæ typho inflati, inanique eruditionis, nescio cuius præclaræ scientiæ, aut quarum literarū & prophanarum professionum fastu arroganter tumidi, nos Catholicos audent idololatriæ accusare, cultusque, si Christo placet, Baalitici ore sacrilego criminari. Quorum tendiculas insidiosas, siue callidos & verè Sathanicos execrandorum errorum laqueos, ut quisque suæ in Christo salutis æternæ cupidus, queat certò euadere, nullum equidem novi consilium certius simul & efficacius, quàm illam semper præ oculis habere ut infallibilem, ita indubitissimā Domini Christi Iesu Prophetiā: Venient illis diebus, inquit, multi pseudoprophetæ, atque pseudochristi: dicentes, Ecce Christus hîc, ecce Christus illic,

lic, sed nolite credere: Ecce Christus in deserto, ecce Christus in penetralibus, nolite exire: Tempus nobis aduenisse, quod multos pareret Pseudochristos, siue falsos Prophetas, nemo inficias iuerit: cum nō modò nos istud Catholici profiteamur, tristesque lugeamus die ac nocte: sed ipsa etiam ista infœlicia Ecclesiæ ramenta, varijs nominibus varias in diaboli Synagogas exitialiter diuisa, veram sibi quisque magno cū supercilio (licet reclamantibus Sathanaicæ suæ coniurationis socijs, fratribusq; Cyclopicis) Christi Ecclesiæ titulum vendicantia. Sed qui à vera decerrare nolit, illam sequatur vnam, quæ indubitanter Apostolos habet magistros. Vnde & Apostolica meritiss. à S. PP. Nicenis est cognominata. Nulli ergo alteri, quàm huic vni, Christianæ, Catholicæ, atque Apostolicæ credamus: quæ vna, eademque sola de Christo Iesu Nazareno, verissimo Messia, eiusque Sacramentis & fidei Euangelicæ mysterijs docet, doctrinam cœlitus à Patre orbi salutariter allatam.

Propheti-
as Christi
hodie im-
pleri de
plurimis
pseudo-
prophetis
Euangeli-
cis.

Veritas
Christi &
Euangelicæ
doctrinæ,
nisi in sola
inuenitur
Catholica
& Aposto-
lica Eccle-
sia.

Rursus qui seduci nolit, istud audiat

Christi monitum, Si dixerint, Ecce
 Christus in deserto, ecce in penetrali-
 bus, nolite exire ab illo videlicet cœtu,
 quem & ipse, & post eum Apostoli ab
 eo missi collegerunt, exordio in alma
 illa Syone, siue Ierusalem facto. Vnde
 procul dubio iuxta diuina Propheta-
 rum oracula, egressura erat & lex noua,
 & verbum Dei Euangelicum. In qua
 quia vniuersi olim fuere collecti, &
 quasi vno sub pastore Christo, ipsius-
 que vicario Petro, fidisque successori-
 bus hætenus vixere congregati, verè
 ac re ipsa Christiani, paucis nunc cau-
 sas exponamus, cur tam multi luctuo-
 sissimis hæc temporibus ab ea disce-
 dunt, & ab eius fide Catholica longis-
 simè iuxta ac infœlicissimè aberrant.

CAP. VIII

Causæ cur
 tam multi
 hodie à fide
 discedunt Ca-
 tholica.

Quando infesta diaboli hoc seculo
 in mortalium perniciem studia apud
 animam subinde recogito (quæ res no-
 bis, quàm hic sol, recurrit sæpius) illum
 nobis aduenisse diem videre videor,
 qui olim Dei hostibus Aegyptijs ad-
 modum tristis illuxerat, de quo diui-
 num canit oraculum, Misit in eos
 iram indignationis suæ, immissionem

per

per angelos malos. Quod flagelli coeli-
 tus Aegyptijs inflicti, genus periphra-
 sis est dæmonum, magna quadam tur-
 ba, & quadam veluti turma militari,
 aut potius prædatorio quodam mani-
 pulo in illos emissorum, (quod voces
 Græcæ planius sonant ἀποστολὴν ἐξαπίστει-
 λον, quasi turmam dixeris malorum
 Angelorum) qui prædantium militum
 in modum per manipulos distributi,
 huc illuc excurrunt hominibus mise-
 ris infesti atque noxij. Est enim hic ἀπο-
 στολὴ, apostole, nomen non dignitatis,
 ut est in diuinis D. Christi comitibus:
 sed manipuli quasi militaris, aut copia-
 rum Bellicarum. Sicuti & hodie Græ-
 corum vulgus Stolon appellat classem
 nauium. Voluit igitur David nobis ad
 viuum exprimere Dominum Deum,
 in ultionem illatæ suo electo illi po-
 pulo iniuriæ immisisse vindicem suo-
 rum tortorum (quos diuinæ literæ dæ-
 mones, & diabolos appellant) ma-
 num, quæ iusta rependeret impijs Ac-
 gyptijs præmiâ, debitasque de illis su-
 meret pœnas.

Apostole
 apud Da-
 uidē, Psal.
 77. vox est
 manipuli
 quasi mili-
 taris dia-
 bolorum
 in impios
 emissorū.
 Stolos nūc
 Græcis est
 classis: si-
 cuti &
 Stelline
 Τράσυλα-
 nis publici
 officij est
 nomen,
 potiss. per
 Stellinc-
 vreff.

Aegypti-
orum pla-
gæ, ty-
pus erant
nostrorum
flagelloru.

Quodigitur Aegyptijs varia nō minus,
quam stolidi tuorum Deorum verè ri-
diculorum, vt vituli, vt ouis, vt bouis,
vt serpentium, vt murium, vt felium
idola colentibus accidit: de quibus ille
canit: Omnigenumque Deum mon-
stra, & latrator Anubis, vt varia etiam
plurimorum dæmonum sustinerent
flagella: quibus primogenitos domi
cacodæmones trucidabant, pecora in
pratis perimebant, fata in agris exitiali
calamitate vastabant: hoc ipsum & po-
pulo, sed spiritali ratione, nunc euenit
Christiano. Hora enim appetere vide-
tur, qua ille charissimus Christi disci-
pulus, & ob virginitatis studium præ
cæteris dilectus, in spiritu raptus, atque
cœlitus eruditus, vidit Sathanam post
annos mille soluendum, libereque in
orbem Christianum vagaturum, im-
mò pestilentissimè grassaturum, vt
seducat gentes. Quod hodie miseran-
dum in modū impleri, nemo est, mo-
dò animo sapiat, qui iuerit inficias: po-
tiss. sectis tam varijs, sese mutuò inter-
necantib⁹, toto passim orbe grassanti-
bus, & quando post infinitas in Sanctos
&

Hoc secu-
lo prælu-
dium agi-
tur ad hor-
rendam il-
lam Anti-
christi tra-
gœdiam.
Apocap. 12

Ad impie-
tatis sum-
mam ten-
dunt Cal-
uini disci-
puli.

& Dei tabernaculū blasphemias, quidam Calvinistæ ipsum Deum cum Christo suo libris, infandis in Christum & Moysen conuitijs refertis, in vulgus editis, contumelijs deridere, atque audacia Epicurea, immò plusquam Sathanica aggreduuntur audacia oppugnare. Quod si quis malit hæc ipla luctuosissima tempora esse duntaxat illius horrendæ admodum Epitaficos post futuræ quoddam præludium, is nos facile habuerit suffragatores. Verè namque arbitror illud Christi Domini oraculum nunc habere locum: Initia dolorum hæc: quos Deus Opt. sua pro paterna in nos benignitate vt mitigare dignetur, supplicare non desinimus, ac suæ tandem recordatus misericordiæ, iusta in nos flagella sua sistat, nec acria adè, aut vehementia porrò electo gregi suo infligat. Quod nobis futurū polliceamur multò certius, si ardentē, aut saltem seriam videre esset aut laicorū, aut clericorum in primis deformatorum aliquam vitæ castigationē, morumque omni ex parte perditissimorum emendationem. Immò si ve-

Vide vitā
Caluini
per Theo-
dorum Be-
zam.

Quæ Dei
flagella in
nos ruunt
acriora,
hoc magis
Deum vita
mala offen-
dere per-
gimus.

rum dicere quis audeat, eodem gradu
nunc populus Christianus, potiss. ele-
ctior eius portio clerus, mihi videtur
ad iram Dei atrocius in se prouocan-
dam niti, quo impij olim Iudæi, qui
acerrimis, adeoque extremis cæsi furo-
ris diuini flagellis, fame, inedia, penu-
ria, peste, bello, exilio, magis sua cumu-
labant, immò exasperabant, & in horas
tetriora, siue sceleratiora reddebant
flagitia, quàm vnquam antea. An non
& hoc videre est locis plurimis, piè le-
ctor, vbi vel primaria cleri membra,
gregisque Dominici duces, prò pudor
& dolor, indies suo ab instituto, vi-
tæque Canonice Canonibus longius
degenerant, exemplis nihil est opus
pijs plus satis notis, quæ magis cum
Ieremia lugere, lachrymisque eluere
animo libet, quàm contumeliosius
commemorare. Nunquam enim veri-
us locum inuenit Threnus ille Pro-
pheticus, Cecidit corona capitis nostri,
væ nobis quia peccauimus. Ad eò nam-
que corona cecidit capitis nostri, vt à
clero, quem nobis elegisse, quando
clerici ordinabamur, putamus, meri-
tò

Surgit Cle-
ri progeni-
es in dies
vitiiosior.

tò videamur non modò degenerasse: sed prorsus excidisse, & pro Dei populo facti cum illis gigantibus Mosaicis potentes à seculo filij hominum, & pro Dei Ecclesia ædificemus famosam illam Babylonem, tam à Moysè nobis Theorico penicillo depictam, quàm à D. Ioanne Euangelista in Apocalypsi reuelatam. Quod ne nostris dictum quis putet verbis: age D. Thomam audiamus: qui cap. Genes. 6. explicans, ita contra clericos sui temporis, quibus nostri nihil vlla virtutis parte meliores concedunt, scriptum reliquit, sicut sexto, inquit, centenario Noë: in sexta ætate humani generis, inundauit diluuium Iudæorum contra CHRISTVM, & paganorum contra martyres, & è contra fuit tunc in Christo & Ecclesia diluuium gratiarum: Ita in apertione sexti signaculi similia expectamus, sicut patet ex Apocalypsi. A tempore enim, quo filij DEI clerici videlicet & religiosi viri dentes filias hominum, id est villas & ciuitates, & temporales diuitias earum, videntes quòd essent pulchræ

A malis
cleri mori-
bus quid-
nam Ec-
clesiæ, re-
gibusque
metuendū.

Gigantes
hodie non
desunt Ec-
clesiæ, bo-
na eius di-
ripientes,
& bestiam
Apocalyp-
ticam æ-
& edificantes.

& quòd de facili generant multam & magnam prolem, acceperunt sibi prohibito vndequaue, extunc orti sunt in Ecclesia gigantes, in magnis & mirabilibus supra se ambulantes, qui potius videntur Reges vel Marchiones, quàm Episcopi, vel Abbates: & hi sunt fortes & potentes à seculo viri famosi, & ideò non mirum, si per eos erigatur imago bestię, & statua Babylonis, & terrena ciuitas dilatetur: & præcipuè hoc timendum est, si filij Euangelicæ paupertatis prædictas filias hominum amplectantur, & ambient: timendum est, ne ex eis generent pseudochristos, & prodigia magna. Moritur verò homo post interfectionem quinq; sensuum, dum in sexto, id est, in deprauatione rationis fit diluuium culpæ mortalis, iuxta illud Christi ad Samaritanā: Quinque viros habuisti, & hunc, quem habes, non est tuus vir. E contrà post plenam iustificationem quinq; sensuum, quæ fit per vitam, intrat diluuium sapientiæ & mentalis munditiæ, quasi in sexto spiritualium contemplationum, & gustuum, experimentalis sensu. Rur-

Imago bestię Apo-
calýpticæ.
Idolum
Babylonis
à quibus
erigatur.

sus sicut circa finem quinti centenarij
 Noë, inundauit malicia, & tandem pœ-
 na ipsius: sic in fine quinti temporis Ec-
 clesiastici inundauit cupiditas, & im-
 pietas, & ideo in sexta die Synagoga &
 idololatria perierunt, exeunte de aquis
 Syluestro, quasi altero Noë, & in sexta
 apparitione Ecclesiastici temporis est
 Babylon, id est, carnalis Ecclesia, sub-
 mergenda in mare inundantium nati-
 onum, vt cœtus pauperum Christi de
 naufragio nudus euadat. Hęc ille. Cete-
 rum quam verè dixerit D. Thomas, il-
 lam imaginem bestię Apocalyptice,
 & statuam, siue Idololum Babylonis, à
 clericis suo seculo erigi, nemini pio-
 rum est dubium: quod euidentius no-
 stris liquet in morib⁹. Vniuersum enim
 cleri gregem qui candidis, minimeque
 conuiuentib⁹ animę oculis perlustra-
 re non grauatur, agnoscet in eos, po-
 tiss. per Germaniam nostram, Galliam-
 que vicinam, maximorum in primis
 Ecclesię beneficiorum titulis gloria
 tium, ne dicam luxuriantium, quadra-
 re verissimè: quę D. Ezechiel de Ieroso-
 limę Sacerdotibus cap. 8. ad viuum de-
 pingit

Ecclesię
 carnalium
 Clericorū
 quid enē-
 raturum, vi-
 ta ni emē-
 detur.

Cur Deus
 suam ad
 tempus
 deserat Ec-
 clesiā ab-
 usibus de-
 formatam,
 & calami-
 tatibus ad-
 obrutam.

Ezech. 8.
Clerici &
sacerdotes
nostri an
Iudæis
dissimiles.
Cur Deus
Germaniã
Galliamq;
minatur se
deserturũ,
fidemque
Christi
aliõ tran-
saturum.
Speculum
nostri se-
culi apud
D. Hieron.
depingitur
O mores
nostrates
ad viuum
depictos
concupi-
natorum,
Simonia-
corum, in-
cestuoso-
rum, &
turpilu-
ciorum.
Non pauci
hodie ido-
lorũ scelera operãtur in propatulo. Deus nouit, quidnam fi-
at in Ecclesiasticorum abscondito.

pingit, & D. Hieron. de sui seculi cleri-
cis explanat. Ad portam enim Aquilo-
narem Dei Spiritu ille raptus audiuit,
Fili hominis, uideſne tu quid faciant
iſti? abominationes magnas, quas do-
mus Israel facit hĩc. Vt procul recedam
à ſanctis meis, ſiue à ſanctuario meo?
ne me, inquit, putes iniuſtè templum
deſerere, & ſubuertendam relinquere
ciuitatem, aspice quæ in templo fa-
ciant. Cumque illa conſpexeris, non
putes finem eſſe ſclerum, adhuc ma-
iora conſpicias. Quod quidem poteſt,
ait D. Hieron. & de noſtra Ieruſalem,
noſtroque templo intelligi, quando
in exemplum Ophiri & Phinees Idolo-
rum ſclera operamur in tabernaculo
DEI, & fornicamur cum his, quæ ſe
militiæ & miniſterio Dei uouerint, &
ſacrificiorum eius primitiua decerpi-
mus. Dantes in uſum clientium & fa-
mulorum (adde & famularum) omnia-
que lucri cauſa facimus. ſi autem hæc
tam magna ſunt, quæ uidemus, quan-
to maiora exiſtimanda ſunt, quæ effu-
giunt conſcientiam?

Ruruſus

lorũ ſclera operãtur in propatulo. Deus nouit, quidnam fi-
at in Eccleſiaſticorum abscondito.

Rurfus vbi Propheta vidit decem viros seniores domus Israel, & Iezoniam filium Zaphan, stantes ante picturas Idolorum, suum quemque thuribulum tenentes manibus, & vaporem nebulæ confurgere: hoc factum sit iuxta literam, inquit Diuus Hieronymus. Cæterum & nobis orandum est, ne seniores domus Israel septenarium numerum, qui est Sanctus, septem decades multiplicantes stent in erroribus suis, & adorent picturas Idolorum, vaporque sacrilegij ascendat siue confurgat, resistens D E O. Quando viderimus plebem pessimè congregatam, de qua scriptum est, *Odiui Ecclesiam malignantium, & priores plebe Præpositos, nequioresque principem, qui præfectus est plebi atque presbyteris: dicamus Iezoniam stantem ante picturas, & singulos habere thuribula in manibus suis, non D E I maiestatem, sed proprias sententias adorantes, & nequaquam odorem bonæ fragrantiae ad D E V M, sed fœtorem ad Idola peruenire. Et dixit ad me Stētz. Ex eo, inquit,*

*Sacerdotes
populo
passim ne-
quiores &
viciofiores*

inquit, quod in templo faciunt pariter congregati, ostenditur, quid vnusquisque in cubiculo suo facit, sed secundū anagogen melius intelligi potest, quod nonnulli Principes Ecclesiarum faciunt in tenebris, quæ dictū turpia sunt. Iste est absconditus cordis homo, de quo dicitur. Ingredere in cubiculum tuum. Et rursum, Qui videt in abscondito reddet tibi. Recolat vnusquisque conscientiam suam, & opera tenebrarum recordetur in tenebris, sciatque scriptum, omnis qui malè operatur, odit lucem, & non venit ad lucem ne arguatur à luce, & in se illud intelliget esse completum, Qui inebriatur, nocte inebriatur. Quod iuxta literam stare non potest. Quanti enim in prandis, conuiujsque dierum inebriantur? Sed quia ebrietas cordis offendens Deum, tenebrarum est, & non lucis, propterea quicumque inebriatur, nocte inebriatur. Cùm autem seniores domus Israel fecerint mala in tenebris, & in abscondito cubiculorum suorum, & putauerint se Deum posse celare, tunc consequenter dicent, Non videt nos Dominus.

Ecquid
hodie de
nostris
moribus
dicas, o S.
Pater?

Cur hodie
ex clero
plurimi ad
hæreticos
deficiant.

nus. dereliquit Dominus terram: mul-
 tique sunt peccatores & ambulantes
 iuxta cogitationes suas, qui Deum non
 existimant curare mortalia, nec ad il-
 lum nostra vitia pertinere. Certè quan-
 do peccamus, si cogitaremus Deum vi-
 dere, & esse presentem, nunquam quod
 ei displicet, faceremus.

Istum quidem in modum de corru-
 ptis sui seculi moribus philosophatur
 Divus Hieronymus: Verum hæc poste-
 riora equidem mihi persuadere non
 possum, de nostri seculi sacerdotibus,
 mihi sanè notis, verè affirmari. Vtinam
 & superiorem D. Hieron. Satyram pari
 conscientia liceret inficiari. An enim
 ignotum est non deesse, qui in hortis
 suis nudas collocant & Veneres, &
 Thaidas? an non suis in penetralibus
 phallosa quædam monstra, immò ne
 à D. Hieron. verbis recedamus, Idola
 ostentantes? an non in lecticis suis, aut
 eburneis, aut sericis, aut strigiato, &
 Musaico artificio excultis, fœdas rerū,
 quas vel cogitare pijs Christianis scelus
 est, imagines spectantium oculis rubo-
 re magno repræsentantes? Nolo nunc

Exit Dens

Opt. ut ta-

les nulli

hodie re-

periantur.

CAP. IX.

Duplicem

vsu pijs

habet no-

tatio aspe-

rior morū

corrupto-

rum nostri

seculi.

M

illa

illa commemorare thuribula Prophe-
tica, quibus isti habitu quidem sacer-
dotes, animo prophanissimi homines,
in penetralibus sacrificant suæ quisque
Thaidi, aut Pluto infatiabili, aut insano
deniq; gutturi & guloso ventri. Suffece-
rit piis fratribus Deum timentib⁹, hec
ex D. Hieron. recitasse verbosius, ne ip-
sorum infirmiores equo graui⁹ ex illis
scandalis verè Euangelicis, in fine mun-
di ab angelis in rogam illum æternum
reijciendis offendantur, si Catholicam
Christi Ecclesiã & nunc talibus vident,
pro dolor, plenam, atq; ideo eã sibi pu-
tent more plurimorum deserendam,
& ad Synagogas Sathanæ transeundum
sub nomine, aut Lutheri, aut Caluini,
aut Anabaptistarũ, aut deniq; Liberti-
norum Henrici Nicolai Roterodami:
qui vndique omnes hæreticorum hir-
cos in suam verè Tartaream cloacam,
quam domum charitatis blaterat, co-
natur cogere: cum sit spurcissimum cu-
piditatis carnalis lustrũ, foedissimũ in-
honestatis prostibulum, & Epicurea
omnis hæreticæ impietatis colluies.
Sed D. Hieron. exemplo & nos orem⁹,
si

Ex malis
bona Deus
facit, & pij
homines.

Reprobi
scandalis
offensi, ru-
unt sua ma-
litia in dia-
boli retia.

si talia videmus (utinam nusquam à Scandalâ Ecclesiæ
quoquã videantur amplius) ne homi-
nes Ecclesiastico dediti officio stent in à Clero, pi-
erroribus suis, & adorent picturas Ido-
lorum, eadem Idola suis in animis affe-
ctuum votis, & studio vitæ colentes, oris orati-
onibus, exem-
quibus præci illi idololatæ suis in aris, plo, D. Hic-
thure atque mola litabant. ronymi.

Atqui dum hæc Ecclesiæ Christi scan-
dala commemoras liberiùs simul &
copiosius, (dixerit aliquis nostri ex ani-
mo studiosus) non paucos ipse tua ora-
tione si non satyrica, certè quàm sit
par, liberiore offendis, tibi que infestus
reddis, qui hæc potentia vulnera, sine
terribissima potius Ecclesiastici corporis
ulcera malit occultata, & vomicas su-
as contectas. Qui huiusmodi sunt iudi-
cio, malis medicis si quis cõferat, er-
rare non videbitur, nisi me corporis
Christi, quod est Ecclesia, fallit amor,
quod non modò sine manifestis illis
scandalis & grauissimis vulneribus, sed
etiam sine macula & ruga percupere,
ac quod irritis licet votis, exoptare nõ
desinimus. Ad sanadum enim illi affli-
ctissimæ cõstituti vulnera ei nõ sanant,

vomicas non depurant, vlcera non curant, quod saucium est, nullo adhibito fomento religant, quod aberrauit, ad gregem non reuocant, quod veneno periit hæretico, non student pristinae reddere incolumitati: sed acceptis suæ professionis & officij Ecclesiastici optimis stipendijs, corpus illud tantoperè Christo Domino adamatum sinunt suis vlceribus computrescere, vomicis contabescere, purulentia intolerabili perire, nullo adhibito aut purgandi, aut emendandi, aut instaurandi remedio. Visitationes enim ægrotarum Christi ouium, suis dediti aut voluptatibus, aut mundi delicijs, aut nugacibus seculi negotijs, negligunt, aut hominibus sui similibus ita sedulo credunt, vt aliud nihil quærere videantur, quàm vt census ille tam opimus ex maximo, ne dicam Regio, beneficiorum Ecclesiasticorum tanto numero, pro pudor, excumulatorum prouentu nihil accidatur, nihil decrescat, nihil imminuatur. Quòd si illis esset Paulinus Spiritus, qui Apostolum exclamare coegbat, Quis scandalizatur, & ego non

vror,

vror, & ipsi proculdubio maiorem sui
 gregis adeo afflicti, & deformati, ne di-
 cam ex dimidio deuorati, tandem sa-
 nandi curam assumerēt aliquam. Qui-
 bus si displicet hæc oratio, ad D. Hiero-
 nymi exemplum improbos nostri se-
 culi taxans mores, cogitandum est, &
 nunc accidere pijs Dei æmulatoribus,
 quod illo Apostolico tempore (vt &
 olim diuini verbi preconibus, sanctis
 Dei hominibus, Prophetis) veris Chri-
 sti cultoribus vsu venisse sacra testatur
 scriptura, Si de mundo essetis, & mun-
 dus, quod suum est amaret. Gratius ve-
 rò est, longeq; nobis optabilius, nunc
 istis infestis virtutum osoribus, & viti-
 orum vel grauissimorum amatoribus
 odio esse, cum DD. Ioanne Baptista,
 Chrysostomo, Hieronymo, Bernar-
 do, alijsque Sanctis improbitatum &
 flagitiorum sui seculi reprehensoribus,
 quam silentij malè tuti, quod adulati-
 onis quandam vmbra simulat, cul-
 pa æternos nobis tormentorum im-
 mortalium ignes conciliare. Si enim
 nos, quibus assidue S. Spiritus ingemi-
 nat, Clama, ne cesses, ad tam intoleran-

da Ecclesiasticorum in primis flagitia, quibus, pro dolor, orbis tantum non obruitur Christianus, tacemus, & more illorum canum apud Prophetam mutorum nos consulescimus, ecquis tandem obsecro mutire audebit aduersus illos frugiperdas, gregisque Domini non pastores, sed dispersores, dissipatores, deuoratores, de puluere potiss. ereptos, & thronis (quam arte nouit Deus & homines, sed bouem & ouem in lingua gestantes) Ecclesiasticis impositos ad puniendam nostri seculi scelera? hoc autem verum (quod equidem arbitror) pietatis officium procurandæ ipsorum salutis impensum si quosdam offendit, aut infestis ad eum reddit, non debent zelatores Dei hac de causa animis concidere, illud Spiritus Sancti oraculum sibi persuasum habentes: Amicitia huius seculi, amicitia est Dei. Rursus illud: Cum loquebar illis, impugnabant me gratis. Sicuti & ipse virtutum magister conqueritur: Odio habuerunt me gratis, ac pro eo, ut me diligerent, detrahebant mihi, odiumque pro dilectione mea reddidere. Quod si ergo talis oratio vitiorum & infectatrix, & expultrix

Jacob. 2.
Psal. 132.

pultrix quibusdam magis voluptatum
& mundi, quam Dei amatorib⁹ displicet, aut sapit amarius, ac pro piæ admonitionis (quid enim aliud agitur, quam ut suam contemplati impuræ, auaræ, sacrilegæ vitæ foeditatem, à vitijs respiciant, Deoq; morigeros sese in posterum præbeant) præmio inuidū & iniquū respondere pergūt odiū, nobis de illa Euāgelica gratulandū est beatitudine, quā suis æmulatoribus Christus Dominus vitiorū omniū osor acerrimus, simul & insectator asperrimus, pollicetur: Beati eritis, cū vos ppter iustitiā oderint homines: gaudete & exultate. Sed istis alio deplorādi loco relictis, nos modo causas grassantiū tot idolorū siue dæmoniacarū hæreseon paucis exponam⁹, ut ijs cognitis, pij in Domino Iesu fratres facili⁹ tibi à laqueis dæmonij meridiani, negotijsq; isti⁹ in tenebris ambulātis, ac vere pestiliter grassantis caueant, & si qui fortè infœliciter capti tenētur, in tēpore ad mētē redeāt, atq; ex animo respiciētes, ad Deū patrū suorū per Apostolos toto cōcorditer orbe annūciatū, de fertis dijs alienis hæten⁹ cultis, hoc est,

peregrinis dæmoniorum & hominum mente corruptorum doctrinis, toto pectore nihil simulantes incunctanter recurrant, quod vt citò læti videamus, faxit Deus propitius.

CAP. X.
Causa hæ-
reseon est,
populi Dei
peccata, &
Cleri flagi-
tia.

Vnam esse abominandarum hæreseon causam, & veluti abyssum illam infernalem, cultorum Dei peccata, nullus inficiabitur, qui attentus, sollicitaq; animi consideratione diuinas legerit literas, mentis diuinę interpretes, & voluntatis eius internuncias. De ipsis hæresiararchis, qui aut ambitione, vt Arrhius, Montanus, Berengarius: aut libidine, vt Marcion, Manichæus, Priscillianus, Bucerus: aut denique auaritia, vt Lutherus, Pomeranus, & nostri seculi sex Anabaptistica, & Calvinistica, in primis verò ille Theodor⁹ Beza, tam varijs venditarum Abbatiarum Simonijs, quàm fœda libidine, adulterijs, pluriusque incestibus nobilis, moti seditonem in Dei populo excitarint, nunc minus opportunum est agere. Huic enim labori alius dabitur locus libello, cui titulus erit, Christo propitio, De origine abominandarum inter Christianos

stianos Sectarum. Sed nunc Dei populo remedia quærentes salutaria, inuestigemus, modò tibi, cādide, fastidiosum non fuerit, an aliæ sunt eius plagarum quasi Aegyptiarum, aut Babyloniarum cause, quàm peccata. Sicut igitur Iudæico populo aut exilij, aut pestis, aut famis, aut denique Apostasiæ, siue ad idololatriam defectionis alia non fuit causa, quàm vitæ prioris peccatum (propter iniustitias enim suas, deplorat ille, humiliati sunt, & in captiuitatem traditi) ita & Christianis euenire dubium esse nequit. Christus Dominus de illa generali à fide Apostasia, sub mundi finem horribiliter grassatura prophætans: quia abundauit iniquitas, inquit, refrigeret charitas: Diuini amoris ignem in cordibus credentium exstinctum, siue ardens diuinæ legis studium refrigerescens, causam indicans, cur à fide Christiani illo seculo, cui iam præiudicatur, tam multi deficient. Psal. 104.

Euanidas namque vitæ præsentis delicias diligentes, atque, vti Paulus queritur, magis voluptatum, quàm Dei amatores, malunt futura præsentibus

non modò postponere, sed etiam commutare, quod spes futurorum illorum immortalium bonorum pijs in cœlo repositorum, vincitur vanis præsentium voluptatum blanditijs, inanibusq; superatur allubescentiũ oblectamentorũ illecebris. Hinc & fides sua velut basi, & abaco firma, rerũ æternarum spe destituta paulatim labascit, quatitur, euertitur. Quod nobis D. Paulus luculento admodum sui sæculi exemplo demonstrat. Hortatus enim suum discipulum Timotheũ adolescentẽ Episcopũ, vt diligẽter se/se diuinarum literarũ studio, & prædicationi tradat, militans in eis, inquit, bonam militiam, habens fidẽ & conscientiã bonã, siue vitã inculpate conscientie respondentẽ, quæ sibi non sit aut scelerate hypocriseos, aut occulte iniquitatis conscia: quam quidem repellentes, à fide naufragiũ fecerunt. Extremũ hoc colòn nõ obscurã, ni fallor, continet causam, cur à fide Apostolica tunc quidã deficiebant. Quia bonã, inquit, cõiciẽtiã, quæ aliter viuẽdũ ipsis dictabat, quàm viuẽbãt, vitã ducẽtes in adulterijs, in luxurijs, in cõmefationi-

sationibus repulerunt, siue ab animo
 reiecerunt, nihil solliciti quid mens im-
 puræ obmurmuraret vitæ, modò suo-
 rum carnalium desideriorum, & malè
 dulciū vitorū fierent compotes. Hoc
 igitur miselli lucri captabant infœlices
 illi⁹ seculi Apostolici hæresiarchæ, nimi-
 rū vanidas carnis voluptates, & verè
 dieculares (vti aptiss. D. Iacob⁹ appellat)
 delicias. Videamus igitur, an nō eandē
 imputæ voluptatis mercedē etiā illorū
 discipuli queritabant. D. Paulus suo pe-
 nicillo graphicè impuros sui seculi de-
 pingens mores, testatur illos hæresiar-
 chas impurarum voluptatū mancipia,
 suas in errorū nassas, non paucas mu-
 lierculas pellexisse, sed onustas pecca-
 tis: causam nōn obscuram exponens,
 cur illos libidinosos magistros libidi-
 nosæ sectarentur discipulæ. Quod de
 molliori hominū genere, puta de mu-
 lierculis sui seculi pronunciat D. Paul⁹,
 in robustiori quoq; habet locū, puta in
 viris, immò si verū dicere licet, magis
 hodie, pro pudor, in dānatarū doctri-
 narū voragines sese præcipites dāt pas-
 sim viri, potiss. p̄ Germanias, q̄ fœmine,
 quemad-

Homines
 peccatis
 onusti ho-
 die, in dia-
 boli ruunt
 laqueos, vt
 D. Pauli
 etate.

quemadmodum & nos vtramque peragrantes, nō obscuris deprehendimus exemplis. Vnde pijs aliquot non absurdum oritur argumentum, faciliorem fore istarū Prouinciarū ad pium auitæ Religionis cultū reuocationem, quum matribus plerumque maior soleat Religionis charæ soboli tradendæ cura inesse. Plurimi enim virorum magis Epicuream videntur ducere vitam, susque deque ferentes, quænam floreat religio, Lutheri ne, an Caluini, an Libertinorum, modò benè suo sit ventri, qui plerisque Deus est. Fuisse namque hoc seculo nostro 1500. vitam populi Christiani dissolutissimam, delicatissimam, plurimisque vitijs deditissimam, nemo qui verum fateri volet, iuerit inficias. Verùm inter hæc, quasi Regina regnabat ebrietas, insanix, ac dementis vercordiæ mater: cui succedanea fuit auaritia, omnium malorum radix meritò à Dei Spiritu dicta, quæ vndique reperet, quod explendis insani mundi, & petulcæ carnis cupiditatibus videbatur opportunum. Istæ porrò duæ furix, vbi hominum impiorum animos semel

Quibus vitijs
 gradibus
 ad hereses,
 deinde ad
 atheismū
 nunc plurimi
 delabantur.
 Ebrietas.
 Libido.
 Auaritia.
 Hæresis.
 Magia.
 Idololatria.

occuparunt, in quæuis nefaria eos pro-
 liciunt, immò propellunt flagitia, & in
 ipsam adeò deturbant magiam, quæ
 omnium iudicio indubitata est Idolo-
 latria. De qua nunc non erit importu-
 num paucis declarare, quanto opere per
 istos, qui Euangelicorum titulo sese
 plebeijs venditant, sit prouecta, librisq;
 adeò tradita, & exemplis illustrata. Ne-
 gari non potest, ante nostram ætatem
 non paucos fuisse per Germanias illa-
 rum nigrarum (quas dicit vulgus) arti-
 um magistros, qui sese in monte, quem
 vocant in Italia Veneris, eas hausisse
 profitebantur. Fuerunt, pro pudor, fue-
 runt passim non ignoti, & modò qui-
 dam non incelebres regnare dicuntur,
 quorum scripta nobis clanculum ob-
 lata, loquuntur abominandas istorum
 in Deum blasphemias: quas animò me-
 minisse horret, ita vt mirer Dei pacien-
 tiam illa posse tolerare: sed nunquam
 eò impudentiæ fuere deuoluti, vt libris
 in vulgus editis damnatas illas artes
 aut docerent, aut licitas defenderent.
 Siquidem occulto naturæ, aut consci-
 entię potius dictamine ducti, abscon-
 dere

Magiam &
 Idololatri-
 am vt nunc
 promoue-
 ant Evan-
 gelici, po-
 nit Gene-
 ven. & pas-
 sim Calui-
 sticæ,

dere omni nīſū moliebantur, ne quid ad vulgi aures emanaret iſtorū myſteriorum. Vnde & Cornelij Agrippæ, qui hoc nomine, ſicuti & alter quidā Cornelius Auſicus, cuius nō licet cognomē hīc edere, audiebat peſſimē, libros tres de occulta philoſophia, ſiue vera magia noſtri maiores in lucē prodire nō fuere paſſi: at nunc tandē, ſi Chriſto placet, ab iſtis Euangelicis in lucem editi ſunt forma 8. papyroq; nitida, Lugduni apud Beringos, anno 1550. qui inter plurimos peſtilētiffimos Adriani Hamſtedij ex Anglia ꝑfugi ac naufragi in Haghā comitis perlati, nobis à Principe Aurāgio Hollandiæ Gubernatore fuere donati. Sed ne quid meſculofis ſuper eſſet ſcrupuli, aut fortis ne de eſſet ad experiendū anim⁹, immō ne quis de certo carminū magicorū & incātationū dæmoniacaſū dubitaret euentu, en nobis in Theatrū ꝑdiit anno 63. Baſilee ꝑ Henricū Petri, Epitome de ſpecieb⁹ magiæ cęremonialis, Authore Georgio Piſtorio Alſatiæ Archiatro, in qua varia vbi expoſuiſſet incantationū genera, ſuam cap. 21. deſcribit Coſcinomātiā: qua ꝑ cribrum

cribrū & forcipē illi superpositū, demones ad indicandū aut furem, inquit, aut latronē, deinde sex illis execrādis verbis
 DIES MIES . . . ENI THEMAYS
 expositis, narrat sese hoc diuinationis genere vltim (ō virum Euangelicum) ppter furtū, propter casses disiectos, & canis sui amissi studio: vbi semper pro voto aleā sibi sceleriter cecidisse miser gloriatur. In posterū tamē se abstinuisse, ne demones ipsi os oblinerent, & amplius seducēdo illaquearent. Atqui, infœlix medice, iā pridē te illaqueatū tenet cacodæmon. Quòd si religio tibi est, ampli⁹ eo diuinationis genere vti, cur illud edito in omniū oculos libro vulgare voluisti, omnibusq; tuæ idololatriæ prodere mysteria? Quantū verò magiæ cū discēdæ, tū exercendę profit schola Geneuē. Calvinistarū, ex diserta discipulorū Caluini & Confessione, & exemplis manifestis superi⁹ cap. II. lib. I. demonstrauius, ex libello Archibaldi Hamiltonij Scoti, de confusione Calvinianæ sectæ anno 77. Parisijs impresso. Quàm bene igitur de Republ. mereantur, qui nunc totius antiquitatis quasi
 cornicum

cornicum oculos figere ausi, cōtra omnes omnium ætatum Doctores patrociniū sagarum & dæmoniacarū texere moliuntur, huius non est loci disse-
rere. Quo enim agantur, immō pleni sint Spiritu, re ipsa plus nimio declarant. Satis est hic pios admonuisse lectores, & istos non mediocrem dæmoni mendaciorum magistro nauare operam, qui misera dæmonum mancipia, à legum ciuiliū pœna infans suis scriptis audent vindicare. Huiusmodi enim patrociniū dæmoniacis sagarum artibus præstito, non parum execrabile istud diaboli augent, firmantque regnum: quo ad sua Idola superius commemorata infœlices animas facilius pertrahat callidus impostor Sathanas.

CAP. XI.
Defectum
vitæ piæ
viam præ-
parare, illi
generali
Apostasiæ
à fide
Christi per
Antichri-
stum inue-
hendæ.

Plura hanc in rem, nisi breuis esse locus suaderet, possemus accumulare: sed nunc vnum illum quasi Apostasiæ Sathanicę fontem aperiamus, vnde liqueat, non nisi ob verarum virtutum defectum hodie plurimos à Catholica Christi Iesu fide discedere.

Immanem illam populi Christiani à fide Apostasiam olim futuram D. Paulus

lus Dei Spiritu erudit⁹ certò præuidēs,
 plurimos prophetat à Christo, cuius
 Catholica Ecclesia discessuros sub in-
 faustum Antichristi aduentum, eò
 quòd dilexerunt mendacium, & chari-
 tatem veritatis, inquit, non recepe-
 runt. Qui suam vitam bonis virtutum
 actibus non ornant, putantes sola sese
 fide saluandos: & qui non singulari er-
 ga veritatem doctrinæ Christi amore
 afficiuntur, ij sunt grauissimis illis peri-
 culis errorum & Apostasiæ certò expo-
 siti (modò D. Paulus fidem meretur)
 quæ Antichristus ille falsis dæmonum
 miraculis instructus orbi intentabit
 olim, ad perniciosam multorum dece-
 ptionem.

Duos igitur fontes Apostasiæ hoc
 loco D. Paulus, nobis Dei Spiritu ma-
 gistro aperire dignatur, quòd ideò plu-
 rimi à Christo discedunt, siue à Catho-
 lica deficiunt Ecclesia, quòd aut veram
 in Deum charitatem non habent, vt ei-
 us obedire velint mandatis, atque ab-
 blandientibus ad horulam peccatis re-
 sistere: aut quia doctrinæ Christi qui
 veritas est, ab Apostolis prædicatæ non

toto adherent pectore, vt in ea immoti
 velint perseuerare: à qua veluti æquo
 minus constantes, blandis heresiarcha-
 rum verbis, mollibus promissis, & vt
 Paulus dicit, benedictionibus, *εὐλογίαις*,
 falsisque adulationibus, dimouentur,
 detrahuntur, deturbantur, vanam ho-
 minum fallacium doctrinam pro Dei
 verbo suscipientes, exosculantes,
 ac tantum non pro Idolo adoran-
 tes.

Rom. 16.

CAP. XII.
 Remedia
 & anti-
 pharmaca
 contra
 grassantes
 passim hæ-
 reses.

Hac ex D. Pauli doctrina perspicuum
 fit, non alio nos certius, contra hæreses
 Sathanæ studio in orbe grassantes, cly-
 peo tutius muniri, aut remedio alexi-
 caco securius præseruari, quàm vita se-
 cundum Dei legem pia, & doctrina se-
 cundum Christi Euangelium, per Apo-
 stolos Catholicæ ipsius Ecclesiæ tradi-
 tum inuiolata. Si namque nobis & fi-
 des Christi manet inuicta, siue immo-
 ta, nulloque sui articulo temerata, siue
 violata: & vita accesserit pura, siue
 grandioribus illis peccatis cælo nos
 exturbantibus, & exhæredantibus non
 contaminata, sed veritati dogmatis
 Christiani respondens, atque consen-
 tanca,

tanea, equidem putarim pijs nihil, à grassantibus negotij ambulantis in tenebris, siue rabidi ad eò illius dæmonij meridiani incursionibus, callidisque non minùs, quàm fraudulentis impugnationibus fore periculi. Quibus igitur sua æterna illa in Christo Iesu salus chara est, vident (ni fallor) quantoperè laborandum sit, vt & fides Christi Catholica ipsis stet immota, & vitam ducant Euangelicam Christiani hominis professione dignam. Ad quam diuus Petrus tam sollicitis hortatur 2. Pet. 1. verbis, vt per bona opera spem vocationis nostræ, ad quam fides deducit, faciamus certam. Nisi enim bonis operibus, quasi vestimentis, fidem nostram dare quotidie studeamus, ornatiorem, & charitatis quasi gratissimis, immò desideratissimis Deo fructibus florentiorem, ipsa paulatim flaccescit, atque lucida marcescit, totaque euanescit, & quæ prius erat pedibus nostris in D E V M dirigendis lucerna veritatis, tandem extincto malorum operum, quasi teterrima tenebrarum caligine, lumine, nos in pristinã relabimur

fides Christi nisi bonis operibus ornatur, euanescit & animi lumine per vitia extincto, in priores suas relabitur tenebras.

Fides ani-
mi lucerna
quibusdā
in caligi-
nem verti-
tur.

Erasmi
versio re-
ctè à qui-
busdam
notata.

Budæi la-
pius.

cœcitatē, à qua fuimus Christi gratiā
dudum salutariter liberati. Hoc illud
est, quod D. Petrus de quibusdam sui
seculi Apostatis deplorat: Qui bonæ vi-
tæ fructibus suam non ornat fidem,
inquit, & spem suæ vocationis cœlestis
non studet in dies per illa facere certio-
rem: sed impuræ vitæ, siue malis sese tra-
dit operibus, cœcus est, & manu pal-
pans, siue, vti est apud D. Petrum *μω-
ωδζεν*, quod expressiùs sonat, eminus
non prospiciens: sed ea tantum, quæ
præ oculis, siue non procul videns, quæ
absunt longiùs. Erasmus enim à Gram-
maticis Geneuen. meritò ridetur, quòd
à muribus dictam voluit vocem: cum
non *ἀπὸ τοῦ μωῶν*, sed *παρὰ τὸ μωῶν ἴσατο*,
ab oculos subinde claudendo, sit cō-
flata. Budæus conniuentes maluit red-
dere, sed minus accuratè, sicuti & me-
moriæ lapsus est, quòd eam vocem
apud D. Paulum dicit exstare, cum il-
lud potius oculorum vitium notet,
quod sublustrem solis lucem non susti-
net, quale in ijs videre est, qui noctua-
rum more clarum solis fulgorem, nisi
frequenti oculorum infirmiorum ni-
ctu,

ctu, fete nequeunt. Significat enim D. Petrus noxiam istam vitæ piæ incuriã, inde miseris illis prouenisse, quod tantum quæ ob oculos tunc versantur, cogitant, præsentibus rerum pereuntium illecebris ita capti, & vanis ipsarum ad horulam blandientium delicijs demerati, vt futuram æternæ vitæ gloriam, poenasque horribilissimi inferni sempiternas animo non pertractent, nedum animo religiosa formidine perterrefacti exhorrescant.

Ex quantã
cauta ple-
ritq; Chri-
stianis ori-
atur piæ
vitæ incu-
ria.

Istam sententiam D. Petri, verba sequentia planius indicare videantur, si lector, quod subtexit expendat: Oblivionem accipias, inquit, remissionis veterum delictorum: quod ex ingratitude erga singularem Dei ex inferno eripientis clementiam, ista plurimis infligitur animi cœcutiētis, & suam quasi salutem negligentis, au. saltē non fatagentis plaga, Aegyptijs illis tenebris multo calamitiosior. Ceterum istos ad hæreses impias, vereque acri- legas gradus ore Davidis Spiritus l. 1. 2. ctus adumbrasse mihi videtur, vbi initio Psalmorum illum docet iustum at-

Verè iustū
siue beatū
virum non
docet phi-
losofia,
sed Spiritus
sanctus in
scriptura.

Certissimū
contra haz-
retes phar-
macum, si-
des Apo-
stolica pijs
operibus
florida.

que beatum, (de quo semper omnis
Philosophorum schola inanibus tantū
verbis rixatur) qui non abiit in consilio
impiorum, siue irreligiosorum idolo-
latriæ, aut Atheismo addictus, & qui ab
illis semotus non persistit in via peccā-
tium, nec in vita vitij atq; flagitij de-
dita perseverat, denique qui non sedit
in cathedra pestilentiæ, siue impiæ ac
prophanæ doctrinæ. Non obscure di-
uinus Propheta in magistralem ex-
crandorum errorum scholam eos de-
labi indicat, qui à vitij non recedunt:
sed ijs perpetrandis sese deuotent, ani-
moque obstinato à grandioribus scele-
ribus nolunt discedere. A quo æternæ
salutis præcipitio periculum illis non
est, qui vitam suam ad Christi normam
emendantes, fidem Christi Apostoli-
cam & Catholicam sua pro virili in di-
es, orando, ieiunando, & cœlestia me-
ditando student conseruare, pijsque
operibus excolere, atque ad vitam pro-
ficæ Euangelicam, fructibus pœni-
tentiæ dignis ornandam, atque insig-
nioribus virtutum officijs floridam &
frugiferam faciendam. Hos enim ita
fidei

fidei Christianæ collaborantes, ipsa fides ceu fidissimum, inuictumque præsidium & arx inexpugnabilis, rucbitur, defendet, atque inuictos contra infestissimos piæ, salutarisque doctrinæ hostes propugnabit.

Testatur enim D. Petrus ista cœlesti doctrina, in primis illustratus, Christianos virtute ac potentia Dei custodiri per fidem in salutem, siue ut ipse ait significantius *περὸς τὴν πίστιν* muniri, & quasi *στρατιωτικῶς* militari satellitio & præsidio firmari, propugnari, excubiisque peruigilibus tutari.

Fides Christi est pijs certissima tutela & satellitium contra æternæ salutis hostes.

Non ignavis igitur Christi commilitonibus, illa cœlitus donata in Deum vitium & verum fides, verissimum simul & inuictissimum est præsidium, insuperabilisque contra insidiantes nostræ salutis hostes custodia, militarisque Dei Sabaoth tutela: qua communiti, ac velut in coronæ modum cincti, custodimur in salutem, ne illam nobis vllio, aut humanarum fraudulentiarum, aut sophisticarum astutiarum, aut denique hostilium insidiarum genere, hostes inuidi cacodæmones

Ignavos Christi commilitones fides paulatim deserit.

præpediant, aut interturbent, nedum eripiant. Quam diuinam fidei Christianæ vim & efficaciam, humanas vires longiff. superantem, suis in animis experiuntur, quotquot iuxta D. Iacobi hortamenta eam nituntur non mortuam habere, aut inaniter ad captandam humanæ laudis gloriolam: circumferre, sed viuam facere, siue bonis operibus fructuosam efficere: quod tum demum fit, quando à peccatis abstinentes, virtutum officijs nos totos dedicamus, seduliq; incumbimus. Sic enim David suo exemplo pios hortatur, in via Dei ambuladum, siue vitam piè transigendam, dum orat, *Viam iniquitatis, siue iniustitiæ, ac flagitiosam vitam amoue à me, dum viã veritatis elegi, vt sublato peccatorum, quasi remororum veritatis discendæ ac præstandæ iustitiæ, impedimento, viam veritatis, vitæque Deo gratæ cognoscat, ingrediatur, percurrat.*

Formula
vitæ Christi-
anæ que
ad caelos
certo per-
ducatur.

Prius igitur docet Sanctus Spiritus, tollenda vitæ impuræ ac sceleratæ impedimenta, tunc demum illustrem appar-

parituram veritatis Evangelicæ viam: quæ pijs vitæ sanctæ operibus munita, ac religiosis orationum, & potissimè sacræ communionis exercitijs frequentioribus, ac religiosa quotidiana SS. Missæ auditione, siue gratissima Deo Patri sacrificij Christiani meditatione condecorata, nos ad illas beatas immortalium bonorum deducat sedes.

Quod eò diligentius, vigilantius simul & accuratius nunc tempestatis, pijs omnibus suam in CHRISTO salutem amantibus faciendum, immo satagendum est, quòd nunquã atrocior, & furiosior in Dei Ecclesiam insurrexerit procella, nunquam maior in Dei filios exarsit diaboli invidia, nunquam (si rectè memini historias Ecclesiasticas) plura ille hostis implacabilis diabolus, bono CHRISTI semini Evangelico, Apostolicæque doctrinæ superseminavit zizania, verè Sathanica, siue (vt Diuus Paulus rectissimè vocat) dæmoniorum doctrinas.

Quod agnoscit facile, cui hæreses

Cur Christi-
stranis no-
stri seculi,
virtutibus
ac piæ vitæ
opera tam
sedulo nag-
uanda.

& nostro seculo immensa quadam vi,
 numeroque prorsus infinito grassan-
 tes: & olim per quaedam quasi Sathani-
 cæ impietatis fragmenta in orbem
 dispersa, non sunt ex chronographis
 ignota.

CAP. XIII
 Epilogus.

Hebr. 2.

Videte igitur, & vos fratres in Chri-
 sto dilectissimi, & caute ne in aliquo
 vestrum sit cor malum incredulitatis,
 siue *ἡσυχία*, infidelitatis & perfidiæ,
 ut sua sibi quisque noua humanæ do-
 ctrinæ Idola eligentes, discedatis à
 D E O viuo & C H R I S T O
 eius, Ecclesiaeque ab ipso per Aposto-
 los toto terrarum orbe in vnitae fi-
 dei iam pridem collecta: sed adhortemini
 vos ipsos quotidie ad constantiam
 in pia vita, aut resipiscentiam
 saltem, Christianis viris dignam, ut
 non obduretur quis in vobis fallacia
 & deceptione peccati, quod à D E O
 exitialiter abducit, ac perniciosè se-
 parat. Participes enim Christi effecti
 sumus, si tamen initium substantiæ, si-
 ue *ἡ ἀρχὴ*, principium fidei, quo in re-
 bus diuinis per regenerationem fun-
 dati

dati sumus, firmum, immotum, & inuariatum, nedum erroribus perfidiæ degenerās, aut humana, immò demònum doctrina deprauatum obtineamus. Videmus enim quosdam in promissam illis quidem terræ beatę requiem, quæ indubitatus fuit cœlestis nostrę patrię typus, olim ingredi non potuisse propter incredulitatem. Timeam⁹ ergo & nos, ne fortè reiecta, aut deserta Dei promissione illorum cœlestium bonorum, & requietis multò beatissimæ, aliquis videatur deesse, suaq; vocationis cœlestis spe frustratus esse: sed in illam nulla orationis copia explicabilem requiem festinemus alacres, vt illud horrendum Iudaicę incredulitatis exemplum euitantes, & vniuerso impię ac prophanę doctrinę Idola fugientes, fidem Christianam, nobis singulari DEI munere in CHRISTI Baptismate donatam, pijs virtutum Evangelicarum operibus excolamus, atque ornemus: Denique eam floridam, vereque viuendam adiuuante viui-

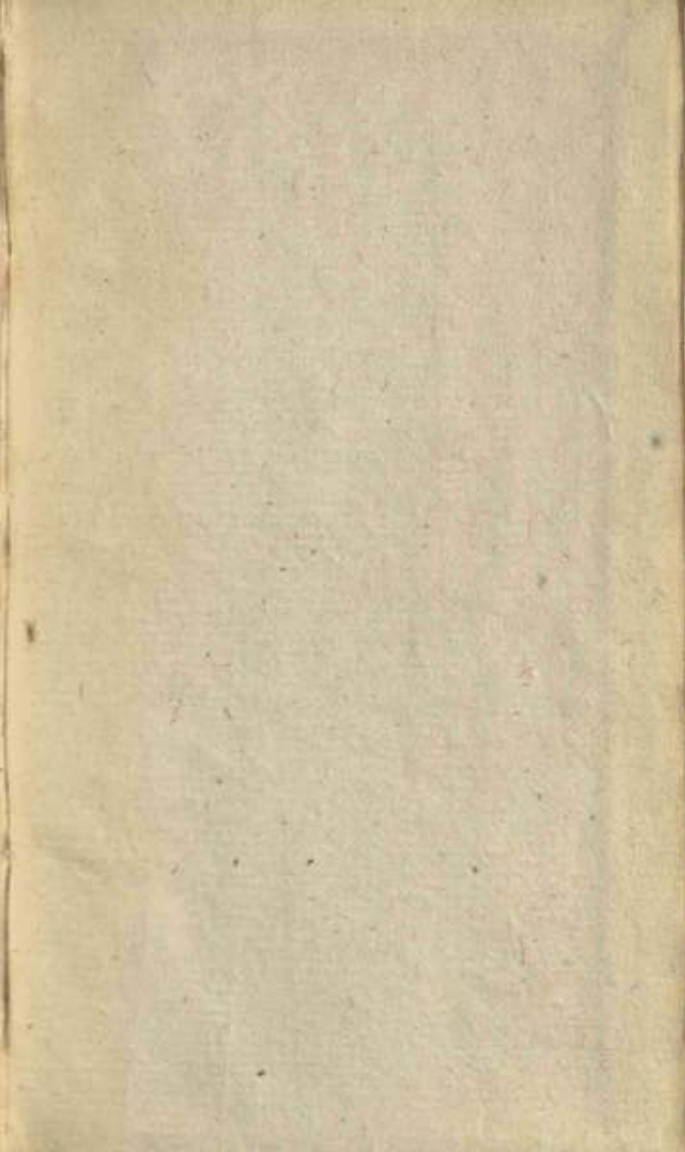
Hebr. 4°

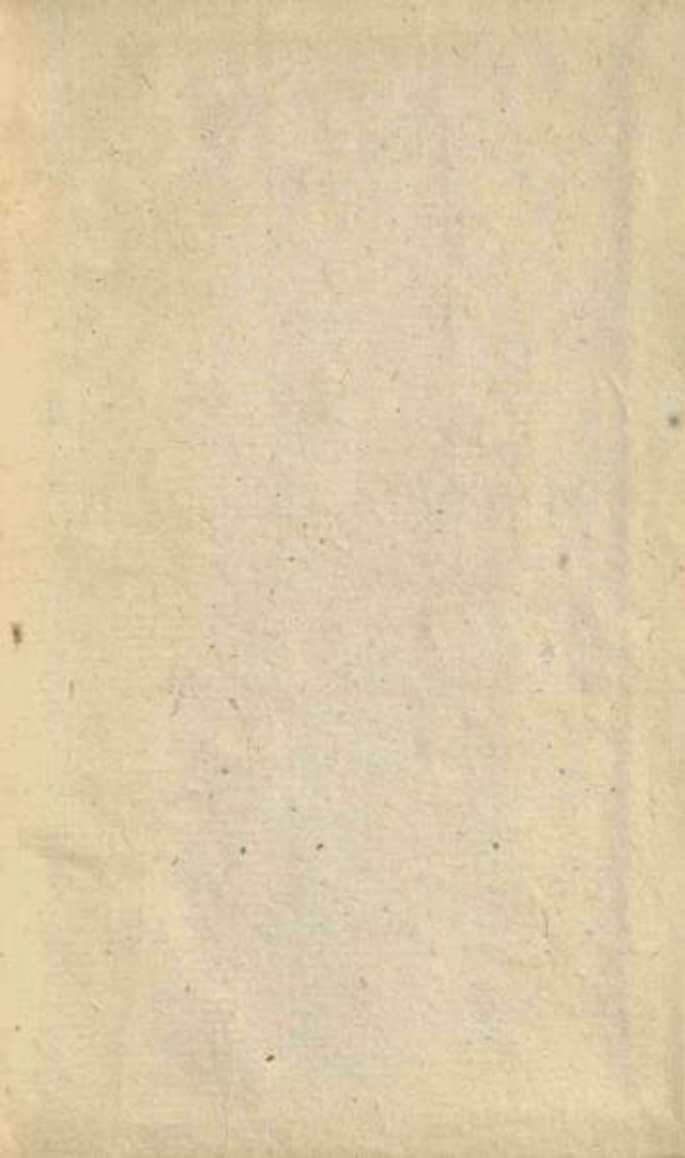
205 VVILHEL. LIN. DE FVGIEN. IDOL.
viuificante C H R I S T I Spi-
tu, reddamus: quò & nos reporte-
mus tandem exoptatum pijs sem-
per omnibus finem fidei no-
stræ, salutem anima-
rum nostrarum.

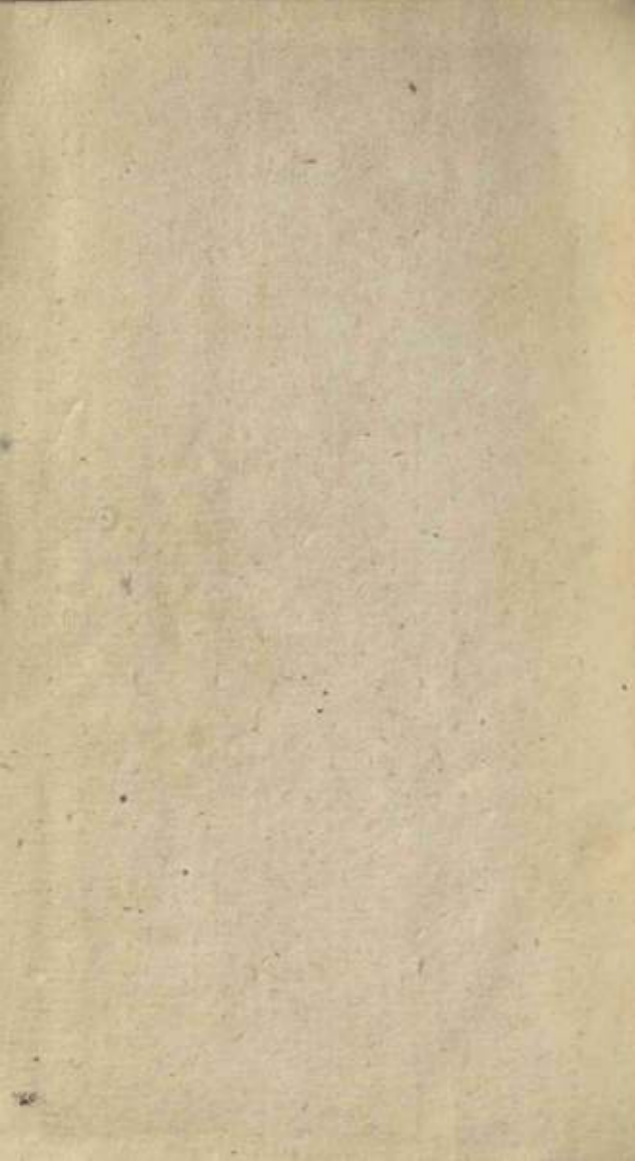
A M E N.

P R O F E S

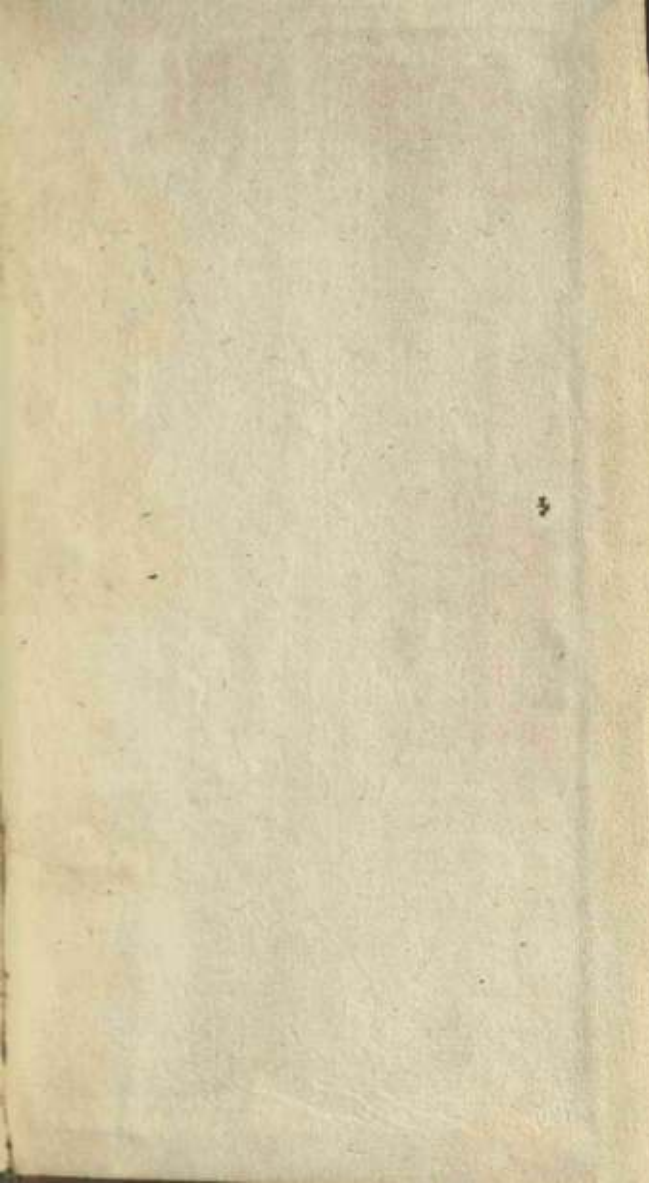

er

ms. 1048

